

แนะนำจังหวัด **ฉะเชิงเทรา**
ฉบับ **อำเภอบางคล้า**
CHACHOENGSAO

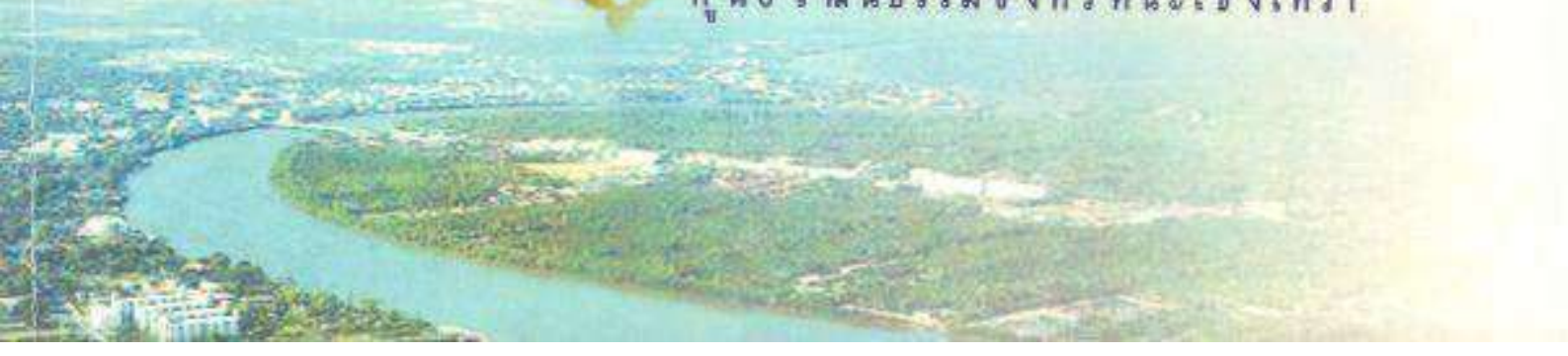
ผศ.ประเสริฐ ศิลรัตน์
อ.จินดา เนื่องจำนงค์

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

แนะนำจังหวัด **ฉะเชิงเทรา**
ฉบับ **อำเภอบางคล้า**
CHACHOENGSAO

ผศ.ประเสริฐ ศิลรัตน์
อ.จินดา เนื่องจำนงค์

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

ผศ.ประเสริฐ สิงโตมร
อ.ฉันทา เวชชาภรณ์

- ✦ ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ✦ สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมและท้องถิ่น
- ✦ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา

เจ้าของ

ศูนย์ศิลปะ วัฒนธรรมและท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์ศิลปะฯ

คณะผู้จัดทำ

ผศ.ประเสริฐ	ศิริวัฒนา
อาจารย์จินดา	เนื่องจำนงค์
อาจารย์ฐิติ	นาโพธิ์ทอง
อาจารย์กัญญา	สิงห์ยศ
นางสาวอรรณพ	เล็กชะคุม
นางสาวนวลลออ	อนุสิทธิ์
นางสาวฐิติรัตน์	เอนกสูงวรรณกุล
นายณวัฒน์	เพ็ญเจริญ

พิมพ์ที่

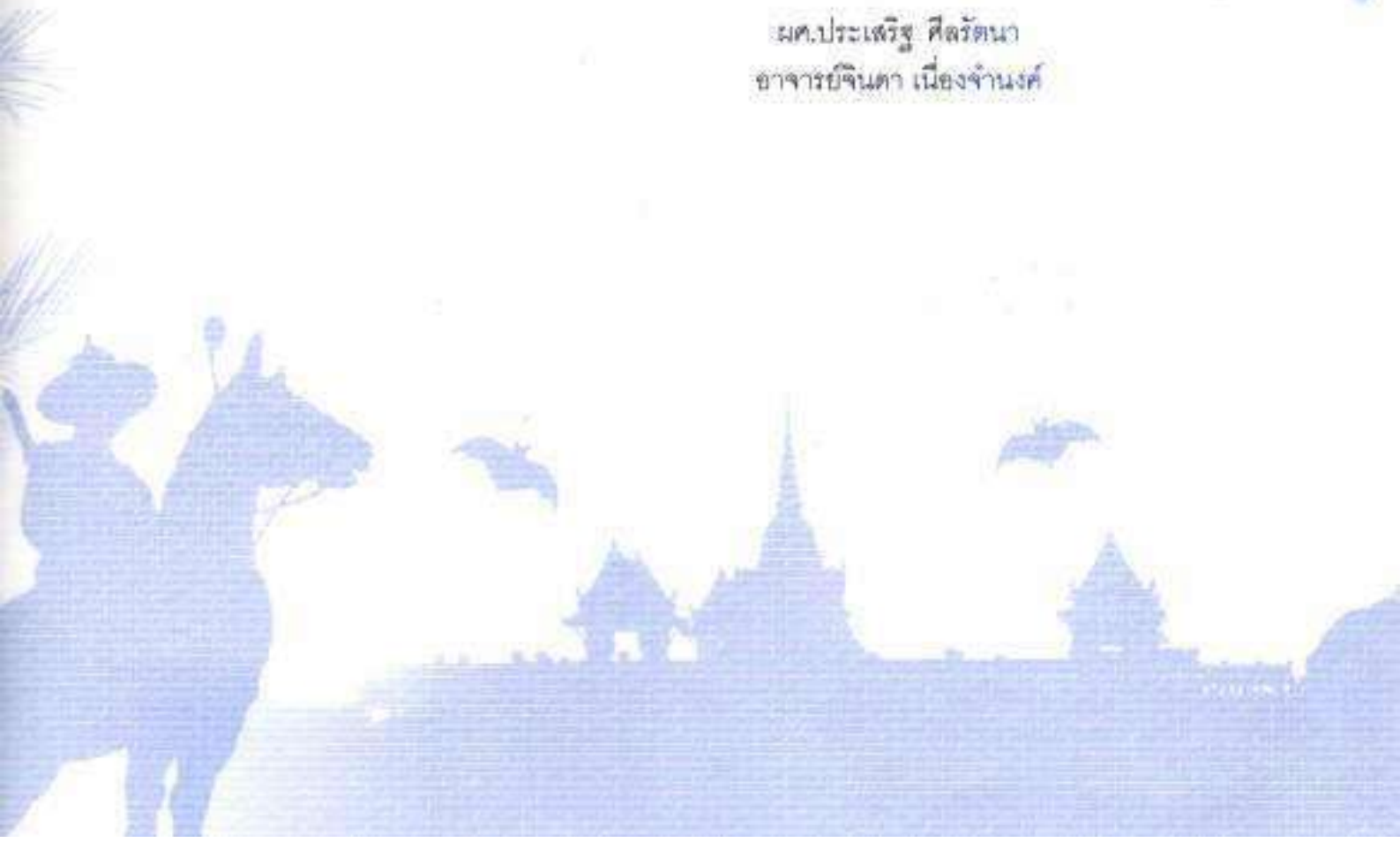
: บริษัท เอ็มเอ็น คอมพิวเตอร์แอนด์ จำกัด
๔๘๘ - ๔๙๐ ถนนสีลม แขวงสีลม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐
โทร./แฟกซ์ ๐ - ๒๖๕๒ - ๕๖๑๐, ๐ - ๒๖๕๒ - ๕๖๑๐
พ.ศ. ๒๕๕๒

คำนำ

แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา “ฉบับอำเภอบางคล้า” เล่มนี้ เป็นอีกหนึ่งปณิธานที่เพียรพยายามเก็บรวบรวมข้อมูลของท้องถิ่น ไว้ให้อนุชนและผู้สนใจได้รู้และตระหนักถึงคุณค่าขององค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานข้อมูล ที่นำไปสู่การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ฉบับอำเภอบางคล้านี้ เป็นชุดผลงานสืบเนื่องต่อจาก ฉบับอำเภอเมือง อำเภอราชสาส์น และฉบับอำเภอพนมสารคาม ซึ่งผู้รวบรวมหวังว่าผลแห่งปณิธาน คงเกิดอานิสงส์แก่ผู้สนใจบ้างไม่มากนักน้อย และขอขอบคุณ คุณพิมพ์พรรณ สีลรัตน และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่แนะนำจังหวัดฉะเชิงเทรา “ฉบับอำเภอบางคล้า” นี้ ปรากฏแก่สายตามหาชน

ผศ.ประเสริฐ สีลรัตน
อาจารย์จินดา เนื่องจำนงค์

สารบัญ

- **อำนาจบางคล้า**
 - ประวัติความเป็นมา
 - สภาพแต่เดิม
 - สภาพทั่วไปในปัจจุบัน
 - การคมนาคม
 - การแบ่งส่วนการปกครอง
 - ศิวชัย
 - ทำเนียบผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางคล้า
- **ตำบลบางกระเจ็ด**
 - ประวัติความเป็นมา
 - ขนาดและที่ตั้ง
 - อาณาเขต
 - การแบ่งเขตการปกครอง
 - สิ่งที่น่าสนใจของตำบล
 - วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม (วัดสามแยก)
 - วัดบางกระเจ็ด
 - วัดบางกระดาน
- **ตำบลหัวไทร**
 - ประวัติความเป็นมา
 - ขนาดและที่ตั้ง
 - อาณาเขต
 - การแบ่งเขตการปกครอง
 - สิ่งที่น่าสนใจของตำบล
 - วัดหัวไทร
 - วัดทุ่งสามัคคี (วัดคูมอญ)
 - วัดทางข้ามน้อย
 - วัดลาดบัวขาว
- **ตำบลปากน้ำ**
 - ประวัติความเป็นมา
 - ขนาดและที่ตั้ง
 - อาณาเขต
 - การแบ่งเขตการปกครอง
 - สิ่งที่น่าสนใจของตำบล
 - ชุมชนตลาดปากน้ำ
 - อุทยานี่ถาวรสมเด็จพระเจ้าตากสิน
 - วัดมงคลเทพ
 - วัดกกดิน
 - วัดปากน้ำ
- **ตำบลบางคล้า**
 - ประวัติความเป็นมา
 - ขนาดและที่ตั้ง
 - อาณาเขต
 - การแบ่งเขตการปกครอง
 - สิ่งที่น่าสนใจของตำบล
 - อุทยานี่ถาวรสมเด็จพระเจ้าตากสิน
 - ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
 - ชุมชนในเขตบางคล้า
 - วัดแจ้ง

สารบัญ (ต่อ)

- วัดโพธิ์	๘๒
- วิหารวัดโพธิ์	๘๖
- ค้างคาววัดโพธิ์	๘๘
• ตำบลท่าทองกลาง	๙๐
- ประวัติความเป็นมา	๙๐
- ขนาดและที่ตั้ง	๙๐
- อาณาเขต	๙๐
- การแบ่งเขตการปกครอง	๙๐
- สิ่งที่น่าสนใจของตำบล	๙๑
- วัดหนองปลาตะเพียน	๙๓
• ตำบลบางสวน	๙๖
- ประวัติความเป็นมา	๙๖
- ขนาดและที่ตั้ง	๙๖
- อาณาเขต	๙๖
- การแบ่งเขตการปกครอง	๙๖
- สิ่งที่น่าสนใจของตำบล	๙๗
- วัดใหม่บางคด้า	๙๗
- ศาลเจ้าพระกุดซิม	๑๐๓
- โรงเรียนจันทบุรี	๑๐๔
• ตำบลสาวชะโงก	๑๐๕
- ประวัติความเป็นมา	๑๐๕
- ขนาดและที่ตั้ง	๑๐๕
- อาณาเขต	๑๐๕
- การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐๕
- สิ่งที่น่าสนใจของตำบล	๑๐๕
- วัดสาวชะโงก	๑๐๕
- ศาลเจ้าปู่ย่ามัว (ฮามัว)	๑๐๕
• ตำบลเสม็ดเหนือ	๑๐๕
- ประวัติความเป็นมา	๑๐๕
- ขนาดและที่ตั้ง	๑๐๕
- อาณาเขต	๑๐๕
- การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐๕
- สิ่งที่น่าสนใจของตำบล	๑๐๕
- วัดเสม็ดเหนือ (ราษฎร์ยืนดี)	๑๐๕
- วัดบางกระพ้อ	๑๐๕
- วัดศรีอุตราราม	๑๐๕
• ตำบลเสม็ดใต้	๑๐๕
- ประวัติความเป็นมา	๑๐๕
- ขนาดและที่ตั้ง	๑๐๕
- อาณาเขต	๑๐๕
- การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐๕
- สิ่งที่น่าสนใจของตำบล	๑๐๕
- วัดเสม็ดใต้	๑๐๕
- วัดสนามช้าง	๑๐๕
- วัดหัวสวน	๑๐๕
• ภาพปกิณกะ	๑๐๕
• บรรณานุกรม	๑๐๕

๑. ประวัติอำเภอบางคล้าและที่มาของชื่อเรียก

๑. ประวัติความเป็นมา

อำเภอบางคล้า ซึ่งแต่เดิมตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๙๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่บริเวณปากคลองบางคล้า ต.บางสวน อันเป็นที่ตั้งของวัดใหม่บางคล้า ในปัจจุบัน

จุดที่ตั้งที่ว่าการอำเภอเดิมเน้น เป็นหมู่บ้านๆ หนึ่ง เรียกว่า “บ้านบางคล้า” และมีคลองข่อยเล็กๆ คลองหนึ่ง เรียกว่า “คลองบางคล้า” ด้วยเหตุนี้จึงเรียกที่ว่าการอำเภอตามชื่อสถานที่ตั้งเดิมว่า “อำเภอบางคล้า”

ครั้นในเวลาต่อมาทางราชการได้พิจารณาเห็นว่า ที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอนั้นไม่เหมาะสม ลำบากต่อการไปมาติดต่อของราษฎร และไม่สะดวกแก่การปกครอง เพราะพื้นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอนั้น อาศัยปลูกในที่ราษฎรโดยการเช่าที่ จะปลูกบ้านพัก โรงพัก หรืออาคารไปรษณีย์ก็ไม่ได้ จึงได้จัดซื้อที่ดินของรัฐใหม่ เพื่อสร้างที่ว่าการอำเภอให้เพียงพอแก่ประโยชน์ใช้สอยของทางราชการ และสะดวกต่อการติดต่อของประชาราษฎร

จากนั้นได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งที่ตำบลเตาสุรา ซึ่งอยู่ห่างจากที่ว่าการเดิมประมาณ ๕ กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นย่านกลางหรือย่านชุมนุมชน

ส่วนสาเหตุที่เรียกว่า ตำบลเตาสุรา ก็เพราะว่าในพื้นที่นี้มีโรงต้มเหล้าของทางราชการตั้งอยู่ ซึ่งชาวบ้านเรียกกันตามภาษาว่า “โรงเหล้า” เมื่อย้ายที่ว่าการอำเภอ

มาตั้งใหม่ ชาวบ้านก็เรียกกันโดยทั่วไปว่า “อำเภอโรงเหล้า” เพราะตั้งที่ว่าการอำเภอที่ตำบลเตาสุรา

ต่อมาทางการเห็นว่า ชื่อตำบลไม่ตรงกับชื่ออำเภอ อีกทั้งชื่ออำเภอที่ชาวบ้านเรียกตามชื่อตำบลนั้น ไม่เป็นทางการ จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อ ตำบลเตาสุรา เป็นตำบลบางคล้าตามชื่ออำเภอและใช้เรียกกันมาจนทุกวันนี้ (บางคล้า ๑๐๐ ปี, น.ป.ท., หน้า ๕)

ส่วนคำเรียก ชื่ออำเภอว่า “บางคล้า” ก็เพราะบ้านบางคล้าซึ่งเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอครั้งแรกนั้น มีต้นคล้าขึ้นอยู่เป็นอันมาก

ต้นคล้า เป็นไม้พุ่มขนาดเล็ก มีเหง้าใต้ดินและแตกหน่อออกเป็นกอใหญ่ ลำต้นสูงถึง ๒ เมตร แตกกิ่งก้าน ตอนปลายลำต้นและใบคล้ายต้นข้าว มีผิวคล้ายหวาย ดอกสีขาวออกเป็นช่อ ชาวบ้านนิยมใช้ผิวลำต้นฉาบสีหรือเย็บจากถุงหลังคา

ปัจจุบันต้นคล้าในเขตบางคล้ามีเหลือน้อยเท่าที่ยังเหลืออยู่ก็เพราะชาวบ้านปลูกเอาไว้ใช้ประโยชน์ในการนำลำต้นมาเย็บจากเท่านั้น แต่ความต้องการใช้จากถุงหลังคาบ้านเรือนลดน้อยลง ก็ทำให้การปลูกต้นคล้าไว้ใช้ประโยชน์ก็พลอยลดลง และทำให้ต้นคล้าเหลือน้อยลงตามไปด้วย

ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งเชื่อว่า คำว่า “บางคล้า” นั้นมาจากคำว่า “บางพร้า” ซึ่งเป็นภาษาเขมร ก็เนื่องจากพื้นที่บริเวณนั้นมีชาวเขมรเข้ามาบุกเบิกอาศัยเป็นที่ทำกิน ตั้งแต่ครั้งสมัยรัชกาลที่ ๓ ที่ถูกกวาดต้อนมาแล้วถูกส่งไปอยู่

แถวบ้านคดน้อย กับสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่ไทยเกิดเรื่องพิพาทกับฝรั่งเศส เจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ ได้อพยพครอบครัวชาวเขมรจำนวนมากเข้ามาตั้งจังหวัดปราจีนบุรี และได้นำชาวเขมรจำนวนหนึ่งมาไว้ที่บ้านคดน้อย ต่อมามีการขายตัวของชาวเขมรมายังพื้นที่อำเภอบางคล้า โดยตั้งบ้านอยู่รวมกันเป็นกลุ่มแถว “บ้านหมู่” และ “บ้านสาวชะโงก” เป็นต้น

ซึ่งชาวเขมรกลุ่มบ้านหมู่ ได้รับขยายแยกย้ายมาอาศัยแถบคลองบางคล้า ทำนาปลูกพืชสวนครัวและเลี้ยงเบ็ดเลี้ยงไก่ แต่เปิดไถ่มีจะถูกเสียบปลาทูอาศัยอยู่ชุกชุมดังปึกนอยอยู่เสมอ จึงตั้งชื่อคลองและพื้นที่อยู่อาศัยบริเวณนี้ว่า “บางทราย” อันหมายถึง เสียบที่มีอยู่ชุกชุมนั่นเอง

ครั้นทางการได้มาตั้งที่ทำการอำเภอบริเวณปากคลองก็ถามชาวบ้านถึงชื่อคลองและชื่อเรียกพื้นที่แห่งนี้ก็ได้รับคำตอบว่าชื่อ “บางทราย” แต่เข้าใจว่าเรียก “บางคล้า” อันเนื่องจากตามรายชื่อคลองมีต้นคล้ามาก จึงใช้ชื่อเรียก “บางคล้า” แต่เดิมเป็นสำเนียง (ศรีสวัสดิ์ พูลทรัพย์, จากการสัมภาษณ์เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖)

๒. สภาพแต่เดิม

อำเภอบางคล้า เดิมมีเขตการปกครองทั้งหมด

๑๗ ตำบล คือ

๑. ตำบลปากน้ำ
๒. ตำบลบางคล้า
๓. ตำบลหัวไทร
๔. ตำบลบางกระเจ็ด
๕. ตำบลท่าทองหลวง
๖. ตำบลเสม็ดเหนือ
๗. ตำบลบางสวน
๘. ตำบลเสม็ดใต้
๙. ตำบลคลองเขื่อน
๑๐. ตำบลสาวชะโงก
๑๑. ตำบลบางเล่า
๑๒. ตำบลบางตลาด
๑๓. ตำบลก้นแกว
๑๔. ตำบลบางโรง
๑๕. ตำบลหัวสำโรง
๑๖. ตำบลแปลงยาว
๑๗. ตำบลวังเย็น

ต่อมาทางราชการเห็นว่าอำเภอบางคล้ามีพื้นที่กว้างไกลยากแก่การที่ประชาชนจะมาติดต่อกับทาง

ราชการได้สะดวก และยากที่จะปกครองดูแลได้อย่างทั่วถึง จึงได้แบ่งพื้นที่ทางทิศใต้ของอำเภอออกไป ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลหัวสำโรง ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็น ตั้งเป็นกิ่งอำเภอแปลงยาว เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ทำให้อำเภอบางคล้าเหลือตำบลทั้งหมด ๑๔ ตำบล

ครั้นปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ แบ่งเขตท้องที่อำเภอบางคล้า ตั้งเป็นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน โดยมีเขตการปกครอง รวม ๕ ตำบล คือ ตำบลก้นแกว ตำบลบางเล่า ตำบลบางตลาด ตำบลคลองเขื่อน และตำบลบางโรง โดยสถานที่ว่าการกิ่งอำเภอคลองเขื่อน ตั้งที่ตำบลคลองเขื่อน

ทำให้ปัจจุบันพื้นที่เขตการปกครอง เหลือ ๙ ตำบล คือ

๑. ตำบลปากน้ำ
๒. ตำบลบางคล้า
๓. ตำบลหัวไทร
๔. ตำบลบางกระเจ็ด
๕. ตำบลท่าทองหลวง
๖. ตำบลเสม็ดเหนือ
๗. ตำบลบางสวน
๘. ตำบลเสม็ดใต้
๙. ตำบลสาวชะโงก

๓. สภาพทั่วไปในปัจจุบัน

อำเภอบางคล้า มีลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านทางทิศตะวันตก พื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนพื้นที่ประมาณ ๒๒๙.๙ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๘๐ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอบ้านฉาง จังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอแปลงยาว และอำเภอรามราช จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอบ้านโพธิ์ และอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

การคมนาคม

การติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด รวมทั้งการคมนาคมภายในตำบล/หมู่บ้าน

๑. ทางหลวงแผ่นดิน	หมายเลข ๓๐๕ สายฉะเชิงเทรา - กบินทร์บุรี
๒. ทางหลวงจังหวัด	หมายเลข ๓๑๒๑ สายบางคล้า - แปลงยาว
๓. ทางหลวงแผ่นดิน	หมายเลข ๓๑๑๐๑ สายหลวงฤทธิ์ประศาสตร์
๔. ทางหลวงชนบท	สายปากน้ำ - หัวไทร - สามแยก
๕. ทางหลวงชนบทชลประทาน	สายหัวไทร - บางกระเจ็ด - บางกระดาน
๖. ทางหลวงชนบท	สายหัวไทร - ทางข้ามน้อย - น้ำจืด
๗. ทางหลวงชนบท	สายวัดใหม่บางคล้า หมู่ที่ ๑, ๔ ตำบลบางสวน
๘. ทางหลวงชนบท	สายแยกคันคลองชลประทาน - ชำมะพานแม่น้ำบางปะกง
๙. ทางหลวงชนบท	สายบ้านหัวไทร - ทางข้ามน้อย
๑๐. ทางหลวงชนบท	สายบ้านหัวไทร - บ้านทางข้ามน้อย
๑๑. เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้านเป็นสภาพถนนลูกรัง	จำนวน ๑๐ สาย (บรรยายสรุปอำเภอ

บางคล้า, ๒๕๕๕, หน้า ๕)

แผนที่แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอบางคล้า

๔. การแบ่งส่วนการปกครอง

อำเภอบางคล้าแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่น
ออกเป็น ๔ ตำบล ๕๖ หมู่บ้าน ดังนี้

๑. ตำบลบางกระเจ็ด แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๔ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านตลาดกลาง
- หมู่ ๒ บ้านสามแยก
- หมู่ ๓ บ้านบางคันโท
- หมู่ ๔ บ้านบางกระพ้อ
- หมู่ ๕ บ้านคลองสองตึง
- หมู่ ๖ บ้านบางกระดาน
- หมู่ ๗ บ้านบางคันจิก
- หมู่ ๘ บ้านลัดใหญ่
- หมู่ ๙ บ้านคลองเตย

๒. ตำบลหัวไทร แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น
๘ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านหัวไทร
- หมู่ ๒ บ้านกล้วย
- หมู่ ๓ บ้านคูมอญ
- หมู่ ๔ บ้านทางข้ามน้อย
- หมู่ ๕ บ้านน้ำจ๋า
- หมู่ ๖ บ้านลาดบัวขาว
- หมู่ ๗ บ้านลาดโคก

๓. ตำบลปากน้ำ แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น
๑๒ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านปากน้ำ
- หมู่ ๒ บ้านคลองใหม่
- หมู่ ๓ บ้านวังสะแก
- หมู่ ๔ บ้านหนองนา
- หมู่ ๕ บ้านคลองมะกอก
- หมู่ ๖ บ้านหินตั้ง
- หมู่ ๗ บ้านหลังวัด
- หมู่ ๘ บ้านไร่
- หมู่ ๙ บ้านขุนทอง
- หมู่ ๑๐ บ้านท่าลาน
- หมู่ ๑๑ บ้านบางทองหลวง
- หมู่ ๑๒ บ้านหนองชุมพร

๔. ตำบลบางคล้า เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขต
เทศบาล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ ชุมชน คือ

- ๑. ชุมชนคงตาล
- ๒. ชุมชนสวนประดู่

๓. ชุมชนหลังวัดโพธิ์

๔. ชุมชนหลังวัดแจ้ง

๕. ชุมชนใจอยู่

๖. ชุมชนบ้านครัว

๗. ชุมชนบ้านปลายคลอง

๘. ชุมชนพระเจ้าตากสิน

๙. ชุมชนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

๕. ตำบลท่าทองหลวง แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านป่าไม้
- หมู่ ๒ บ้านคลองโสภะ
- หมู่ ๓ บ้านคลองสองพี่น้อง
- หมู่ ๔ บ้านทรายขาว
- หมู่ ๕ บ้านท่าระหัด
- หมู่ ๖ บ้านหนองปรือ

๖. ตำบลบางสวน แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๔ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านตลาดใหม่
- หมู่ ๒ บ้านสองพี่น้อง
- หมู่ ๓ บ้านบางสวน
- หมู่ ๔ บ้านคลองบางคล้า

๗. ตำบลสาวชะโงก แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านสาวชะโงก
- หมู่ ๒ บ้านต้นสำโรง
- หมู่ ๓ บ้านคลองสะเดา
- หมู่ ๔ บ้านบางหัวเลน
- หมู่ ๕ บ้านคลองสวนใหญ่
- หมู่ ๖ บ้านหมู่

๘. ตำบลเสม็ดเหนือ แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านหมู่ใหญ่
- หมู่ ๒ บ้านหมู่ดอน
- หมู่ ๓ บ้านบางกระพ้อ
- หมู่ ๔ บ้านหนองดิน
- หมู่ ๕ บ้านวังสะพาน
- หมู่ ๖ บ้านกระพ้อ

๙. ตำบลเสม็ดใต้ แบ่งเขตการปกครอง
ออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ ๑ บ้านวังสีทอง
- หมู่ ๒ บ้านหนองโสน
- หมู่ ๓ บ้านหนองโพรง

- หมู่ ๔ บ้านสนามช้าง
หมู่ ๕ บ้านวังโคก
หมู่ ๖ บ้านดอนทับไถ

อำเภอบางคล้า แบ่งการปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น ๒ เทศบาล ๗ องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑. เทศบาลตำบลบางคล้า ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลบางคล้าทั้งหมด มี ๙ ชุมชน
๒. เทศบาลตำบลปากน้ำ ประกอบด้วยพื้นที่ตำบลปากน้ำ ทั้งหมด มี ๑๒ ชุมชน หรือ ๑๒ หมู่บ้าน
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล มี ๗ แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ็ด หัวไทร ท่าทองหลวง บางสวน ลาวชะโงก เหม็ดเหนือ และเหม็ดใต้

๕. ศาสนาอำเภอ

บางปะกงคู่ชีวิ
อาหารคาวหวานคู่เมือง

พระอุปเจดีย์คู่ถิ่น
ลือเลื่องค้ำจวนวัดโพธิ์

ศาลพระเจ้าตากสินคู่บ้าน

๖. ทำเนียบผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางคล้า

๑. หลวงมงคลประสาท	พ.ศ. ๒๔๖๔ - ๒๔๖๙
๒. ชุนวิจิตรธานี	พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๔๗๐
๓. หม่อมเจ้าบุศรารัตนนพ	พ.ศ. ๒๔๗๐ - ๒๔๗๑
๔. นายเชื้อ	พ.ศ. ๒๔๗๑ - ๒๔๗๒
๕. หลวงเจนประจักษ์กิจ	พ.ศ. ๒๔๗๒ - ๒๔๗๓
๖. หลวงอร่ามรมณิด	พ.ศ. ๒๔๗๓ - ๒๔๗๖
๗. ชุนบุพราชภู่บำรุง	พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๔๗๗
๘. หลวงธำมรงค์	พ.ศ. ๒๔๗๗ - ๒๔๗๘
๙. ชุนบริษัทสิทธิคง	พ.ศ. ๒๔๗๘ - ๒๔๗๙
๑๐. พระลัคนานุกูล	พ.ศ. ๒๔๗๙ - ๒๔๘๐
๑๑. หลวงชลธารสุราษฎร์	พ.ศ. ๒๔๘๐ - ๒๔๘๑
๑๒. หลวงประสิทธิ์นรกรรม	พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๘๒
๑๓. นายชวน สุริยจันทร์	พ.ศ. ๒๔๘๒ - ๒๔๘๓
๑๔. หลวงฤทธิ์ประศาสน์	พ.ศ. ๒๔๘๓ - ๒๔๘๔
๑๕. ชุนพัฒนานุรักษ์	พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๕
๑๖. ชุนชำนาญระเบียบกิจ	พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๖
๑๗. นายเลียม ยอดวิมล	พ.ศ. ๒๔๘๖ - ๒๔๘๗
๑๘. นายเกียรติ สวัสดิ์เกียรติ	พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๘๘
๑๙. นายผล ศรีสวัสดิ์	พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๔๘๙
๒๐. นายฉลอง วัชรการ	พ.ศ. ๒๔๘๙ - ๒๔๙๐
๒๑. นายเจื้อย จันทรสุน	พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๔๙๑
๒๒. นายเสรี วสุพันธ์	พ.ศ. ๒๔๙๑ - ๒๔๙๒
๒๓. นายจำลอง ราชบุรีประเสริฐ	พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๔๙๓
๒๔. นายบุญครอง กาญจนโกศล	พ.ศ. ๒๔๙๓ - ๒๔๙๔
๒๕. เวียรสุณัย ณ อุบล	พ.ศ. ๒๔๙๔ - ๒๔๙๕
๒๖. เวียรศิริวิญ พุทธรักษา	พ.ศ. ๒๔๙๕ - ๒๔๙๖
๒๗. เวียรภาสกรวิไลนุ วังสุนทร	พ.ศ. ๒๔๙๖ - ๒๔๙๗

ตำบลบางกระเจ็ด

๓๕

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลนี้แต่เดิม เรียก “ตำบลบางกระดาน” มีขุนกระเจ็ดเป็นกำนันตำบลคนแรก โดยมีกลุ่มบ้านจำนวน ๗ บ้าง ในการปกครอง คือ บางเตย บางกระพ้อ บางอ้ายไร่ บางกระดาน บางต้นจิก บางสลิต และบางชีล้อม ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อจากตำบลบางกระดาน เป็นตำบลบางกระเจ็ด (www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=๒๔๐๒๐๔)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลบางกระเจ็ดมีประมาณ ๕๕.๘๖ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลบางกระเจ็ด ถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

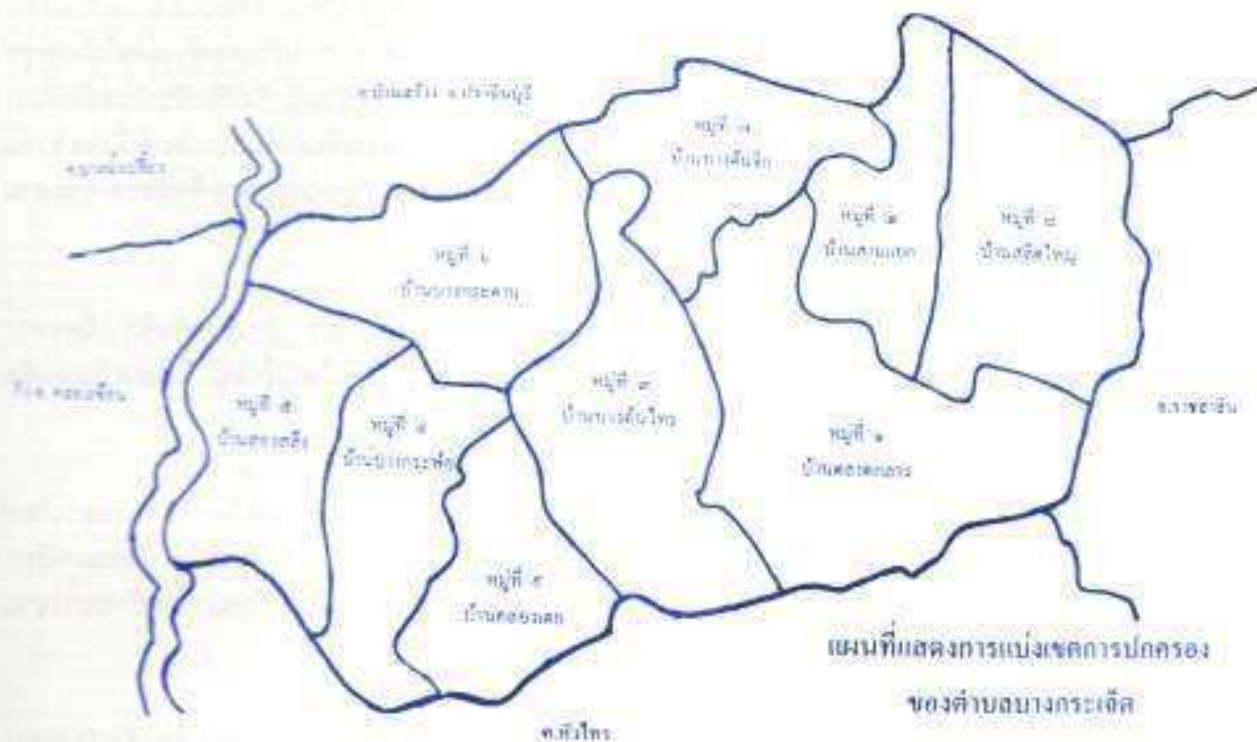
ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลบางราม อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลคลองน้อย อำเภอรามราช จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และตำบลบางโรง อำเภอดงเค็ง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลบางกระเจ็ดแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านตลาดกลาง
- หมู่ที่ ๒ บ้านสามแยก
- หมู่ที่ ๓ บ้านบางต้นไทร
- หมู่ที่ ๔ บ้านบางกระพ้อ
- หมู่ที่ ๕ บ้านสองฝั่ง

- หมู่ที่ ๖ บ้านบางกระดาน
- หมู่ที่ ๗ บ้านบางต้นจิก
- หมู่ที่ ๘ บ้านสลิดใหญ่
- หมู่ที่ ๙ บ้านคลองเตย

หมู่ที่ ๑ บ้านตลาดกลาง

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด หรือใครเป็นผู้ก่อตั้ง มีเพียงเรื่องราวเล่าสืบต่อกันมาถึงชื่อเรียกของหมู่บ้านตลาดกลางว่า มาจากชาวจีนที่อยู่ในหมู่บ้านเปิดร้านค้าของชำถึง ๓ ร้าน ทำให้มีลักษณะคล้ายเป็นตลาดกลางหมู่บ้าน จึงเรียกกันต่อ ๆ มาว่า "บ้านตลาดกลาง" (นายพยุ่ง พิมพ์แก้ว, จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๖ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๒ บ้านสามแยก

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นราว พ.ศ. ๒๔๔๗ โดยชาวจีนต่างต่างกลุ่มหนึ่งอพยพเข้ามาทำมาหากิน เพราะบริเวณนี้เป็นลำห้วยที่มารวมกันเป็นบึงเหมาะแก่การประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ชาวจีนมีนิสัยขยันขันแข็ง เมื่อไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใดก็จะบุกเบิกพัฒนาพื้นที่นั้น จึงได้ร่วมกันขุดลำห้วยเป็นคลอง ขุดต่อจากแอ่งน้ำเป็นสามแยกเพื่อเป็นเส้นทางสัญจรทางเรือ ผู้คนจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "หมู่บ้านสามแยก" ต่อมามีคนไทยอพยพจากตำบลลาวชะโงก ตำบลบางคำ จังหวัดฉะเชิงเทรา เข้ามาตั้งร้านค้าทางบก จับจองพื้นที่เป็นกรรมสิทธิ์ ทำนา และสร้างบ้านเรือนเป็นหมู่บ้านขึ้น

หมู่ที่ ๓ บ้านบางต้นไทร

สภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่มมีป่าไผ่ มีทางน้ำเล็ก ๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากทางเดินของฝูงควายในสมัยนั้น จนกลายเป็นลำห้วยและมีต้นไทรขึ้นอยู่ริมปากห้วยต้นหนึ่ง จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามจุดสังเกตริมปากห้วยนั้นว่า "บางต้นไทร"

หมู่ที่ ๔ บ้านบางกระพ้อ

แต่เดิมเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ มีผู้คนอาศัยอยู่ไม่กี่หลังคาเรือน ที่เรียกชื่อนี้เพราะบริเวณปากคลองที่ผ่านหมู่บ้านมีต้นกระพ้อขึ้นอยู่มาก ผู้คนที่ผ่านไปมาจึงเรียกชื่อคลองนี้ว่าคลองบางกระพ้อ ต่อมาจึงกลายเป็นชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านบางกระพ้อ"

หมู่ที่ ๕ บ้านสองสสิ่ง

หมู่บ้านนี้สภาพเดิมเป็นป่ารก ตั้งอยู่ริมแม่น้ำบางปะกง มีต้นไม้ประเภทไม้เนื้ออ่อนที่เรียกว่าต้นสองสสิ่ง ขึ้นปะปนอยู่บริเวณนั้นทีเดียว บริเวณอื่นใกล้เคียงไม่มี ผู้คนที่ผ่านไปมาหมู่บ้านนี้จึงเรียกกันติดปากว่า “บ้านสองสสิ่ง” กันเรื่อยมา

หมู่ที่ ๖ บ้านกระดาน

สภาพเดิมของหมู่บ้าน ประชาชนอยู่รวมกันประมาณ ๑๐ กว่าหลังคาเรือน โดยแบบบ้านเป็นเรือน ฝากระดานแบบโบราณ มีลำคลองเข้าถึงหมู่บ้าน มีเรือสำหรับขนรับซื้อสินค้าต่าง ๆ ประเภทข้าวและไม้แปรรูป สินค้าประเภทไม้แปรรูปและเสาจะใช้เกวียนเป็นพาหนะขนมาจากดงน้อยมาลงเรือที่หมู่บ้านนี้ จึงมีชื่อเรียกในสมัยนั้นว่า “ท่ากระดาน” ต่อมาเมื่อมีความเจริญมากขึ้นเพราะพื้นที่แถบนี้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันเป็นประจำมีประชาชนอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนกระจายออกไป ครั้นการคมนาคมผันแปร เรือที่เคยรับซื้อสินค้าก็ถูกปลดระวาง ชื่อเรียกท่ากระดาน แต่เดิมก็เพี้ยนเป็น “บางกระดาน” ในเวลาต่อมา

หมู่ที่ ๗ บ้านบางคันจิก

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด หรือใครเป็นผู้ก่อตั้ง ส่วนคำเรียก บ้านบางคันจิก เนื่องจากหมู่บ้านนี้อยู่ติดกับลำซดใหญ่ที่เชื่อมต่อกับคลองบางกระเจ็ด และต้นน้ำลำซดมีต้นจิกใหญ่ขึ้นอยู่ ซึ่งมองเห็นเด่นชัด ผู้คนทั่วไปจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านบางคันจิก”

หมู่ที่ ๘ บ้านสลิดใหญ่

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๐ โดยนายมุโด ซึ่งเป็นชาวยุโรปและมีภรรยาเป็นชาวไทย แต่เดิมเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “หมู่บ้านเข้ารีต” เพราะคนในหมู่บ้านเข้ารีตนับถือศาสนาคริสต์ ต่อมาได้เปลี่ยนมาเรียก “บ้านสลิดใหญ่” เพราะบริเวณนี้เป็นลำซดและมีปลาสลิดตัวโตมาก ประชาชนส่วนใหญ่ย้ายมาจากบ้านบางขาม บ้านดงน้อย ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียง

หมู่ที่ ๙ บ้านคลองเตย

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานการก่อตั้ง ส่วนชื่อเรียกสืบเนื่องมาจากหมู่บ้านนี้ติดกับคลองเตย ซึ่งเป็นคลองที่ต้นเตยหนามขึ้นอยู่ทั่วไปเป็นจำนวนมาก จึงเรียกชื่อหมู่บ้านไปตามชื่อเรียกของคลองว่า “บ้านคลองเตย” (ประวัติหมู่บ้านตำบลบางกระเจ็ด, ๒๕๒๗)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม (วัดสามแยก)
- วัดบางกระเจ็ด
- วัดบางกระดาน

วัดราชบูรณ์ศรีทธารธรรม (วัดสามแยก)

วัดสามแยก ตั้งอยู่ที่ ๑๒๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางกระบือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งก่อกณะสงฆ์
มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดที่ดินนางอุไร ทิศใต้จรดคลองสามแยก ทิศตะวันออกจรดที่ดินนางทองคำ
สมบุญทรัพย์ ทิศตะวันตกจรดลำคลอง

วัดนี้ตั้งเมื่อ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๘ โดยนายแก้ว - นางเอื้อะ สมบุญทรัพย์ บริจาคที่ดินให้สร้างวัด

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

รูปที่ ๑ พระเพ็ง แจ่มสว่าง

รูปที่ ๒ พระเฉลิม อุบลโน

รูปที่ ๓ พระครูวิบูลย์ ธรรมจารีย์

พ.ศ. ๒๕๑๔ ถึง ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. พระอุโบสถ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นอาคารไม้

๓. หอสวดมนต์ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๑ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

๕. กุฏิสงฆ์ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน ๕ หลัง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดราชบูรณ์ศรีทธารธรรม (วัดสามแยก)

หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๔๖๐ - ๔๖๑

ซ้ายและขวา

ชุมประตูกทางเข้าวัดทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายปั้นปูนหน้าบ้านชุมประตูกทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ชุมประตูกทางเข้าวัดด้านหน้าและด้านหลังอีกชุมหนึ่ง

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

ศาลาการเปรียญ

มณฑปข้างศาลาการเปรียญ

ซ้ายและขวา หอสมุดมณฑปด้านข้างและด้านหน้า

ซ้าย หอระฆัง

ขวา ศาลเจ้าแม่ตะเคียนและศาลพระอาจารย์

ศาลบำเพ็ญบุญและฌาปนสถาน

มรณานุสติสถาน

วัดบางกระเจ็ด

๙๘ ๒

วัดบางกระเจ็ด ตั้งอยู่ที่ ๑๓๕ บ้านบางกระเจ็ด หมู่ที่ ๔ ตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ชานนาเขต ทิศเหนือจรดที่ดินเลขที่ ๕๔ ทิศใต้จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันออกจรดคลอง
บางกระเจ็ด ทิศตะวันตกจรดแม่น้ำบางปะกง

วัดนี้เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ โดยมีนายเขียน นางแอ่ง นายไห่ นางพิน และนางเอื้อน รวมกันยกที่ดินสร้าง
วัด จำนวน ๑๗ ไร่ ๓ งาน ๒๐ ตารางวา ได้รับอนุญาตให้ตั้งเป็นวัดเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้รับพระราชทาน
วิสุงคามสีมาครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับดังนี้

รูปที่ ๑	พระเสถียร			
รูปที่ ๒	พระเกลี้ยง			
รูปที่ ๓	พระพัก			
รูปที่ ๔	พระพร			
รูปที่ ๕	พระครูสุนทรสมณวัตร	พ.ศ. ๒๔๖๓	ถึง	พ.ศ. ๒๕๓๔
รูปที่ ๖	พระครูพิพัฒน์พินธ	พ.ศ. ๒๕๓๔	ถึง	ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่ารู้เกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. พระอุโบสถ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารไม้ยกพื้น
๓. หอระฆัง กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. วิหารกว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๔.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นอาคารทรงไทย
๕. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๒ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดบางกระเจ็ด

หนังสือ "ประวัติวัดหัวราชอาณาจักร เล่ม ๓๔" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ. หน้า ๔๑ - ๔๒

ซ้ายและขวา ชุมประตู่ทางเข้าวัดทั้งด้านในและด้านนอก

ซ้าย ป้ายปากทางเข้าวัด
ขวา ศาลเจ้าที่ภายในวัด

ซ้ายและขวา หูโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายหน้าบันหูกโบสถ์ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลอยหน้าบันอุโบสถและลอยหน้าบันอุโบสถ
กำแพงอุโบสถทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ศาลาการเปรียญอุโบสถไม้ยกพื้นสูง

ซ้ายและขวา เสนาสนะภายในวัด

ศาลาทำน้ำดื่มแม่น้ำบางปะกง

คลองบางกระบือเจ็ดข้างวัด
ซึ่งเชื่อมต่อกับแม่น้ำบางปะกง

วัดบางกระดาน

วัดบางกระดาน ตั้งอยู่เลขที่ ๘๗ บ้านบางกระดาน หมู่ที่ ๖ ตำบลบางกระเจ็ด ซอยเลขบางค้ำ จังหวัด ชะเชิงเทรา ตั้งก่อกณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดคลองส่งน้ำ ทิศใต้จรดถนนเข้าวัด ทิศตะวันออก จรดคลอง บางกระดาน ทิศตะวันตกจรดโรงเรียนบางกระดาน

วัดนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมีผู้ใหญ่ผล นางจ้อย สุมาลัย เป็นผู้มอบที่ดินถวาย จำนวน ๑๒ ไร่ ๒ งาน ๕๒ ตารางวา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายชื่อนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับดังนี้

รูปที่ ๑	พระนิม	
รูปที่ ๒	พระตุก	
รูปที่ ๓	พระบุญมา	
รูปที่ ๔	พระถ้วน	
รูปที่ ๕	พระพร้อม	
รูปที่ ๖	พระสมหวัง	
รูปที่ ๗	พระทองอยู่	
รูปที่ ๘	พระสมุห์เจริญ	
รูปที่ ๙	พระครูเกษม จิตตานุกูล์	พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙
รูปที่ ๑๐	พระใบฎีกาวิรัช ธมฺมพลี	พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึง ปัจจุบัน

รายละเอียดที่นำรู้เกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. พระอุโบสถ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐
๓. หอสวดมนต์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดบางกระดาน

หนังสือ "ประวัติวัดหัวราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ, หน้า ๘๒-๘๓

ซ้ายและขวา อุโบสถและหอยน้ำเงิน

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

อุโบสถด้านข้าง

ศาลเจ้าที่ภายในวัด

ซ้ายและขวา
วิหารพระมุนีและอุโบสถ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

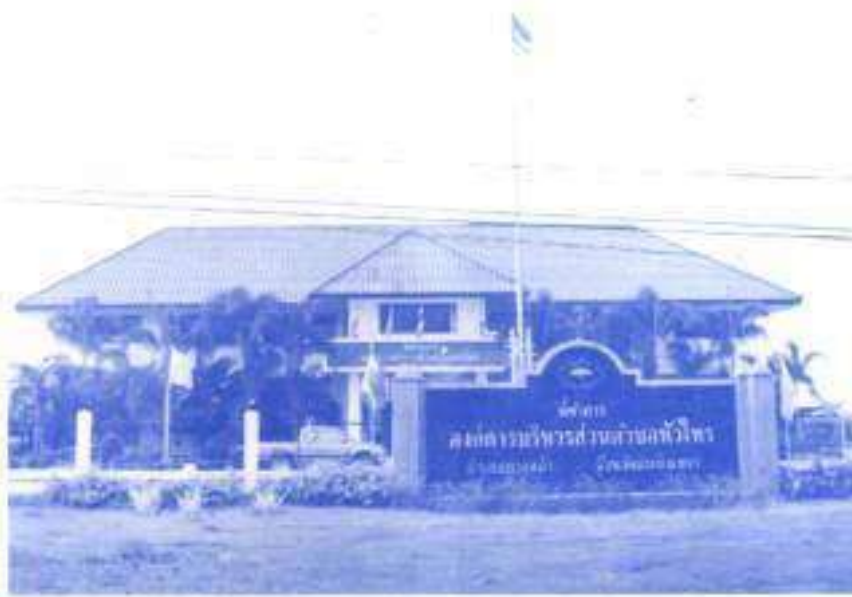

โรงเรียนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

ตำบลหัวไทร

๕๕

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลหัวไทร แต่เดิมเคยมีฐานะเป็นอำเภอหัวไทร โดยมีที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่ตลาดเก่าในปัจจุบัน อำเภอหัวไทรในอดีตนั้นตั้งขึ้นเมื่อ ร.ศ. ๑๑๔ (พ.ศ. ๒๔๓๘) โดยมีนายอำเภอเรียงตามลำดับ คือ

- หลวงนา (เกษ) พ.ศ. ๒๔๓๘ - พ.ศ. ๒๔๔๒
- หลวงมงคลประชานาถ พ.ศ. ๒๔๔๒ - พ.ศ. ๒๔๔๔
- รุนบวิมลสิทธิเดช พ.ศ. ๒๔๔๔ - พ.ศ. ๒๔๔๗

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ สมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้น ได้ทรงพิจารณาเห็นว่า อำเภอหัวไทร มีจำนวนราษฎรและข้าราชการน้อย จึงได้กราบบังคมทูลให้มีพระราชโองการประกาศยุบอำเภอหัวไทร ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๗ และมีฐานะเป็นเพียงตำบลหรือตำบลชุมชน ภายหลังจึงเปลี่ยนมาเป็นชื่อตำบลหัวไทร

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลหัวไทร มีประมาณ ๔๖.๑๒ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลหัวไทรถึงอำเภอบางคล้าประมาณ ๙ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลบางกระเจ็ด อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลบางคา อำเภอราชดำเนิน จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และอำเภอกลองเชือก จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลหัวไทรแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๘ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑ บ้านหัวไทร

หมู่ที่ ๒ บ้านกล้วย

หมู่ที่ ๓ บ้านคูมอญ

หมู่ที่ ๔ บ้านทางข้ามน้อย

หมู่ที่ ๕ บ้านน้ำเต้า

หมู่ที่ ๖ บ้านลาดบัวขาว

หมู่ที่ ๗ บ้านลาดโคก (องค์การบริหารส่วนตำบลหัวไทร, ม.ป.ท., หน้า ๑๒)

แผนที่แสดงการแบ่งเขตการปกครองของตำบลหัวไทร

หมู่ที่ ๑ บ้านหัวไทร

หมู่บ้านหัวไทรตั้งขึ้นเมื่อใดและใครเป็นผู้ตั้งมิได้มีการบันทึกเอาไว้ แต่เข้าใจว่าตั้งมาช้านานปี พ.ศ. ๒๔๓๘ ทราบโดยการบอกเล่าสืบต่อกันมาและหลักฐานการค้นคว้าของนายประดอง เทวธูร นายกเทศมนตรี เทศบาลบางคล้า ได้ค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติได้หลักฐานมาว่า สมัยเมื่อกรมพระยาคำวรวงราชานุภาพ ท่านทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ได้มีแจ้งความของกระทรวงมหาดไทยให้ตั้งอำเภอหัวไทรขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ (จากราชกิจจานุเบกษา) มีหลวงนา (เกษ) คั่นตระกูล เกษมบุรณ์ เป็นนายอำเภอ ๙ ปี ต้องถูกยุบไปโดยหนังสือแจ้งความของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๔๗ และไม่ทราบจำหัวไทรในระหว่างนั้นขึ้นอยู่กับอำเภอใด ต่อมาหลังจากยุบอำเภอหัวไทร ๓ ปี จึงตั้งเป็นอำเภอบางคล้าในปัจจุบัน คือ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๐ (ร.ศ. ๑๒๕) จากราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๒๓ หน้า ๑๖ สมัยกรมพระยาคำวรวงราชานุภาพเป็นเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ในระยะเวลาต่อมาบ้านหัวไทรขึ้นอยู่กับตำบลทางข้ามน้อยแล้วเปลี่ยนเป็นตำบลคูมอญ ทราบโดยหลักฐานโฉนดที่ดินและการเสียภาษีที่ดิน และมาเป็นตำบลหัวไทรดังปัจจุบันนี้

สภาพเดิมของหมู่บ้านนี้ มีบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ๆ ละ ไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นห้องนา มีสัตว์ป่านมากมาย เช่น ม้า เก้ง กวาง เนื้อหมู คมค่านอกเล่าของผู้อาวุโสได้เลวสืบทอดกันมา สาเหตุที่ชื่อว่า 'หัวไทร' เพราะด้านทิศตะวันตกของหมู่บ้านมีต้นไทรมากมาย คือมีต้นไทรตั้งแต่ทิศเหนือของหมู่บ้านตามริมแม่น้ำไปจนถึงทิศใต้ของหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายเขมรซึ่งเคยอพยพมาตั้งแต่สมัยโบราณและมีเชื้อสายจีนปะปนอยู่บ้าง หมู่บ้านหัวไทรแต่เดิมนั้นต้องอาศัยการคมนาคมหรือติดต่อกับตัวเมืองได้โดยอาศัยทางน้ำเท่านั้น ในปัจจุบันมีการคมนาคมสะดวกขึ้น สามารถติดต่อกันได้โดยอาศัยทางรถยนต์ มีไฟฟ้าใช้ภายในหมู่บ้านเกือบทุกหลังคาเรือนมีประชากรเพิ่มมากขึ้น

หมู่ที่ ๒ บ้านกล้วย

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน มูลเหตุแห่งการเรียกชื่อหมู่บ้านเท่าที่เล่าสืบต่อๆ กันมากล่าวว่า แต่เดิมนั้นที่บริเวณหมู่บ้านมีการปลูกกล้วย เพื่อนำไปใช้กินมากกว่าบริเวณใกล้เคียง ชาวบ้านทั่วไปจึงเรียกพื้นที่บริเวณแถบนี้ว่า "บ้านกล้วย"

หมู่ที่ ๓ บ้านคูมอญ

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน แต่น่าจะมีมานานก่อนหน้าการตั้งอำเภอหัวไทร ดังจะเห็นได้จากภายหลังยุบอำเภอหัวไทรให้มีฐานะเป็นเพียงตำบล ใช้ชื่อตำบลคูมอญ ส่วนมูลเหตุแห่งการเรียกชื่อ "บ้านคูมอญ" ก็น่าจะมาจากพื้นที่หมู่บ้านเดิมมีสภาพเป็นป่ามีทางน้ำที่เชื่อมต่อจากบ้านลว้าง จังหวัดปราจีนบุรี ผ่านท่าโพธิ์ สะแกงาม น้ำชำ ทางข้ามน้อย คูมอญ หัวไทร แล้วไหลลงแม่น้ำบางปะกง ซึ่งแต่เดิมมีชาวมอญเกาะเกดัด จังหวัดนนทบุรี ได้อาศัยเส้นทางแม่น้ำล่องเรือลากแพเข้ามาค้าขายเครื่องปั้นดินเผาจนถึงบริเวณนี้ และแวะพักอาศัยค้างแรมแต่ละครั้งนานนับเดือนนับปี เมื่อสินค้าหมดก็ขุดดินบริเวณนี้ให้เป็นวัดอุทิศในการสร้างเครื่องปั้นดินเผา จนเกิดเป็นร่องน้ำในลักษณะคูและมีสภาพเป็นคลองไปในที่สุด ชาวบ้านจึงเรียกพื้นที่แห่งนี้เป็น "บ้านคลองคูมอญ" ต่อมาจึงเรียก "บ้านคูมอญ" (นายชำนาญ บำรุงชาติ, จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙)

หมู่ที่ ๔ บ้านทางข้ามน้อย

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๕ สภาพพื้นที่เดิมเป็นป่ามีทางน้ำไหลผ่านหมู่บ้านจากปราจีนถึงหัวไทร สู่แม่น้ำบางปะกง และมีแอ่งน้ำใหญ่อยู่บริเวณหลังวัดทางข้ามน้อย พื้นที่หมู่บ้านมีทางแคบ ๆ ที่ตรงข้างใช้เป็นเส้นทางเข้าออกมากินน้ำในแอ่ง แรกตั้งหมู่บ้านเรียกชื่อว่า "บ้านทางข้ามข้าม" ภายหลังจึงเปลี่ยนเป็น "บ้านทางข้ามน้อย" (นายสุรพล โกศาตร์, จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙)

หมู่ที่ ๕ บ้านน้ำจ๋า

หมู่บ้านนี้เดิมประชาชนเป็นชาวยุโรปที่ขายตัวจากตลงน้อย สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง ชาวบ้านทำนา โดยปลูกข้าวพันธุ์ละเล็ย หลังการเก็บเกี่ยวไม่สามารถเผาตอซังข้าวได้ ต้องปล่อยให้ตอซังเน่าจนเปื่อยยุ่ยสลายไป ทำให้น้ำในพื้นดินเปลี่ยนเป็นสีชาโดยทั่วไป จึงเรียกพื้นที่หมู่บ้านนี้ว่า "บ้านน้ำสีชา" ภายหลังกลายเป็น "บ้านน้ำจ๋า" จนปัจจุบัน (นายสมศักดิ์ อานู, จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙)

หมู่ที่ ๖ บ้านลาดบัวขาว

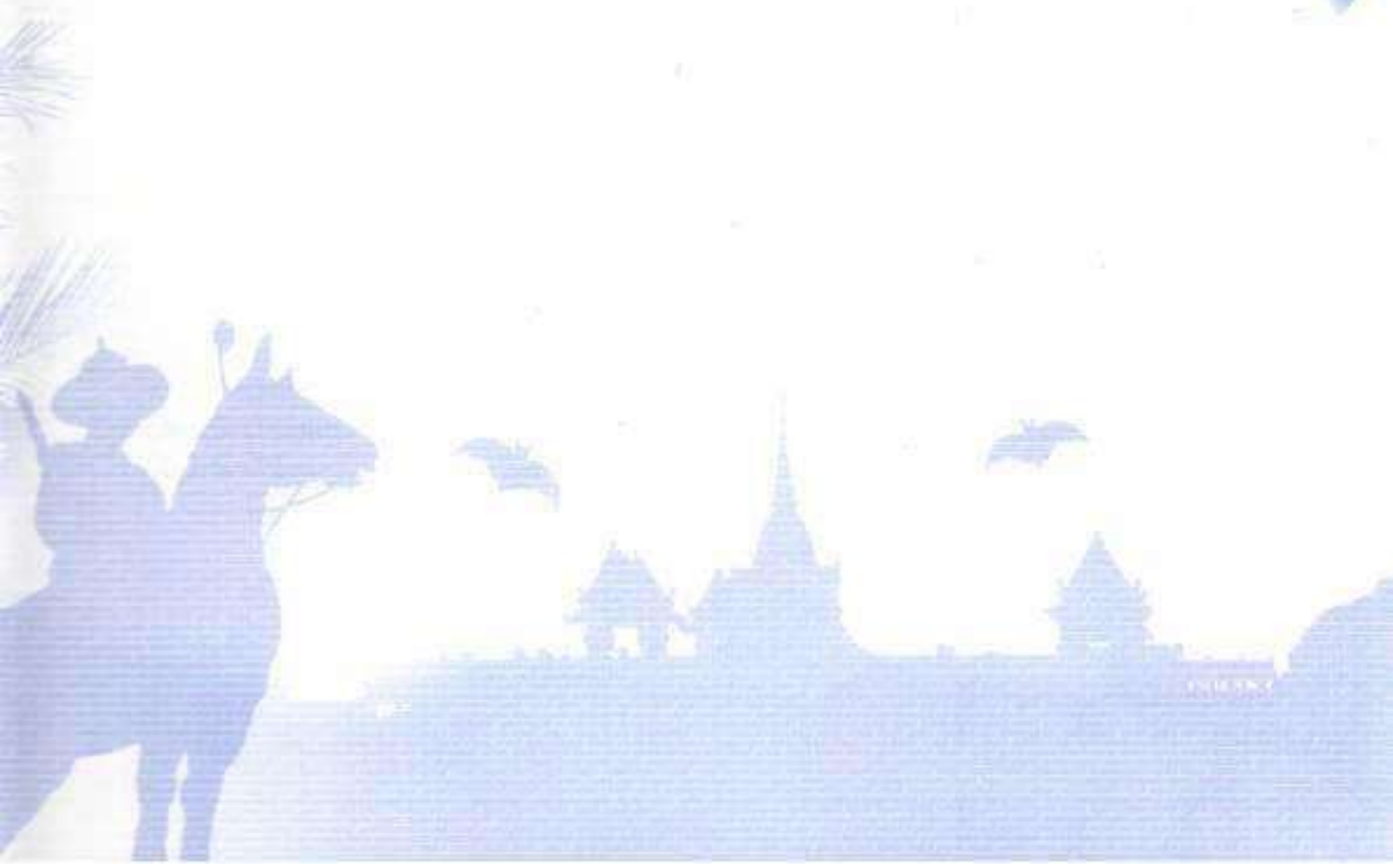
ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๕๗ ใครเป็นผู้ตั้งไม่ทราบ เดิมเป็นที่ราบลุ่ม มีบัวขาว ขึ้นเต็มตามริมคลองและที่ลุ่มทั่วๆ ไปในบริเวณนั้น จึงเรียกหมู่บ้านว่า หมู่บ้าน "ลาดบัวขาว" จนกระทั่งบัดนี้ ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายไทยจึงขอย้ายมาจากหมู่บ้านใกล้เคียง

หมู่ที่ ๗ บ้านลาดโคก

เดิมทีเคยยังไม่มีบ้านเรือนตั้งอยู่ เป็นป่ารก มีพรรณไม้ด้อย ๆ เช่น ตะแบก หนามเม็ดเยื่อ กระทุ่ม ฯลฯ ต่อมาประมาณราว พ.ศ. ๒๔๑๕ มีผู้คนเริ่มอพยพมาตั้งถิ่นฐานจากหมู่บ้านอื่นเพียง ๒ - ๓ ครอบครัว ที่เดิมเป็นดินปนทราย ค่อนข้างดอน ถึงแม้ว่าจะอยู่ริมแม่น้ำบางปะกงก็ตาม น้ำท่วมไม่ถึงเพราะเป็นโคกสูง นอกจากบางปีมีน้ำท่วมมากจริงๆ จึงจะพอน้ำท่วมถึงบ้างเล็กน้อย เนื่องจากที่ดินเป็นโคกสูงบริเวณตรงกลางหมู่บ้าน แล้วค่อยๆ ลาดลงไปโดยรอบ จึงเรียกกันติดปากว่า “หัวลาดโคก” ซึ่งมาจากคำว่า “หัวโคก” (หมายถึงบริเวณที่มีที่ดินสูง) เริ่มมีผู้คนมาตั้งบ้านเรือนอยู่หักร้างกลางพงเป็นทีนาบ้าง สวนบ้าง บริเวณที่ลาดรอบๆ ส่วนบริเวณกลางหัวโคกก็ยังคงเป็นป่าอยู่ เพราะมีดินปนทรายและป่ารกจนปัจจุบันนี้ถูกหักร้างกลางพงไปจนเกือบไม่เหลือสภาพเดิมแล้ว กลายเป็นสวนมะม่วง นึกและพืชล้มลุกทั่วไป (ประวัติหมู่บ้านตำบลหัวโพธิ์, ๒๖๒๗)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดหัวโพธิ์
- วัดทุ่งสามัคคี (วัดคูมอญ)
- วัดทางช้างเผือก
- วัดลาดบัวขาว

วัดหัวไทร

วัดหัวไทร ตั้งอยู่เลขที่ ๒๑ บ้านหัวไทร หมู่ที่ ๑ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดที่ธรณีสงฆ์ ทิศใต้จรดโรงเรียนวัดหัวไทร ทิศตะวันออกจรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันตกจรดแม่น้ำบางปะกง

วัดนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๔ ตามที่เล่าสืบกันมากกันว่า มีพระผู้ใหญ่อำนาจพระราชาอยู่วัดบ้านกล้วย ได้ดำเนินการก่อสร้างวัดนี้โดยชักชวนราษฎรที่มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคทรัพย์ก่อสร้างเสนาสนะโดยมีนายอิน นางสอน ศรีรามสอน เป็นผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัด ครั้นถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้มีพิธีผูกพัทธสีมาอุโบสถหลังใหม่แทนหลังเก่าที่ชำรุดทรุดโทรม และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จมาทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิต เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระครูพุทธวราริคุณ (ผิน คงรัตน์)	พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๕๑๔
๒. พระครูพัฒนนันทาราม	พ.ศ. ๒๕๑๔ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่ารู้เกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๑๖.๔๐ เมตร ยาว ๒๓.๔๐ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๓๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. หอระฆัง กว้าง ๑๑.๕๔ เมตร ยาว ๒๖.๗๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๗ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นอาคารไม้
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดหัวไทร

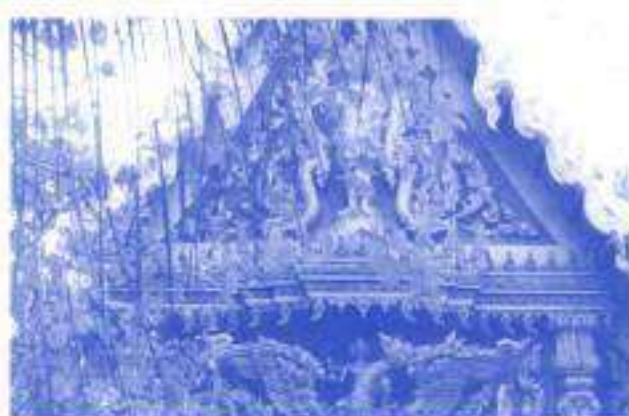
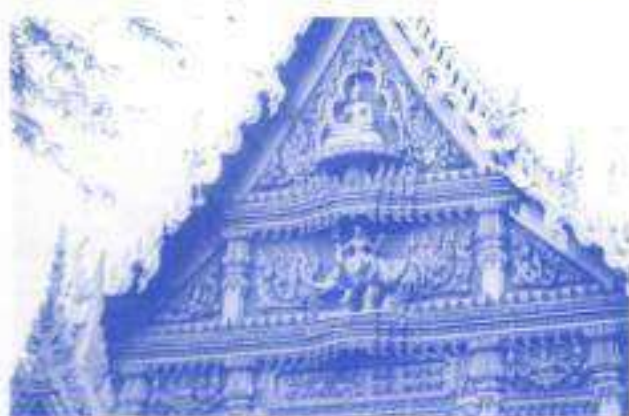
หนังสือ "ประวัติวัดหัวไทรราชอาณาจักร เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ, หน้า ๒๓๐

ซ้ายและขวา ชุมประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา ชุมโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา
ลายชุมประตูกำแพงอุโบสถ

ซ้าย เจดีย์ใหญ่หน้าอุโบสถ
ขวา ศาลเจ้าพ่อคำหลั่งอุโบสถ

ศาลาการเปรียญหลังเก่า

ศาลาการเปรียญหลังใหม่

หอระฆัง

หอสวดมนต์

กลุ่มเตนาพนะ

ศาลาบำเพ็ญบุญ

ชื่อยและชาว ศวลาทำน้ำหน้าวัดริมแม่น้ำบางปะกง

พุ่มไม้
และ

บนและล่าง
ศวลาทำน้ำหน้าวัดอีกหลังหนึ่ง

ณานสถาน

มรดกานตีสถาน

วัดทุ่งสามัคคี (วัดคูมอญ)

วัดทุ่งสามัคคี ตั้งอยู่เลขที่ ๑๐๕/๒ บ้านคูมอญ ถนนบางคล้า-สามแยก หมู่ที่ ๓ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๓ ไร่ ๑ งาน ๒๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๑๖๕๙ และ ๑๔๑๒๙ อาณาเขต ทิศเหนือจรดที่นายแอลัน โคมเดือน ทิศใต้จรดที่นางนุกูล จันทร์ทอง ทิศตะวันออกจรดที่ นายชวย คันธะเล็ง ทิศตะวันตกจรดที่นายแสวง คันธะเล็ง

วัดทุ่งสามัคคี ตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ชาวบ้านเรียกว่า วัดใหม่คูมอญ เริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ ผู้บริจาคที่ดิน คือ นางบุญธรรม สารโคก และนายอี จันทร์ทอง ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

รูปที่ ๑ พระใบฎีกาเจริญ ธรรมวิภาไร	พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๓๑
รูปที่ ๒ พระอธิการบุญสม จิระมโน	พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙
๓. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๓ หลัง เป็นอาคารตึก ๓ หลัง

นอกจากนี้ยังมีอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้ หอระฆัง ๑ หลัง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ และฌาปนสถาน ๑ หลัง สร้าง พ.ศ. ๒๕๓๙

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดทุ่งสามัคคี

หนังสือ "ประวัติวัดหัวราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๕๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ. หน้า ๖๖

ซ้ายและขวา: ชุมประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา: อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา: ฉายหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ซ้ายและขวา: ฉายชุมประตูกำแพงอุโบสถ

หอระฆัง

ศาลาการเปรียญกำลังก่อสร้าง

ซ้ายและขวา หอพระและพระที่ประดิษฐานภายใน

ซ้ายและขวา กลุ่มเสนาสนะภายในวัด

ปฏิบัติการฐาน

ฉาป็นสถานที่

วัดทางข้ามน้อย

วัดทางข้ามน้อย ตั้งอยู่เลขที่ ๖๑ บ้านทางข้ามน้อย หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตั้งก่อกองพะลังก์ มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๕๔๘๑, ๕๔๘๒ อาณาเขต
ทิศเหนือจรดที่นายบุญสม สืบสกุล ทิศใต้จรดโรงเรียนวัดทางข้ามน้อย ทิศตะวันออกจรดที่นายบุญสม สืบสกุล
ทิศตะวันตกจรดคลองคูมอญ

วัดทางข้ามน้อย ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ ผู้บริจาคที่ดินในการสร้างวัด คือ นายเกิด (ไม่ทราบนามสกุล) ได้รับ
พระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

รูปที่ ๑	พระชำ				
รูปที่ ๒	พระอิน				
รูปที่ ๓	พระตารน	พ.ศ. ๒๔๕๒	ถึง	พ.ศ. ๒๔๖๐	
รูปที่ ๔	พระมาก				
รูปที่ ๕	พระพิศ				
รูปที่ ๖	พระช่วย จารุณโณ				
รูปที่ ๗	พระสมบุญ คึกขวิโร	พ.ศ. ๒๕๐๒			
รูปที่ ๘	พระเหลื				
รูปที่ ๙	พระสวาท ทิลาญโก	พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๓๘			
รูปที่ ๑๐	พระสมศักดิ์ รนติสาโร	พ.ศ. ๒๕๓๘ ถึง ปัจจุบัน (ร.ก.)			

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นอาคารไม้
๓. หอระฆัง กว้าง ๙ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๓ หลัง เป็นอาคารไม้ ๑ หลัง และตึก ๒ หลัง
- ปูชนียวัตถุ มี พระพุทธชินราชจำลอง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๗

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดทางข้ามน้อย

หนังสือ "ประวัติวัดหัวราชอาณาจักร เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๕๔

ซ้ายและขวา ชุมประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ซ้ายและขวา ลายชุมประตูกำแพงอุโบสถ

ซ้ายและขวา อยู่ใบสดด้านข้างทั้ง ๒ ด้าน

กลุ่มเสนาสนะ

กุฏิสงฆ์

ศาลาการเปรียญ

พอรฆัง

ศาลเจ้าพ่อสวริกา

ศาลเจ้าพ่อขุ

ศาลเจ้าที่

เรือเจ้าแม่ตะเคียนแก้ว

ศาลาทำน้ำจิ้มคลอง

พื้นาบริเวณข้างวัด

ฉาบปั้นสถานที่

มรดกภูมิปัญญา

วัดลาดบัวขาว

วัดลาดบัวขาว ตั้งอยู่เลขที่ ๑๐๐ บ้านลาดบัวขาว หมู่ที่ ๕ ตำบลห้วยไทร อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๙ ไร่ ๑ งาน ๔๔ ตารางวา อาณาเขต ทิศเหนือจรดคลองบางกระเจ็ด ทิศใต้ จรดถนนบ้านสร้าง ทิศตะวันออกจรดที่ดินนายประจวบ สีนสูงวรรณ ทิศตะวันตกจรดที่ดินนายสร้อย อยู่เจริญ วัดลาดบัวขาว ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ ผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัด คือ นายครุฑ นางพุ่ม งานประยูร ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๑ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร การศึกษา มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

รูปที่ ๑	พระปาน	
รูปที่ ๒	พระครูเจ็ด จนทสุวณฺโณ	พ.ศ. ๒๔๖๕ - ๒๕๐๐
รูปที่ ๓	พระครูพิพัฒน์สุภาพร	พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๒๒
รูปที่ ๔	พระใบฎีกาชุมพล สุนทราจาโร	พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึง ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กทรงไทย
 ๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 ๓. หอระฆัง กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นอาคารไม้ทรงไทย
 ๓. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๖ หลัง เป็นอาคารไม้
 ๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
- นอกจากนี้ยังมีนันทอุทยาน ๑ หลัง ปุชนิยัตถุ มีพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา และรอยพระพุทธรูปท้าวทอง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดลาดบัวขาว

หนังสือ "ประวัติวัดที่ราชอาณาจักร เล่ม ๑๑" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑

ซ้ายและขวา ชุมประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ซ้ายและขวา ลายชุมประตูกำแพงอุโบสถ

หอสวนมนต์หลังเก่า

หอสวนมนต์หลังใหม่

กลุ่มเสนาสนะ

ศาลาบำเพ็ญบุญ

มณฑปและเจดีย์ข้างอุโบสถ

ศาลาจตุรมุขที่ประดิษฐานภาพเหมือน
หลวงพ่อริศ ชิตเจ้าอาวาส

มณฑปที่ประดิษฐานพระพุทธรูป
หลวงพ่อธรรมจักร
และรูปเหมือนหลวงพ่อมิว
ชิตเจ้าอาวาส
เจดีย์เก็บอัฐิ

ตั้งเก็บน้ำรูปดอกบัว

ชุมชนหน้าวัดริมคลองวัดลาดบัวขาว

ฉาบ้านสถาน

มรดกานุสติสถาน

ตำบลปากน้ำ

๑. ประวัติความเป็นมา

สภาพพื้นที่ของตำบลตั้งอยู่ระหว่างคลองท่าลาด และแม่น้ำบางปะกง สายน้ำทั้งสองจะไหลมาบรรจบกันที่บริเวณปากน้ำ อันเป็นที่ตั้งของตำบล จึงได้ชื่อว่า “ตำบลปากน้ำโจโจ้” ต่อมาถูกเรียกให้สั้นลงเหลือเพียงชื่อ “ตำบลปากน้ำ” ([www.thaifambon.com / tambon / tambon.asp? ID = 240209](http://www.thaifambon.com/tambon/tambon.asp?ID=240209))

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลปากน้ำมีประมาณ ๑๐.๐๗ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากเทศบาลตำบลปากน้ำถึงอำเภอบางคล้าประมาณ ๒ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลหัวโพ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลท่าทองกลาง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลเมืองใหม่ และตำบลบางคา อำเภอรราชำลัน จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลปากน้ำแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑๒ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านปากน้ำ
- หมู่ที่ ๒ บ้านคลองใหม่
- หมู่ที่ ๓ บ้านสะแก
- หมู่ที่ ๔ บ้านกกสัน
- หมู่ที่ ๕ บ้านคลองมะกอก
- หมู่ที่ ๖ บ้านหินตั้ง
- หมู่ที่ ๗ บ้านปากน้ำ (ชุมชนหลังวัด)
- หมู่ที่ ๘ บ้านไร่
- หมู่ที่ ๙ บ้านขุนทอง

- หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่าลาน
หมู่ที่ ๑๑ บ้านบางทองหลวง
หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองชุมพร

แผนที่แสดงการแบ่งเขตการปกครอง
ของตำบลปากน้ำ

หมู่ที่ ๑ บ้านปากน้ำ

หมู่บ้านนี้มีมานานร้อยกว่าปีแล้ว สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านตั้งอยู่บริเวณปากน้ำที่คลองท่าลาด และแม่น้ำบางปะกงไหลมาบรรจบกัน จึงเรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า "ปากน้ำใจใจ" และเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านปากน้ำใจใจ" หรือ "บ้านปากน้ำ"

หมู่ที่ ๒ บ้านคลองใหม่

หมู่บ้านนี้มีปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด มีเพียงการเล่าสืบต่อกันมาว่า คนจีนกลุ่มหนึ่งได้อพยพเข้ามาบุกเบิกพื้นที่เพื่ออยู่อาศัยและทำไร่สับปะรด โดยขุดคลองทดน้ำแยกจากคลองท่าลาดเพื่อการเกษตร และเรียกคลองที่ขุดขึ้นนี้ว่า "คลองใหม่" และเมื่อชุมชนขยายตัวกลายเป็นหมู่บ้านก็ตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลองว่า "บ้านคลองใหม่" (นายอุกฤษ เจียโหวง จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๓ บ้านสะแก

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐ สภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นป่าสะแก เมื่อมีผู้คนเข้ามาอยู่เป็นชุมชน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามลักษณะพื้นที่ว่า "บ้านป่าสะแก" ภายหลังคำเรียกสั้นลงเป็น "บ้านสะแก" มาจนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ ๔ บ้านกกสับ

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นราว พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยชาวจีนได้อพยพเข้ามาจับจองที่ดินเพื่อทำสวนสับปะรด สภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นป่ารก มีต้นกกขึ้นอยู่มากตามที่ราบลุ่ม เพราะมีลำคลองใหญ่ไหลผ่านพื้นที่ เหตุที่เรียกชื่อหมู่บ้านว่า "กกสับ" เพราะชาวบ้านร่วมมือกันปรับพื้นที่ โดยสับถางต้นกกให้เตียน เพื่อสร้างวัดและทำสวนสับปะรด ภายหลังสับปะรดราคาตกต่ำ ชาวบ้านจึงหันมาปลูกต้นไม้มันดิน อันได้แก่ มะม่วง เป็นสำคัญ และได้มีการพัฒนาปรับปรุงบำรุงพันธุ์ ปัจจุบันพื้นที่จึงเต็มไปด้วยสวนมะม่วง

หมู่ที่ ๕ บ้านคลองมะกอก

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน มีกังเหล้ง กับคุณยายเซย พรประสิทธิ์ เป็นครอบครัวแรกที่เข้ามาบุกเบิกที่ทำกิน โดยสภาพเดิมเป็นป่า เมื่อมีผู้อพยพเข้ามาได้หักล้างทางพงทำสวนมะม่วงควบคู่กับไร่ส้มประด และปลูกข้าวเลี้ยงปลาตามท้องร่อง ในลักษณะไร่นาสวนผสม ปัจจุบันเหลือเพียงสวนมะม่วง พื้นที่ตั้งหมู่บ้านด้านหลังมีคลองสวนมะกอกไหลผ่าน ส่วนด้านหน้ามีคลองท่าลาดไหลผ่าน การเรียกชื่อหมู่บ้านเรียกตามชื่อคลองด้านหลังว่า “บ้านคลองมะกอก” (นางจิราภรณ์ ตีระกุล จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๖ บ้านหินตั้ง

บ้านหินตั้ง ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๕๐ ผู้เริ่มก่อตั้งไม่ปรากฏแน่ชัด ทราบเพียงแต่ว่ามีพี่น้อง ๓-๔ ครอบครัว อพยพมาจับจองที่ทำกินบริเวณนี้ ต่อมาลูกหลานสืบสายเป็นหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน สภาพพื้นที่เดิมเป็นป่า เมื่อแรกตั้งหมู่บ้านมีหินก้อนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือสุดของหมู่บ้าน หินก้อนนี้ปกติจะตั้ง แต่ถ้ามีผู้ใดไปปลักหินให้ล้มลง รุ่งเช้าหินก็จะกลับตั้งดังเดิมเช่นนี้ทุกครั้ง จึงพากันเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านหินตั้ง”

หมู่ที่ ๗ บ้านปากน้ำ (ชุมชนหลังวัด)

บ้านปากน้ำแต่เดิมเป็นชุมชนเดียวกับหมู่ที่ ๑ มีประวัติความเป็นมาเช่นเดียวกัน ภายหลังทางราชการแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๒ ส่วน คือ หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๗ โดยมีคลองวัดปากน้ำเป็นเส้นแบ่งเขต พื้นที่หมู่ ๗ อยู่บริเวณเดียวกับวัดปากน้ำ และที่ตั้งชุมชนส่วนใหญ่อยู่หลังวัด จึงเรียก “บ้านปากน้ำ” และเพิ่ม (ชุมชนหลังวัด) เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ

หมู่ที่ ๘ บ้านไร่

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นในราวปี พ.ศ. ๒๓๐๐เศษ สภาพพื้นที่เดิมของหมู่บ้านเป็นป่า ต่อมา มีชาวจีนอพยพเข้ามาจับจองที่ดิน โดยแผ้วถางป่าเพื่อทำไร่ส้มประด จึงได้ชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านไร่” การทำไร่ส้มประดของชาวบ้านไม่ประสบผลดีเท่าที่ควร พื้นที่จึงถูกปล่อยทิ้งร้างกลายเป็นป่าช่วงระยะหนึ่ง ต่อมาคนในหมู่บ้านได้ถางป่าปรับปรุงดินเพื่อทำนาข้าว ส่วนพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำปรับปรุงทำสวนมะม่วง มะพร้าว หนาก พืช และต่อมาพื้นที่ทำนาก็เปลี่ยนมาเป็นทำสวนมะม่วงแทน

หมู่ที่ ๙ บ้านขุนทอง

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานการก่อตั้ง ส่วนที่มาของชื่อหมู่บ้านจากคำบอกเล่ากล่าวสืบกันมาว่า มีท่านขุนสว่าง ซึ่งเป็นคนที่มีอัธยาศัยดีจึงมีเพื่อนและผู้รู้จักเป็นจำนวนมาก ในแต่ละวันสายน้ำหน้าบ้านท่านขุนจะเต็มไปด้วยเรือที่มีผู้ไปมาหาสู่ท่าน เป็นเช่นนี้ จึงเป็นที่กล่าวขานกันว่า ท่านนั้นคือ “ขุนทอง” ซึ่ง “ทอง” ในที่นี้หมายถึง “ติดคอ” และเป็นที่มาของชื่อเรียกหมู่บ้านในเวลาต่อมาจนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่าลาน

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นในราวปี พ.ศ. ๒๓๕๐ สภาพเดิมเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ บางแห่งเป็นบึงขนาดใหญ่มีน้ำขังตลอดปี มีดินไม่ร่วนซุยทั่วไป กล่าวกันว่าบริเวณนี้มีจะเข้อาศัยอยู่ชุกชุมมาก จนมีชื่อเรียกพื้นที่ส่วนหนึ่งด้านทิศใต้ห่างจากฝั่งแม่น้ำไม่มากนักว่า “วังจะเข้” ส่วนชื่อหมู่บ้านท่าลานนั้นสืบเนื่องจากประชาชนทั้งในหมู่บ้าน และบริเวณใกล้เคียง มีอาชีพทำนาปลูกข้าว เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวก็พากันไปตากตากที่ดินบริเวณริมแม่น้ำ เพื่อทำเป็นลานนวดข้าว การทำลานนวดข้าวของชาวบ้าน จะพากันลงลานใกล้เคียงเรียงรายกันไปตามริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงเป็นกลุ่มๆ จึงได้ชื่อว่า “บ้านท่าลาน” ต่อมาราว พ.ศ. ๒๔๖๐ ชาวบ้านท่าลานได้ปรับพื้นที่จากทำนามาเป็นทำสวนมะม่วง พืช มะพร้าว ที่ได้ผลประโยชน์มากกว่าทำนา นับแต่นั้นมาหมู่บ้านนี้จึงเหลือพื้นที่ทำนาปลูกข้าวเพียงเล็กน้อย (นายขวัญไทย กำพูน จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๑๑ บ้านบางทองหลวง

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน มีครอบครัวผู้ใหญ่เพ็ญ เป็นครอบครัวแรกที่เข้ามาหักร้างถางพงเป็นที่ทำกิน ต่อมาเมื่อมีคนอพยพเข้ามามากขึ้น ผู้ใหญ่เพ็ญ จึงได้เป็นผู้ใหญ่บ้านของหมู่ ๑๑ คนแรก ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีชื่อเรียกหมู่บ้าน ต่อมาถึงสมัยตาอิน บุเตียง เป็นผู้ใหญ่บ้าน ทางความต้องการให้ตั้งชื่อเรียกหมู่บ้าน ผู้ใหญ่อินมีอาชีพทำสวนหมาก พลุ ริมแม่น้ำบางปะกง โดยใช้ดินทองหลวงมาทำค้างพลู จนเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปในลักษณะ "พลูทองหลวงตาอิน" เมื่อทางการให้คิดตั้งชื่อหมู่บ้าน จึงใช้ชื่อดินทองหลวงค้างพลูมาตั้งชื่อเรียกว่า "บ้านบางทองหลวง" และส่วนหนึ่งของพื้นที่ในหมู่บ้านมีคลองลาดขึ้นอยู่ ชาวบ้านทำอาชีพขายน้ำตาลสด เล่ากันว่าแรกเริ่มช้างกินลูกตาลจากบริเวณอื่นแล้วมาถ่ายมูลบริเวณนี้ ต่อมาจึงออกเป็นคันขึ้นมากมาย ประกอบกับพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง คันตาลเหล่านี้จึงมีชาวนับร้อยปีไปถึงหลายร้อยปีก็มี (นายจำลอง กุมภีร์ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองชุมพร

บ้านหนองชุมพร ตั้งขึ้นมานานเท่าไรไม่ปรากฏหลักฐาน แต่เดิมมีไม้กัทล้มลงคาเรือน และมีสภาพเหมือนถูกตัดขาดจากโลกภายนอก มีเพียงไม่กี่ตระกูลที่มาตั้งรกรากทำมาหากินที่นี่ ส่วนคำว่า "หนองชุมพร" แต่เดิมคือ "หนองพังพอน" เพราะพื้นที่ตั้งหมู่บ้านเดิมมีพังพอนรุกรุนุนนั่นเอง (ประวัติหมู่บ้าน ตำบลปากน้ำ, ๒๕๒๗)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- ชุมชนตลาดปากน้ำ
- ศูนย์อนุรักษ์สมเด็จพระเจ้าตากสิน
- วัดมงคลเทพ
- วัดกกสับ
- วัดปากน้ำ

ชุมชนตลาดปากน้ำ

ชุมชนนี้มีอายุยาวนานนับร้อยปี จากถรบอกเล่าของนางแสงทอง แซ่ซึ้ง (เจ๊ซึ้ง) กล่าวว่า เจ้าของพื้นที่เดิมคือ ลอริชาวบ้านหมู่ ได้ปลูกห้องแถวให้เช่า ผู้คนที่เช่าอาศัยจะประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ตั้งอยู่ที่ปากคลองท่าลาดและปากคลองวัดปากน้ำที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเส้นทางน้ำในอดีตเป็นเส้นทางคมนาคมสายหลัก ชุมชนนี้จึงเป็นแหล่งแวะพัก และแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าในรูปแบบของชุมชนที่เป็นตลาด จึงเรียกพื้นที่นี้แต่เดิมว่า “ตลาดปากคลอง” หรือ “ตลาดเล็ก” เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับ “ตลาดบางตลาด หรือตลาดโรงเหล่า” จะมีขนาดเล็กกว่า

และในชุมชนบริเวณริมแม่น้ำบางปะกง จะมีศาลเจ้าพ่อแป๊ะ ตั้งอยู่ใต้ต้นโพธิ์ใหญ่ ซึ่งศาลนี้คาดว่าน่าจะมีความเกี่ยวพันถึงชุมชนตลาดปากคลอง และเป็นที่เคารพของผู้คนทั่วไป ด้วยเชื่อกันว่า เจ้าพ่อแป๊ะ ช่วยคุ้มครองให้ความสงบร่มเย็นแก่ชุมชน และแก่ผู้ที่เดินทางคมนาคมทางน้ำ ซึ่งใช้เรือเป็นยานพาหนะหลัก กล่าวกันว่า ชาวบ้านหรือชาวเรือเวลาเดินทางผ่านศาลนี้ จะจุดธูปหรือแขวนจตุสมิให้ไว้ก่อน เพื่อขอให้เดินทางโดยปลอดภัย หรือขายของดี อีกทั้งมีการจุดประทัดถวายอยู่เสมอ ครั้นมีการตัดถนน การคมนาคมสายหลักเปลี่ยนเป็นเส้นทางบก ชาวชุมชนก็ขายของออกมาขายของ สร้างที่อยู่อาศัยริมถนน ความตึกคึกคักของตลาดปากคลองในอดีตกลับซบเซาลง ศาลเจ้าพ่อที่เคยมีงานประจำปีในเดือน ๔ แรม ๘ ค่ำ ของทุกปี ก็เริ่มร้างลาและขาดหายไปในปีสุดท้ายนี้ชุมชนตลาดปากคลองเดิม ก็มีชื่อเรียกใหม่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความนิยมของคนรุ่นปัจจุบันว่า “ชุมชนตลาดปากน้ำ” (นายสุกฤษ เจริญโหวง จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

ส่วนชื่อเรียกพื้นที่บริเวณแถบนี้ว่า “ปากน้ำโจ้โล้” นั้น นายเจตน์ สมสกุล เล่าว่า คำ “โจ้โล้” หรือ “เจ้าโล้” เป็นคำภาษาจีนที่ใช้เรียก “ปลากะพง” ดังนั้นบริเวณปากน้ำนี้ คือ ปากน้ำที่มีปลากะพงอยู่มาก ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา บริเวณหน้าอำเภอบางคล้าในปัจจุบัน มีโรงต้มกลั่นสุราของชาวจีนอยู่โรงหนึ่งที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “โรงเหล่าเตาสุรา” หรือ “โจ้โล้ง” โรงเหล่านั้นมักจะระบายกากสุราลงสู่แม่น้ำและมีปลาหลากหลายชนิดมากินกากสุราในบริเวณดังกล่าว โดยเฉพาะปลากะพง ที่ชาวจีนเรียกว่าปลากะโจ้โล้ หรือเจ้าโล้ ที่มาก จนทำให้เกิดเป็นชื่อเรียกพื้นที่นี้ว่า “ปากน้ำโจ้โล้” ตามไปด้วย (นายเจตน์ สมสกุล จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

ซ้ายและขวา ศาลเจ้าพุดมปุระ

ชุมชนปากน้ำ เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖

ชุมชนปากน้ำ เมื่อ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๐

อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสิน

อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสิน สร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์สู้รบระหว่างไทยกับพม่า เมื่อครั้งใกล้จะเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ ๒ เนื่องจากบริเวณนี้เคยเป็นสมรภูมิที่พระเจ้าตากสินเมื่อครั้งยังเป็นพระยาตากแห่งเพชร ได้ตั้งกองกำลังสู้รบกับพม่าจนได้ชัยชนะ ก่อนที่จะเดินทัพไปยังเมืองจันทบุรี ดังที่ปรากฏในพระราชพงศาวดาร ทำให้เกิดการนำเอาเรื่องราวในประวัติศาสตร์มาผูกโยงเข้ากับสถานที่แล้วเอารำเป็นตำนานการยกทัพผ่านพื้นที่อำเภอบางคล้า ของพระยาตากแห่งเพชรว่า ได้สู้รบกับพม่าบริเวณปากน้ำโจ้ได้ แล้วยกทัพไปตั้งบริเวณวัดแจ้ง จากนั้นไปทุ่งหาอาหาร ได้ค้นพบอินทผลุบริเวณวัดโพธิ์ ภายหลังขึ้นครองราชย์ก็โปรดเกล้าฯ ให้สร้างรวชานุสรณ์ไว้ ๓ แห่ง คือ เจดีย์บริเวณปากน้ำโจ้ได้ วัดแจ้ง และวัดโพธิ์ จากตำนานการผูกโยงนี้ถึงกับมีคำกล่าวเป็นวลีที่ว่า “ปากน้ำโจ้ได้ วัดโพธิ์ไธยา วัดแจ้งแสงทอง” และในตำนานที่เล่าขานกันสืบต่อมานี้ก็มีอีกประเด็นหนึ่งที่ขัดแย้งกันว่า ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ยกทัพไปตีแควม และเดินทัพมาตั้งบริเวณนี้จึงทรงอนุญาตให้สร้างวัดและขนานนามว่า “วัดแจ้ง” ขึ้น

อนุสรณ์สถานแห่งนี้ตั้งอยู่บริเวณปากน้ำโจ้ได้ ซึ่งแต่เดิมพื้นที่นี้มีลักษณะเป็นแหลมยื่นออกมาถึงจุดบรรจบของคลองท่าเสา กับแม่น้ำบางปะกง โดยชาวบ้านเรียกพื้นที่นี้ว่า “แหลมพระปรารักษ์” อันเนื่องจากพื้นที่นี้มีเจดีย์ตั้งอยู่และเจดีย์องค์ดังกล่าวก็ถูกโยงเข้ากับประวัติศาสตร์ว่าเป็นอนุสรณ์แห่งการสู้รบของพระยาตากแห่งเพชรกับพม่าที่บริเวณปากน้ำแห่งนี้ (นายฤๅษ เจริญพร จากการจัดพิมพ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐) ต่อมาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประมาณ ๖ โมงเช้า เจดีย์ได้โค่นล้มลงสู่กันแม่น้ำ เนื่องจากพื้นดินได้ฐานถูกน้ำกัดเซาะ ต่อมาทางราชการได้สร้างลู่รถไฟและศาลสมเด็จพระเจ้าตากสินขึ้นใหม่ แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังที่เห็นในปัจจุบัน (นายสมเจตน์ สมตกุล จากการจัดพิมพ์ เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐)

ซ้ายและขวา ภาพจำลองลักษณะเจดีย์เดิมที่ตั้งอยู่บนแหลมพระปรางค์

ซ้ายและขวา พื้นที่หัวแหลมพระปรางค์ เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๖

ซ้ายและขวา พื้นที่หัวแหลมพระปรางค์ก่อนและหลังสร้างอนุสรณ์สถาน

ซ้ายและขวา อนุสรณ์สถานสมเด็จพระเจ้าตากสิน

คลองท่าลาดจากมุมมองที่อนุสรณ์สถาน

แม่น้ำบางปะกงหน้าวัดปากน้ำจากมุมมอง
ที่อนุสรณ์สถาน

ซ้ายและขวา ศาลาพำนักบ้านปลัดรตอ วนะภูติ บริเวณปากน้ำ
เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖ และ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐

วัดมงคลเทพ

วัดมงคลเทพ ตั้งอยู่เลขที่ ๒๐/๑ บ้านหนองชุมพร หมู่ที่ ๒ ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๕๓ ไร่ ๑ งาน ๘๘ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๙๗๕๔ , ๑๙๗๕๗ อาณาเขต
ทิศเหนือจรดทางสาธารณประโยชน์ ทิศใต้จรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันออกจรดทางสาธารณประโยชน์ ทิศตะวันตกจรด
คลองสาธารณะประโยชน์

วัดมงคลเทพ ตั้งเมื่อวันที่ ๓ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ชื่อวัดตั้งเพื่อเป็นเกียรติแด่หลวงพ่อวัดปากน้ำ ผู้บริจาค
ที่ดินให้สร้างวัด คือ แม่ชีเสนาะ ปานท่าไข่ และผู้มีจิตศรัทธา ผู้ดำเนินการก่อสร้าง คือ พระปัญญา สิริวิฑูรย์ ได้พัฒนา
วัดมาโดยตลอด

การศึกษา มีศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับดังนี้

๑. พระปัญญา สิริวิฑูรย์ พ.ศ. ๒๕๓๒ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗
๒. หอระฆัง กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารไม้
๓. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๘ หลัง เป็นอาคารไม้ ๘ หลัง และตึก ๑ หลัง
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

นอกจากนี้ยังมีอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้ คือ หอสมุด ๑ หลัง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ อาคารปฏิบัติธรรม
และหอระฆัง ๑ หลัง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดมงคลเทพ

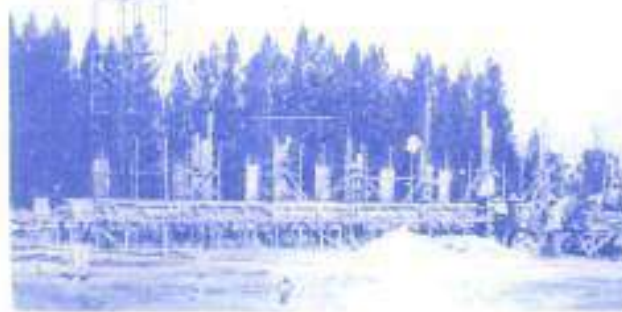
หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๓๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ. หน้า ๑๓๒-๑๓๓

หินประติมากรรมทางเจ้าวัด

แผนผังแสดงที่ตั้งเจดีย์และสิ่งต่างๆ ของวัด

ซ้ายและขวา อุโบสถที่กำบังก่ออิฐว่าง เมื่อ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

ซ้ายและขวา หอระฆังและนาคเข่งบันได

ซ้ายและขวา อาคารเรือนรับรองหินอ่อนและนาคเข่งบันได

หอพระมณีธาตุคันธารวณ

หอพระเลขาภรณ์

ห้วยและขวา ศาลาฝึกใจ

กุฏิพระ

หอสังฆะนาค

บรรยากาศร่มรื่นของวัด

ปราสาททำวิชา

วัดกกสับ

๙๘

วัดกกสับ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๓ บ้านกกสับ หมู่ที่ ๔ ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งก่ศ
คณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดคลองกกสับ ทิศใต้จรดที่สวนบุคคล ทิศตะวันออกจรดคลองกกสับ
ทิศตะวันตกจรดคลองท่าลาด

วัดนี้ตั้งเมื่อ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ โดยมีพระพนมสารวันทร์ (ขุน พนมยันต์) เป็นผู้นำในการสร้าง
โดยนายกลี นางสาย จากอำเภอยะพนมสารคามเป็นผู้บริจาคที่ดินให้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๒ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา
เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เขตวิสุงคามสีมากว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระอธิการขุ้ย ธมฺมโร	พ.ศ. ๒๔๖๖ - ๒๔๗๕
๒. พระครูเงิน จันทโร	พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๕๐๘
๓. พระครูสุนทรเทวธรรม	พ.ศ. ๒๕๐๙ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๗.๖๕ เมตร ยาว ๒๗.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอาคารคอนกรีต
เสริมเหล็ก ๒ ชั้น
๓. หอระฆัง กว้าง ๑๓.๓๙ เมตร ยาว ๑๕.๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นอาคารคอนกรีต
เสริมเหล็ก ๒ ชั้น
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๗ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๖. มณฑป ประดิษฐานรูปหล่อ หลวงพ่อขุ้ย หลวงพ่อเงิน อดีตเจ้าอาวาส

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดกกสับ

หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ. หน้า ๒

ซ้ายและขวา
ลายหน้าบันอุโบสถด้านหน้า
และด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายซุ้มประตูกำแพงอุโบสถ

ศาลาการเปรียญ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ศาลาการเปรียญ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

ซ้ายกลุ่มเสนาสนะ
ขวามณฑปหล่อพระ

พระพรหม

ศาลาบำเพ็ญบุญ

ชัยฉาปนสถาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ชัยฉาปนสถาน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗

ศาลาคุณพระพุ่มสารานันท์ (ท่าน พนมยงค์)
ศาลเจ้าแม่จำปาทอง, ศาลเจ้าแม่พิบูล - เจ้าแม่พิภิน

มหรณบุดิสถาน

ศาลาพ่าน้ำ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ศาลาพ่าน้ำ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐

ศาลาพักผ่อนริมคลองกกก๊อ เมือง พ.ศ. ๒๕๔๗

ศาลาพักผ่อนริมคลองกกก๊อ เมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ศาลาพักผ่อน เมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

ศาลาพักผ่อน เมือง พ.ศ. ๒๕๕๕

ศาลาพักผ่อน เมือง พ.ศ. ๒๕๕๗

ศาลาพักผ่อน เมือง พ.ศ. ๒๕๕๐

อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๒๖

อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๓๕

อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๔๘

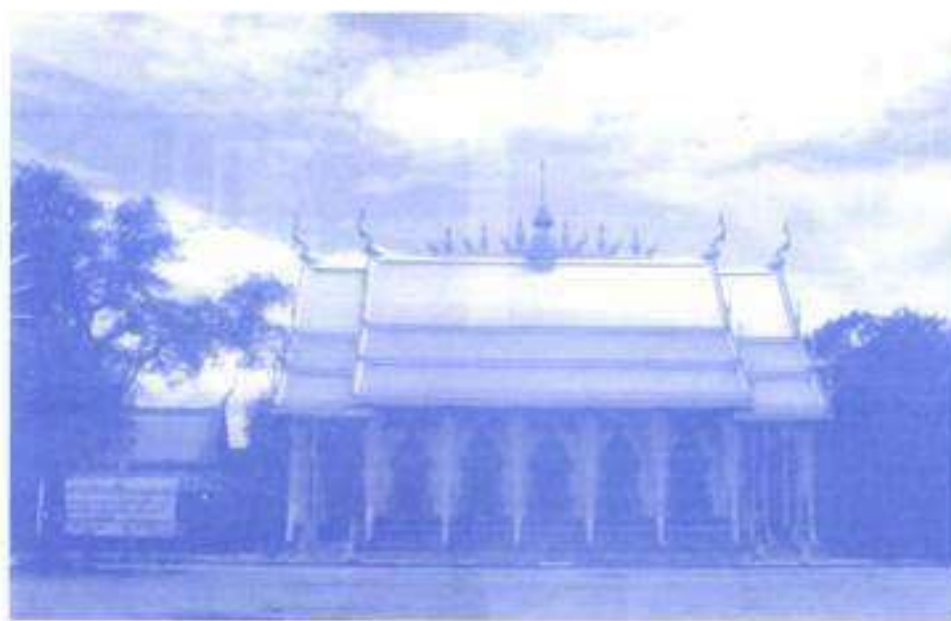

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านหน้าและด้านหลัง

วัดปากน้ำ

๕๕

วัดปากน้ำ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๗๔ ตารางวา อาณาเขตทิศเหนือจรดที่ดินเอกชน ทิศใต้จรดแม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันออก และทิศตะวันตกจรดคลองลำธารณะ

วัดปากน้ำ ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๖ ตั้งบนฝั่งซ้ายของแม่น้ำบางปะกง สร้างขึ้นสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช ซึ่งเคยเดินทัพและเสด็จพักแรมที่วัดนี้ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๕ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระภักตร์
๒. พระแดง
๓. พระครูพุทธสารคุณ
๔. พระครูวิศาลพัฒนาวร
๕. พระอธิการสมจิต เขมจิตโต

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๔๔.๕๕ เมตร ยาว ๑๔๔.๘๗ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. หอระฆัง กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น
๔. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๔๐ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๒ หลัง สร้างด้วยไม้

นอกจากนี้ยังมีศาลาท่าน้ำ ๓ หลัง ปูชนียวัตถุ มีพระประธานประจำอุโบสถ และมีศิลปวัตถุ คือ หงส์สำริด ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ ปลายทวารวดี สมัยรัชกาลที่ ๒

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดปากน้ำ

หนังสือ "ประวัติวัดหัวขัวระอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑๐๙-๑๑๐

ซ้ายและขวา: ซุ้มประตูปากท้องเขี้ยววัดด้านนอกและด้านใน

ซ้าย: อุโบสถ เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐
ขวา: อุโบสถ เมื่อ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๐

พระประธานภายในอุโบสถ และการเจาะฐานเพื่อเสริมสิริมงคลแก่ผู้ขอได้พระประธาน
เมื่อ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

ซ้ายและขวา ศาลาการเปรียญด้านหน้าและด้านหลัง

มณฑป เมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๒๖

มณฑป เมื่อ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

พระที่นั่ง เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖

พระที่นั่ง เมื่อ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

ประติมากรรมปางป่าเลไลย์ เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๖

ประติมากรรมปางป่าเลไลย์ เมื่อ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐

ซ้ายและขวา ศาลเจ้าพ่อวงษ์

ซ้ายและขวา อุโบสถและมณฑป เมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

ข้ามสะพาน ๑๒๐๐ ปี จากน้ำที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำบางปะกง

ข้ามสะพาน ๑๒๐๐ ปี จากน้ำที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำบางปะกง

วัดบางปะกง

โรงพยาบาลและมรณานุสดีสถาน

ซ้ายและขวา เรือแข่งม้าเทศ

เรือม้าเทศที่ได้คำสาทวเปรี้ยว เป็นเรือแข่งที่มีอายุชียกว่า ๖๐ ปี นำไม้ตะเคียนทั้งลำมาทุบทำเป็นเรือนรูปเรือยาวได้ ๑๕ คน หัวเรือนบรรจุอิฐของมิตายโงงไว้ ด้วยเชือกจะทำให้เรือมีกำลังดี ในอดีตก่อนจะนำเรือลงน้ำเพื่อแข่งกัน จะต้องทำพิธีบวงสรวงด้วยเครื่องเซ่นบายศรีและหัวหมู พร้อมทั้งต้องมีกระบอกเข่นไว้ช่วงหัวเรือ ส่วนหัวของเรือจะประดับด้วยธูปไม้ แสงให้ดูคล้ายมือ และที่นั่งรองจากหัวเรือและท้ายเรือจะต้องมีสากพรหมเจสี ๒ คน นั่งอยู่ด้วย เมื่อลงแข่ง

นอกจากเรือม้าเทศนี้แล้ว ยังมีเรือม้าน้ำอีกหนึ่งลำ ของนายภู วนะภูติ ที่แข่งเมื่อใดจะชนะเรือม้าเทศทุกครั้ง ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่าเรือม้าน้ำนี้มีนางตะเคียนอยู่ และเมื่อทางการทราบว่ามีเรือม้าน้ำแข่งชนะเลิศการแข่งขันมาตลอด ก็จะมาขอเรือจากเจ้าของ แต่ความที่เป็นคนรักและห่วงแหนเรือลำนี้มาก ไม่อยากให้เป็นของหลวง จึงนำเรือไปทิ้งในแม่น้ำ ทำให้เรือม้าน้ำสูญหายไปจนถึงปัจจุบัน

ซ้ายและขวา เรือแข่งม้าเทศได้รับการซ่อมบำรุง และนำลงพายแสดงในงานวันละมั่งหน้าอำเภอหนองค้ำ
เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐

ตำบลบางคล้า

๖๕

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลบางคล้านี้แต่เดิมมีชื่อว่า "ตำบลเตาสุรา" เมื่อครั้งอำเภอบางคล้าตั้งอยู่ที่บ้านบางคล้า ตำบลบางสวน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากพื้นที่มีแหล่งสุรามาตั้งโรงต้มกลั่นสุรามาต่อรัฐบาลขึ้นที่ใต้คลองมะกอก ภายหลังหลวงสุเกาเบิกไป นายซากรไธยุมาประมาณประมุงดำเนินกิจการต่อ จึงเรียกพื้นที่ตำบลนี้ว่า "ตำบลเตาสุรา" กิจการโรงต้มกลั่นเจริญคึกคัก ผู้คนอพยพเข้ามาตั้งอาคัยเป็นชุมชน มีตลาดที่ทำการค้ากับทางปากน้ำระ ซึ่งใช้เกวียนลงมาซื้อขายแลกเปลี่ยนของป่า ไม้พื้น ไม้กระดาน ใต้ หวาย เส้า ข้าวเปลือก เป็นต้น เรียก "ตลาดเตาสุรา" หรือ "ตลาดจิวลิ้ง" (นายศรีสวัสดิ์ พูลทรัพย์ จากกรมสามัญ เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๖)

ต่อมาทางราชการย้ายที่ว่าการอำเภอบางคล้ามาตั้งที่ตำบลเตาสุรานี้ แต่ชาวบ้านทั่วไปยังคงเรียก ชื่ออำเภอตามชื่อพื้นที่ว่า "อำเภอเตาสุรา" หรือ "อำเภอโรงเหล้า" ทางราชการเห็นว่าชื่อพื้นที่กับชื่อที่ราชการบ้านเรียกไม่สอดคล้องกันกับชื่ออำเภอ จึงได้เปลี่ยนชื่อตำบลเตาสุรามาคือตำบลบางคล้าเพื่อให้สอดคล้องกับชื่ออำเภอ และให้เรียกกันตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (บางคล้า ๑๐๐ ปี มงพท. หน้า ๕)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลบางคล้า มีประมาณ ๖.๕ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากเทศบาลตำบลบางคล้า ถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๐.๕ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลท่าทองหลวง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และตำบลท่าทองหลวง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลบางคล้าแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๑๙ ชุมชน คือ

๑. ชุมชนคงคาต
๒. ชุมชนสวนประดู่
๓. ชุมชนหลังวัดโพธิ์
๔. ชุมชนหลังวัดแจ้ง
๕. ชุมชนใจอยู่
๖. ชุมชนบ้านครัว
๗. ชุมชนบ้านปลายคลอง
๘. ชุมชนพระเจ้าตากสิน
๙. ชุมชนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

๑. ชุมชนคงคาต

ชุมชนคงคาสตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของวัดโพธิ์ สภาพพื้นที่เดิมเป็นป่ามีต้นตาลขึ้นอยู่หนาแน่น เมื่อมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยร่วมกันเย็นหมู่บ้านก็เรียกชื่อตามสภาพพื้นที่เดิมว่า “หมู่บ้านป่าตาล” ต่อมาเมื่อเปลี่ยนระบบการปกครอง ก็ตั้งเป็นชุมชนเมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยเปลี่ยนชื่อคำเรียกมาเป็น “ชุมชนคงคาต” (นายสุรศักดิ์ อรัญยานนท์ จากกรมการช่างไม้ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๒. ชุมชนสวนประดู่

สภาพเดิมของพื้นที่ชุมชนนั้นเป็นที่รกร้าง ต่อมานายประพันธ์ เจริญพร เจ้าของพื้นที่ได้จัดสรรให้เป็นที่อยู่อาศัย มีผู้คนจากที่ต่าง ๆ เข้ามาอยู่โดยประกอบอาชีพทำสวนมะม่วง ซึ่งในพื้นที่นี้มีต้นประดู่ใหญ่ขึ้นอยู่ จึงเรียกชื่อตามลักษณะที่ปรากฏนี้ว่า “สวนประดู่” ต่อมาได้จัดตั้งเป็นชุมชน ในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยใช้ชื่อเรียกว่า “ชุมชนสวนประดู่”

๓. ชุมชนหลังวัดโพธิ์

ชุมชนหลังวัดโพธิ์ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของวัดโพธิ์ สภาพพื้นที่มีการอยู่อาศัยมาหลายชั่วอายุคน แต่เดิมคือ “หมู่บ้านหลังวัดโพธิ์” ซึ่งเรียกชื่อตามสภาพที่ตั้งของหมู่บ้าน ต่อมาได้จัดตั้งเป็นชุมชน เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้เปลี่ยนชื่อคำเรียกมาเป็น “ชุมชนหลังวัดโพธิ์” (นายสมชาย ณะเอียน จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๔. ชุมชนหลังวัดแจ้ง

สภาพพื้นที่ตั้งของชุมชนอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของวัดแจ้ง ซึ่งเป็นด้านหลังวัด เมื่อเทศบาลกำหนดแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็นชุมชน จึงได้จัดตั้งเป็นชุมชนขึ้น เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้ชื่อตามสภาพพื้นที่ตั้งว่า “ชุมชนหลังวัดแจ้ง” (นายสุบิน นพกาล จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๕. ชุมชนใจกว้าง

เป็นชุมชนที่ตั้งขึ้น เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเขตพื้นที่ของชุมชนมีศาลเจ้า “ใจกว้าง” ซึ่งมีความเก่าแก่ชื่อกว้างไกลเป็นที่เคารพบูชาของชาวบ้านทั่วไป จึงได้ตั้งชื่อของชุมชนว่า “ชุมชนใจกว้าง” (นายสมบัติ เข้าวประเสริฐ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๖. ชุมชนบ้านครัว

ชุมชนนี้แต่เดิมคือ “หมู่บ้านบ้านครัว” ที่มาของชื่อหมู่บ้านเนื่องจากคนพื้นที่เดิมส่วนหนึ่งมีฝีมือด้านการทำอาหารและประกอบอาชีพเป็นพ่อครัวและแม่ครัว คนทั่วไปจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านครัว” เมื่อเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง ก็ได้จัดตั้งเป็นชุมชน เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยยังคงชื่อเรียกตามเดิมว่า “ชุมชนบ้านครัว” (นายสามารถ ชัยชนะพาล จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๗. ชุมชนบ้านปลายคลอง

สภาพพื้นที่ของชุมชนตั้งอยู่บริเวณปลายคลองวัดแจ้ง เมื่อจัดตั้งเป็นชุมชนในวันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงได้ใช้ชื่อเรียกตามลักษณะสภาพพื้นที่ว่า “ชุมชนบ้านปลายคลอง” (นางอนงค์ โมขันชิต จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๘. ชุมชนพระเจ้าตากสิน

พื้นที่บริเวณนี้แต่เดิมเรียก “หลังโรงไฟฟ้า” ซึ่งมีผู้คนอาศัยมาช้านาน ครั้นมีการจัดสร้างอนุสาวรีย์พระเจ้าตากสินในพื้นที่ของชุมชนในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ และมีการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองโดยจัดตั้งพื้นที่บริเวณนี้เป็นชุมชน เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้ใช้ชื่อเรียกพื้นที่นี้ว่า “ชุมชนพระเจ้าตากสิน” (นายสมจิตต์ ศรีวรรณ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๙. ชุมชนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

สภาพพื้นที่ของชุมชนอยู่ในเขตตลาดบางค้อ ภายในพื้นที่มีศาลเจ้าพ่อหลักเมืองตั้งอยู่ เมื่อเทศบาลตำบลบางค้อได้กำหนดพื้นที่ตั้งเป็นชุมชน เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ก็ได้กำหนดชื่อเรียกให้ชุมชนนี้ว่า “ชุมชนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง” (นายวิญญู ธรรมรัตน์ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน
- ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง
- ชุมชนในตลาดบางค้อ
- วัดแจ้ง
- วัดโพธิ์

อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน

๖๖

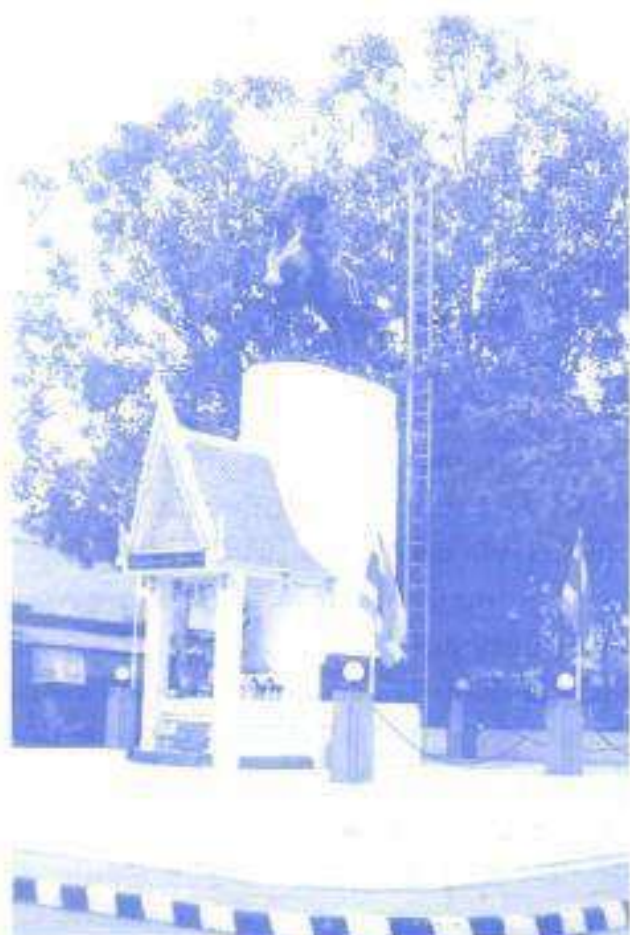
อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน ตั้งอยู่ที่สวนสาธารณะหลังโรงเรียนกวดิษชีอรัญ ปากทางเข้าตลาดบางค้อ ดำเนินการสร้าง เมื่อ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๐ และแล้วเสร็จเมื่อ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ รวมระยะเวลาก่อสร้าง ๓ ปี ๒ เดือน ๑๙ วัน

โดยนายอำเภอบางค้อเป็นผู้สัญญาจ้างจากกรมศิลปากร เพื่อจัดสร้างเป็นพระรูปทรงม้า ส่วนฐานที่ตั้งพระรูป เทศบาลบางค้อเป็นผู้รับผิดชอบ และได้ขุดเชิญพระรูปขึ้นตั้งบนฐานเมื่อ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายกิตติ ประทุมแก้ว เป็นประธาน

มูลเหตุแห่งการสร้างอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินนี้ ก็เนื่องมาจากพื้นที่ในอำเภอบางค้อ คือบริเวณปากน้ำโจ้โล่ เคยเป็นสมรภูมิสู้รบระหว่างไทยกับพม่า เมื่อครั้งใกล้จะเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ ๒ ดังปรากฏในพระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา เล่มที่ ๒ หน้าที่ ๒๔๓-๒๔๔ ที่ว่า

"ขณะนั้นฝ่ายแม่ทัพพม่าแจ้งข่าวว่า กองทัพซึ่งยกไปตามพระยากำแพงเพชรนั้น เสียขึ้นมาเป็นหลายครั้ง จึงเกณฑ์ทัพเรือให้ยกหนุนเพิ่มเติมมาอีก และทัพบกซึ่งพ่ายมาก่อนนั้น ยกลงมาตั้งอยู่ ณ ปากน้ำโจ้โล่ เมืองฉะเชิงเทรา ทัพเรือไปถึงขึ้นบรรจบกันที่นั่น ครั้นถึง ณ วันอังคาร ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือนยี่ กองทัพพม่ายกขึ้นมาแต่ปากน้ำโจ้โล่ ทั้งทัพบกทัพเรือ มาขึ้นที่ท่าข้าม ยกติดตามมาอีก เพลาเย็นได้ยินเสียงฆ้องกลองกึกก้องมา พระยากำแพงเพชรจึงให้นายบุญมี ขึ้นช้างม้าใช้สวนทางลงไปสืบประมาณสองร้อยเส้น เห็นธงเขียวทั้งได้ยินเสียงพม่าพูดจากันอื้ออึงมา จึงกลับม้ามาแจ้งความแก่พระยากำแพงเพชร พระยากำแพงเพชรจึงสั่งให้พลทหารตั้งตักกันเป็นหน้ากระดาน บรรจุปืนหลักและปืนนกธนูตั้งดับไว้ แล้วให้จุดธูปเทียนเพล่าบังตัวต่างค่าย และให้กองลำเลียงหาบคอนล่วงหน้าไปก่อน ตัวพระยากำแพงเพชรกับพระเชียงเงิน ขุนชำนาญไพศณห์ นายบุญมี นายทองดี นายแสง นำหน้าพลทหารร้อยหนึ่งออกไปคอยรับทัพพม่า ครั้นทัพพม่ามาใกล้ประมาณหกเจ็ดเส้นเดินเรียบเรียงมาในพงธม จึงให้ยิงปืนใหญ่น้อยระดมพร้อมกัน ต้องพลพม่าล้มตายเป็นอันมาก พม่าหนุนเนื่องกันเข้ามาอีก จึงวางปืนดับค่ายของสาม พม่าก็แตกหนีกระจัดพลัดพรายพ่ายไปไม่เป็นหมวดเป็นกอง จึงรับพลทหารในเรือตีฆ้องล่ำกับไล่ติดตามฆ่าพม่าเสียเป็นอันมาก แล้วก็เดินทัพมาทางบ้านหัวทองหลวงสะพานทอง ล่วงแดนเมืองชลบุรีไปฝ่ายข้างตะวันตก ฝ่ายกองทัพพม่าจะคุมกันเข้ามิได้ ก็มีได้ยกติดตามไปอีกต่างถนัดมายังค่าย ซึ่งตั้งล้อมกรุงเทพมหานคร" (พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา เล่ม ๒, ๒๕๑๖, หน้า ๒๕๓ - ๒๕๔)

ดังนั้นในอำเภอบางค้อจึงมีพระราชานุสาวรีย์ของสมเด็จพระเจ้าตากสิน อยู่ที่ตำบลบางค้อแห่งหนึ่ง และเจดีย์อนุสรณ์สถานการสู้รบกับพม่าที่บริเวณปากน้ำโจ้โล่อีกแห่งหนึ่ง ตามมูลเหตุที่กล่าวมา

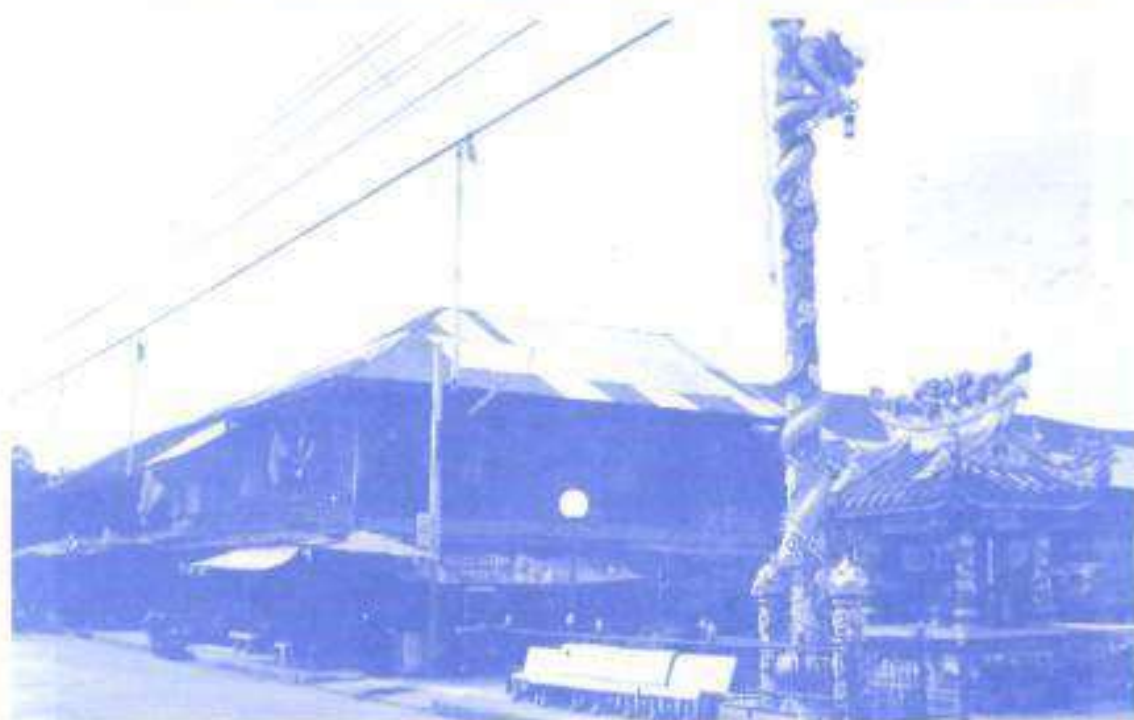

จากภาพ ยานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสิน

กรมศิลปากร
กรมศิลปากร

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

๕๖

ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองอำเภอขวงค้อ เริ่มเป็นศาลเล็กๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งศาท้องแขวงขวงค้อมาจากศาลเล็กๆ ได้รับการพัฒนามาเป็นศาลพระภูมิ เป็นศาลโรงสังกะสี ตามลำดับ การพัฒนาในช่วงแรกๆ นั้น เนื่องจากมีผู้คนมาหาเลขไปทางหอยจับยี่กี เมื่อได้โชคเลขก็นำเงินมาพัฒนาปรับปรุงสภาพจากศาลเดิมเรื่อยมา ครั้นปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ถูกไฟไหม้ จึงได้สร้างขึ้นใหม่เป็นอาคารไม้ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รื้ออาคารไม้และสร้างเป็นอาคารปูนดังที่เห็นในปัจจุบัน (คุณชายฉีก ห่อเจริญ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐)

ภาพภายนอกของวัดพนม

ภาพเห็นบูชาภายในศาล

ชุมชนในตลาดบางคล้า

๖๕

ชุมชนข้างสะพานรัฐบำร่งด้านริมแม่น้ำ
เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖

ชุมชนข้างสะพานรัฐบำร่งด้านริมแม่น้ำ
เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖

ข้างและขวา ชุมชนข้างสะพานรัฐบำร่งด้านตลาด
เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๖

ขวา ชุมชนข้างสะพานรัฐบำร่งด้านตลาด
เมื่อ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

ตลาดนัดแบ่งที่ดินเชิงสะพานพุทธพิพิธ
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗

ตลาดสดเทศบาลตำบลบางลำเชิงสะพานพุทธพิพิธ
เมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐

ซ้ายและขวา ห้องแถวซอยท่าเรือเมตต์แดง เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๖

ตึกแถวซอยท่าเรือเมตต์แดง เมื่อ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๐

ท่าเรือแม่เหล็กแดง (เมื่อ ๑๑ มีนาคม ๒๕๒๖)

ท่าเรือแม่เหล็กแดง (เมื่อ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๖)

ตึกแถวซอยท่าเรือแม่เหล็กแดง (เดิมในวันนี้)

ตึกแถวซอยท่าเรือแม่เหล็กแดง (เดิมในวันนี้)

ท้ายแถวชาว ศาลเจ้าพ่อคันทอง (เขียงทอง) วัดน้ำท่าเรือแม่เหล็กแดง

บน ตึกแถวซอยท่าเรือแม่เหล็กขาว (ปิ่นน้ำมันทรายขาว) เดิมในวันนี้
ล่าง ตึกแถวซอยปิ่นน้ำมันทรายขาวเดิมในวันนี้

วัดแจ้ง

วัดแจ้ง ตั้งอยู่ที่ ๔๓ ตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดแม่น้ำบางปะกง ทิศใต้จรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันออกจรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันตกจรดคลองสาธารณะ

วัดนี้ตั้งเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด ในสมัยพระลัตยานุกุล เป็นนายอำเภอบางคล้า ได้ใช้ศาลาการเปรียญ วัดแจ้งเป็นอาคารเรียน เปิดเป็นโรงเรียนประชาบาลตำบลบางคล้า เรียกชื่อว่า "โรงเรียนประชานุกุลวัดแจ้ง" เปิดทำการสอนตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๖๕ เป็นต้นมา

อุโบสถหลังเดิม สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ โดยหลวงประกาศิต ตั้งอยู่ฝั่งโรงเรียนวัดแจ้ง ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้สร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้น ณ ที่ตั้งอยู่ในปัจจุบันด้วยทุนทรัพย์ของคุณยายเจียม เจียมฮือ โดยใช้ช่างสิบหมู่ทำการก่อสร้าง และควบคุมโดยนายสุจินต์ คุณาวุฒิ ผู้บุตรชาย ลักษณะทางสถาปัตยกรรมจึงมีความสวยงามเหมือนวัดหลวง โดยผสมผสานศิลปะแบบไทยและจีนเข้าด้วยกัน และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. ๒๔๗๙ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๑๗ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระครูวรปริชาญาณ
๒. พระครูสุธรรมรังษี
๓. พระมหาเฉลิม สุนทรโร

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๗ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ หน้าบันเป็นลายรูปนารายณ์ทรงครุฑ ประดับด้านหน้าอุโบสถมี ๓ บาน เป็นไม้แกะสลัก ประดับด้านซ้ายและขวาแกะเป็นลายภาพสัตว์ในป่าหิมพานต์ ประดับกลางแกะเป็นลายทศชาติและปิ่นกษัตริย์ เหนืออุโบสถกลางทำเป็นรูปทรงมงกุฎ หน้าต่างไม้ฉลุลงรักปิดทองเขียนเป็นรูปเทวดา ผนังรอบอุโบสถประดับด้วยลายไทย และรูปปั้นเทพพนม ภายในอุโบสถด้านหน้าประดิษฐานพระบรมรูปรัชกาลที่ ๘ จารึกคำว่า อานันทมณฑลสยามินทร์ ด้านข้างมีพระพุทธรูปท่าจำลอง องค์พระประธานเป็นพระพุทธรูปนารายณ์จำลอง หน้าตักกว้าง ๕ ศอกเศษ

๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๓.๕ เมตร ยาว ๓๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑
๓. หอระฆัง กว้าง ๑๗ เมตร ยาว ๑๙.๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕
๔. วิหาร กว้าง ๕.๕๕ เมตร ยาว ๙.๑๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗
๕. คลังน้ำเพื่อบูชา จำนวน ๑ หลัง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดแจ้ง

๑. หนังสือ "ประวัติวัดที่ราชอาณาจักร เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ. หน้า ๓๔
๒. หนังสือ "บางคล้า ๑๐๐ ปี", สมาคมชาวบางคล้า. มปป. ๒๕๔๔. หน้า ๕๐ - ๕๑

อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๑๖

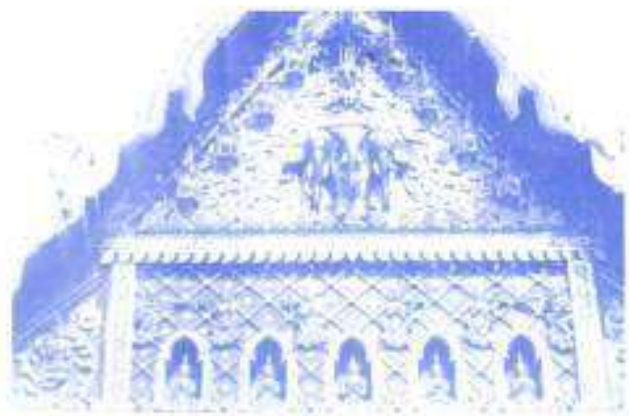
อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๓๕

อุโบสถเดิม พ.ศ. ๒๕๓๗

ซ้ายและขวา - อุโบสถคือนม้านั่งและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลายหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ลัทธิหินประติมากรรมอุโบสถ

หอพระ

มณฑปฐานสูงที่สร้าง
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖
และอุโบสถที่สร้าง
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗

ภาพมณฑป
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

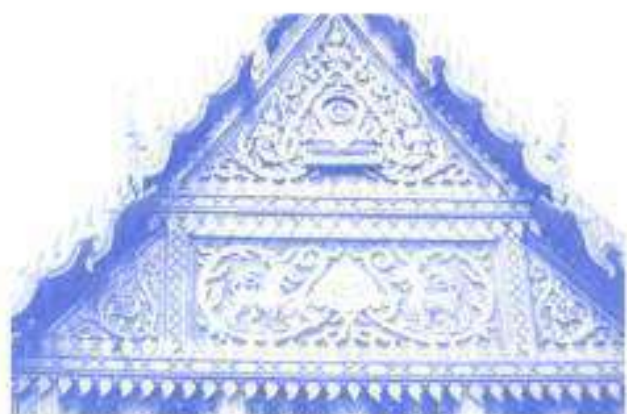
อุโบสถหลังเก่า (ภาพจากนายศรีสวัสดิ์ พูลทรัพย์)

อุโบสถหลังใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

ประมวลภาพอุโบสถหลังใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖

ซ้ายและขวา : ฉายหน้าบ้านอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ซ้าย ศาลาการเปรียญ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

ขวา ศาลาการเปรียญ เมื่อ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ซ้ายและขวา หอพระ

ศาลาบำเพ็ญบุญ

วิหารวัดโพธิ์

วิหารวัดโพธิ์ เป็นวิหารสี่เหลี่ยมด้านเท่า แบบศาลาจัตุรมุข ฐานกว้าง ๒ วา ตัวอาคารกว้าง ๑ วา ๒ ศอก มีประตู ๑ บาน ทางด้านทิศตะวันออกมีหน้าต่างด้านข้างๆ ละ ๑ ช่อง ฐานเป็นฐานบัว หลังคาประดับช่อฟ้าและหางหงส์ เป็นรูปปั้นรูปหัวนาคร ในระกาเป็นรูปหางนาคร หน้าบันทำลวดลายปูนปั้นรูปพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณทรงช้าง ๑ เคียวเหนือกรอบประตูประดับด้วยเครื่องถ้วยจีน เดิมมีชายคาครอบหลังคา ต่อมาพังลงเหลือแค่เสา ตัววิหารมีกำแพงล้อมรอบ ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปางไสยาสน์ และพระพุทธรูปปางมารวิชัย ต่อมาหลังคาวิหารและกำแพงชำรุดและพังลง

ครั้นปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ทางอำเภอบางคล้า ร่วมกับประชาชนบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยซ่อมแซมโดยโครงสร้างใหม่ด้วยการตั้งเสาเสริมความแข็งแรงทั้ง ๔ ด้าน รวม ๘ ต้น มุนีงภายในฉาบปูนใหม่ และเขียนลวดลายจิตรกรรมฝาผนัง เปลี่ยนผ้าเพดานและโคมไฟปูพื้นใหม่ด้วยหินอ่อน และปูศิลาแดงโดยรอบ ทำให้ลักษณะวิหารที่เห็นในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างแบบดั้งเดิมกับแบบปัจจุบัน

ซ้ายและขวา วิหาร เมื่อ ๗๔ มีนาคม ๒๕๒๒

ซ้ายและขวา วิหาร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

บนและล่าง

วิหาร

เมื่อ ๒๐ มกราคม

๒๕๕๐

พระพุทธรูปปางมารวิชัยในวิหาร

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

พระนอนในวิหาร

เมื่อ ปี ๒๕๒๖

พระนอนในวิหาร

เมื่อ ปี ๒๕๒๕

พระนอนในวิหาร
เมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐

ศาลาพักผ่อนนักรัต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

ศาลาพักผ่อนนักรัต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐

ศาลาพักผ่อนอีกหลังหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕

ศาลาพักผ่อนอีกหลังหนึ่ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐

ซ้ายและขวา พายอนูไม้ประดับศาลา
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๐

คางคาววัดโพธิ์

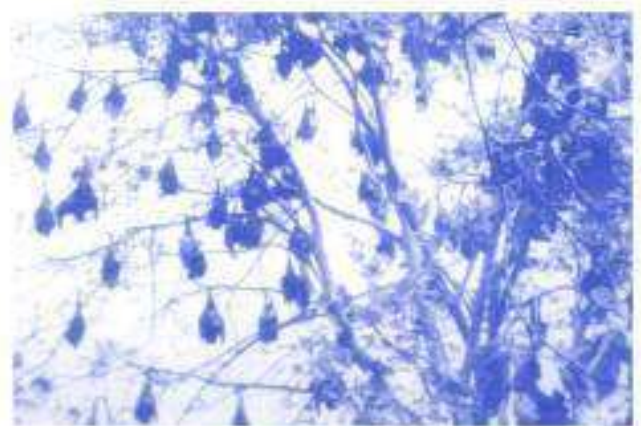
คางคาววัดโพธิ์ เป็นคางคาวแม่ไก่มีลักษณะใบหน้าคล้ายสุนัขจิ้งจอก จมูกเล็ก ดวงตาโต ขนสีน้ำตาลแกมแดง เป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม ให้กำเนิดลูกครั้งละ ๑ ตัว กลางคืนจะพักผ่อนโดยการนอนห้อยหัว ใช้วงเล็บเกี่ยวกิ่งไม้ พอเวลาใกล้ค่ำจึงจะพากันออกหากิน

จากการบอกเล่า กล่าวถึงคางคาววัดโพธิ์ว่า แต่เดิมฝูงคางคาวอาศัยอยู่เกาะลัด แต่ถูกชาวบ้านที่ปลูกพืชสวนจับไล่เนื่องจากคางคาวทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย จึงได้อพยพมาอาศัยอยู่ที่บริเวณวัดโพธิ์ซึ่งมีต้นไม้ใหญ่หนาแน่น ประกอบกับเป็นที่ธรรมนิสงฆ์ ซึ่งปราศจากการรบกวนจากผู้คน จึงได้อาศัยอยู่บริเวณนี้ตลอดมา ประมาณกันว่ามาอาศัยอยู่ตั้งแต่ช่วงก่อนหน้าหรือเวลาใกล้เคียงกับการสร้างวัดโพธิ์แห่งนี้ นับเป็นเวลา ๒๐๐ กว่าปีมาแล้ว

ตลอดเวลาที่ผ่านมามีพื้นที่ในจังหวัดฉะเชิงเทราหรือบริเวณใกล้เคียงที่ทำกรเกษตร ไม่เคยถูกรบกวนจากฝูงคางคาวกลุ่มนี้ เคยมีผู้เฝ้าสังเกตและติดตามการออกหากินตามเรศสายแดนไทยและเลยออกไปถึงฝั่งประเทศกัมพูชา เหตุนี้จึงทำให้คางคาวกลุ่มนี้สามารถคงอยู่สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนานได้

นอกเหนือจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่คางคาวมารวมกลุ่มอาศัยอยู่บริเวณวัดอย่างมากมายแล้ว ยังมีเรื่องเล่าเหตุการณ์ที่น่าแปลกใจในสมัยพระครูสุตาลงกล หรือหลวงพ่อด่วนเป็นเจ้าอาวาสวัดนี้ว่า ท่านสามารถสื่อสารและจิตกับเหล่าคางคาวได้ ที่ว่าคราวใดวัดใช้สถานที่เพื่อจัดงานสวดสวดนามหลวง (สวดนักษัตร) หรือจัดงานฝังลูกนิมิตพระสุโอบสถ เจ้าอาวาสองค์นี้จะบอกกล่าวให้คางคาวไปอาศัยอยู่ที่อื่น ตลอดเวลาแห่งการจัดงานจะไม่มีคางคาวปรากฏให้เห็น ดังนั้นเป็นต้น

ส่วนเรื่องเล่าเกี่ยวกับคางคาวกับหลวงพ่อด่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์และผูกพันอย่างน่าประทับใจและตื่นตาคใจ ได้แก่ ปี พ.ศ. ๒๕๐๙ หลวงพ่อด่วนได้มรณภาพ บรรดาศิษยานุศิษย์ และญาติธรรมได้จัดให้มีการบำเพ็ญกุศลภายในวัด ปรากฏฝูงคางคาวต่างห้อยหัวนอนสงบนิ่งไม่ออกหากินอยู่หลายวัน จนคางคาวที่เกาะอยู่ทนความหิวไม่ไหว ล่องหล่นลงสู่พื้นดินนอนตายเกลื่อนบริเวณเป็นที่บำเพ็ญและตื่นตาคใจแก่ผู้พบเห็น กระทั่งหลวงพ่อด่วนซึ่งเป็นรองเจ้าอาวาสขณะนั้น ได้ทำพิธีบอกกล่าวแก่เหล่าคางคาวว่า “ความตายเป็นเรื่องธรรมดา อย่าให้เสียใจเลย สัตว์ทั้งหลายในโลกนี้เกิดมาแล้วล้วนต้องตายทั้งสิ้น จึงออกหากินตามปกติวิสัยเถิด” หลังพิธีบอกกล่าวแล้วกลุ่มคางคาวเหล่านี้จึงได้พากันออกหากินตามปกติ

เรื่องเล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเมตตา ความผูกพัน ของมนุษย์กับสัตว์เร่ร่อนที่สามารถสื่อสารและจิตถึงกันได้ แต่เป็นที่น่าสนใจเพราะในปัจจุบันเมื่อเหยียดถึงวัดโพธิ์บางคราว ผู้คนจะพากันนึกถึงภาพต้นไม้ที่เต็มไปด้วยคางคาวมากกว่าจะรู้หรือเข้าใจในเรื่องทวณในธรรมที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา

ตำบลท่าทองกลาง

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลนี้มีการก่อตั้งมากกว่าร้อยปี เรียกชื่อตามสภาพพื้นที่ซึ่งมีต้นทองหลวงขึ้นอยู่มากแน่นตามริมฝั่งคลองทองหลวงอันเป็นคลองสายหลักของตำบล การเดินทางในอดีตจะเดินทางโดยทางน้ำ และมีท่าขึ้น - ลง สำหรับผู้คนที่ริมฝั่งคลองทองหลวง จึงเรียก "ท่าทองหลวง" และใช้เป็นชื่อตำบลมาจนถึงปัจจุบัน (www.thaifombon.com/fombon/fombon.asp?ID=240210)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลท่าทองกลางมีประมาณ ๒๗.๘๖ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลท่าทองกลางถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๔ กิโลเมตร

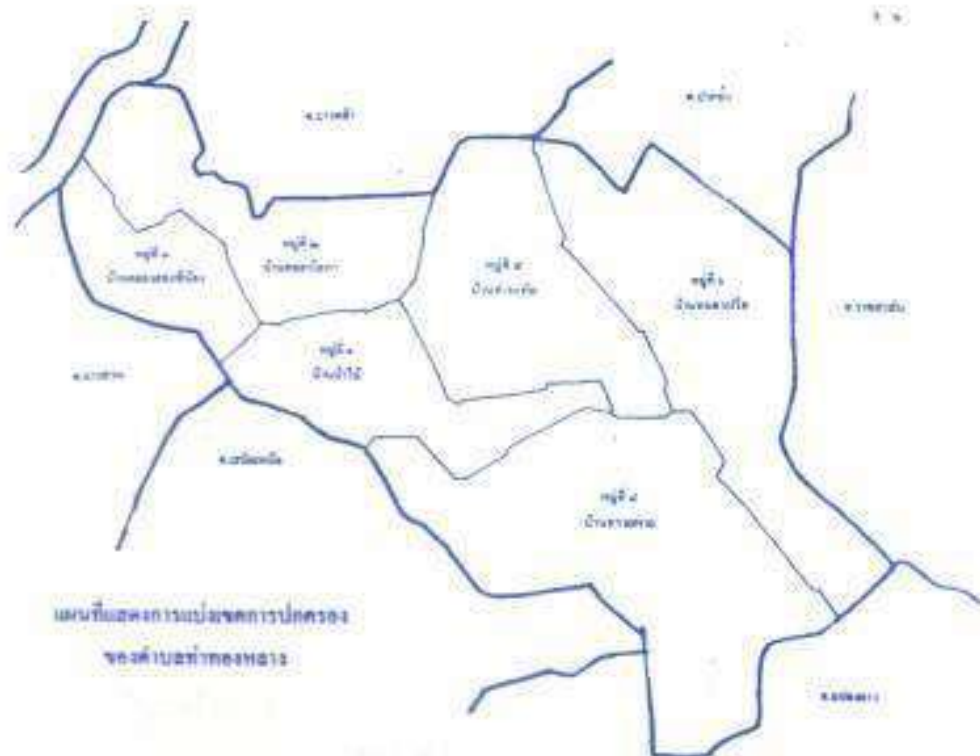
๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลปากน้ำ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลเมืองใหม่ อำเภอรามราช จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลท่าทองกลางแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านป่าไม้
- หมู่ที่ ๒ บ้านคลองโสภา
- หมู่ที่ ๓ บ้านคลองสองพี่น้อง
- หมู่ที่ ๔ บ้านทรายหาย
- หมู่ที่ ๕ บ้านท่าระหัด
- หมู่ที่ ๖ บ้านหนองปรือ

หมู่ที่ ๑ บ้านป่าไผ่

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด แต่เดิมสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเต็มไปด้วยป่าไผ่ ผู้คนโดยทั่วไปจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านป่าไผ่” ครั้นพอมาน ๗ ปี คำเรียกเพี้ยนเปลี่ยนเป็น “บ้านป่าไผ่” มาจนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ ๒ บ้านคลองโสภา

หมู่บ้านนี้มีมานานแต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนมะม่วง มะพร้าว เป็นหลัก และปลูกโพธิ์เป็นพืชเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยอาศัยน้ำจากคลองที่ไหลผ่านหมู่บ้านในการเกษตร และสืบเนื่องจากมีการปลูกโพธิ์มากในพื้นที่ จึงเรียกชื่อคลองน้ำที่ไหลผ่านนี้ว่า “คลองโพธิ์” และเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลองว่า “บ้านคลองโพธิ์” ครั้นเวลาผ่านไปคำเรียกกลืนกลายเป็น “บ้านคลองโสภา” มาจนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ ๓ บ้านคลองสองพี่น้อง

หมู่บ้านนี้มีหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใดหรือใครเป็นผู้ก่อตั้ง มีเพียงเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าพื้นที่ตั้งหมู่บ้านนี้แต่เดิมมีพี่น้องสองคนตั้งบ้านเรือนอยู่คนละฝั่งคลอง ผู้คนทั่วไปจึงเรียกชื่อคลองนี้ว่า “คลองสองพี่น้อง” ต่อมาเมื่อผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นจนเป็นหมู่บ้าน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลองว่า “บ้านคลองสองพี่น้อง” (นายชุมพล สัมฤทธิ์ จากวารสารสมาคมนักเขียน เมื่อ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๔ บ้านทรายหาย

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน สภาพพื้นที่เดิมของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่ม ชาวบ้านมีอาชีพทำนา และดักจับปลาโดยใช้เครื่องมือที่เรียกกันว่า “ไร่” ซึ่งการวางไร่เพื่อดักจับปลานั้นต้องปล่อยทิ้งไว้ รอให้ปลารายมาเข้าด้วยเหตุใดก็ไม่ปรากฏ ไร่ที่ดักทิ้งไว้ได้หายเป็นประจำ จึงเรียกพื้นที่นี้ว่า “บ้านไร่หาย” ต่อมาคำเรียกเปลี่ยนไปเป็น “บ้านทรายหาย”

ส่วนอีกคำบอกเล่าจากผู้สูงอายุในหมู่บ้านกล่าวว่า พื้นที่ในหมู่บ้านเป็นที่ราบต่ำ พอถึงฤดูน้ำหลาก น้ำจากอำเภอนมสรวงสามารถไหลบ่าเข้ามาในพื้นที่ โดยพัดพาเอาทรายเข้ามากรวมกัน เมื่อน้ำลด ชาวบ้านก็จะพากันขนทรายไปวัด เพื่อสร้างโบสถ์ วิหาร เจดีย์ หรือนำไปก่อพระทรายในเทศกาลต่าง ๆ การขนทรายออกไปนี้จึงเป็นที่มาของชื่อเรียกหมู่บ้านว่า “บ้านทรายหาย” (ประวัติหมู่บ้านตำบลท่าทองหลวง, ๒๕๒๗)

หมู่ที่ ๕ บ้านท่าระหัด

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นมานานเท่าใดไม่มีหลักฐาน สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่ม ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาซึ่งต้องตมน้ำเข้านาเพื่อผลทางการเกษตร ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า “ระหัด” โดยตมเข้ากับกังหันลม คล้ายการตมน้ำเค็มเข้าทำนาเกลือของชาวบ้านแถบอำเภอบางปะกง ซึ่งการวางระหัดตามทำนน้ำของแต่ละบ้านที่เรียงรายตามสองฝั่งคลองนี้ ทำให้ผู้คนในละแวกใกล้เคียงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านท่าระหัด”

หมู่ที่ ๖ บ้านหนองปรือ

หมู่บ้านนี้ไม่มีหลักฐานการก่อตั้ง มีเพียงเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าพื้นที่ของหมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่และมีต้นปรือขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ชาวบ้านจึงเรียกชื่อหนองน้ำนี้ว่า “หนองปรือ” และเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านหนองปรือ” (นายสมยศ อินทร์สุวรรณ จากกรมพัฒนาฯ เมื่อ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๖)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดหนองปลาตะเพียน

วัดหนองปลาตะเพียน

วัดหนองปลาตะเพียน ตั้งอยู่เลขที่ ๑๒๙ บ้านท่าระหัด หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าทองหลวง อำเภอนางครา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดที่ดินเอกชน ทิศใต้และทิศตะวันออกจรดคลองท่าทองหลวง ทิศตะวันตกจรดทางหลวงสาย ๓๓๑

วัดหนองปลาตะเพียน ตั้งเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระใบฎีกากานต์ศักดิ์ ปุณณมโน
๒. พระปลัดสงบ เขมฺมฺภโร พ.ศ. ๒๕๓๑ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นอาคารไม้
๒. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๔ หลัง เป็นอาคารไม้ ๔ หลัง
๓. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดหนองปลาตะเพียน

หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑๘๐

ป้ายชื่อประตูปากทางเข้าวัด

ป้ายวัดด้านถนนหลวงพวย - จันทบุรี

ซ้ายและขวา ดูในลดด้านหน้าและด้านหลัง

ซอฟ้าบนหลังวัดดูใน/หลัง

ลายหน้าบันดูในหลังด้านหลัง

ศาลาการเปรียญที่โรงเรียน
เนื่องจากปัญหาที่ดินถูกขายทอดตลาด

หอสมุดมณฑล

หอพระพุทธรูปราชจาริต้อง

ศาลาอเนกประสงค์

ลูกนิมิต

โรงเจี๊ยะ

ตมบ้านตลาด

ศาลของฟ้าพหุของหลวงพ่อวัด

ตำบลบางสวน

๕๖

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลบางสวน แต่เดิมเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๓๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ มีที่ว่างระหว่างอำเภอบางคล้าตั้งอยู่ที่บริเวณปากคลองของบางคล้า อันเป็นที่ตั้งของวัดใหม่บางคล้าในปัจจุบัน และที่มารของชื่อเรียกอำเภอบางคล้า ก็มีมูลเหตุมาจากชื่อคลองบางคล้าและชื่อหมู่บ้านคลองบางคล้า อันเป็นที่ตั้งที่ทำการอำเภอเดิมนั่นเอง

สภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลบางสวนเป็นที่ราบลุ่ม อันเกิดจากการทับถมของตะกอนที่มากับน้ำ มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านด้านทิศตะวันตก สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นสวน จึงเรียกชื่อตำบลตามสภาพพื้นที่ว่า “บางสวน” (www.thotombon.com/tombon/tombon.asp?ID=240294)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลบางสวน มีประมาณ ๘.๐๒๕ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลบางสวน ถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๑๔ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลบางเล่า อำเภอดงเจริญ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลเหมือดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลท่าทองหลวง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลบางสวนแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านตลาดใหม่
- หมู่ที่ ๒ บ้านสองพี่น้อง
- หมู่ที่ ๓ บ้านบางสวน
- หมู่ที่ ๔ บ้านคลองบางคล้า

แผนที่แสดงการแบ่งเขตการปกครอง
ของตำบลบางสวน

หมู่ที่ ๑ บ้านตลาดใหม่

หมู่บ้านตลาดใหม่ตั้งขึ้นประมาณปี พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยนายสุทิน วัฒนะ เป็นผู้ก่อตั้ง สภาพพื้นที่เดิมของหมู่บ้านเป็นทุ่งนา ครั้นเมื่อก่อสร้างหมู่บ้านขึ้นใหม่ และมีร้านค้าเกิดขึ้น จึงเรียกกันว่า "หมู่บ้านตลาดใหม่" หรือ "บ้านตลาดใหม่"

หมู่ที่ ๒ บ้านสองพี่น้อง

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๓ สภาพพื้นที่เดิมเป็นที่ราบลุ่ม ที่มาของชื่อหมู่บ้านเล่ากันว่าแรกเริ่มมีพี่น้อง ๒ คน ได้มาตั้งหลักแหล่งที่นี่ ต่อมาจึงมีผู้คนเข้ามาตั้งบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านสองพี่น้อง" (ประวัติหมู่บ้านตำบลบางสวน: ๒๕๒๙)

หมู่ที่ ๓ บ้านบางสวน

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๖๗ สภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นที่ลุ่มและที่ดอนผสมกัน ที่เรียกว่า "บ้านบางสวน" ด้วยเหตุมาจากชาวบ้านในหมู่บ้านประกอบอาชีพทำสวนกันโดยทั่วไป สภาพพื้นที่โดยรวมจึงมีลักษณะเป็น "บางสวน"

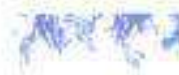
หมู่ที่ ๔ บ้านบางค้ำ

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นในราว พ.ศ. ๒๔๙๐ สภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นที่ลุ่มมีคลองบางค้ำไหลผ่าน จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลองว่า "บ้านบางค้ำ" (นายบุญชวน ทองสุกดี จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๙)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดใหม่บางค้ำ
- ศาลเจ้าพระคุณ
- โรงเรียนวัดใหม่

วัดใหม่บางคล้า

วัดใหม่บางคล้า ตั้งอยู่ที่ ๓๑ บ้านตลาดใหม่ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดแม่น้ำบางปะกง ทิศใต้และทิศตะวันออกจรดที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตกจรดทางสาธารณะประโยชน์

วัดนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เขต
วิสุงคามสีมา กว้าง ๔๖ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

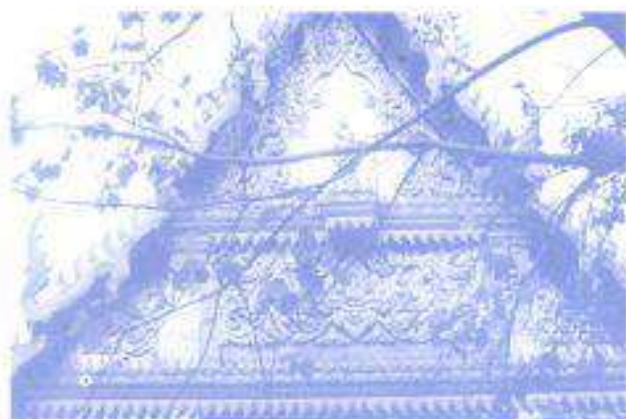
๑. พระครูไม้
๒. พระคู่
๓. พระเกา
๔. พระครูนิจจาการิภรณ์
๕. พระครูพิพัฒน์ภิภรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๓๑
๖. พระอานนท์ ถาปนโชติ พ.ศ. ๒๕๓๒ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่ารู้เกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. หอสวดมนต์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. วิหาร กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๕. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๖. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดใหม่บางคล้า

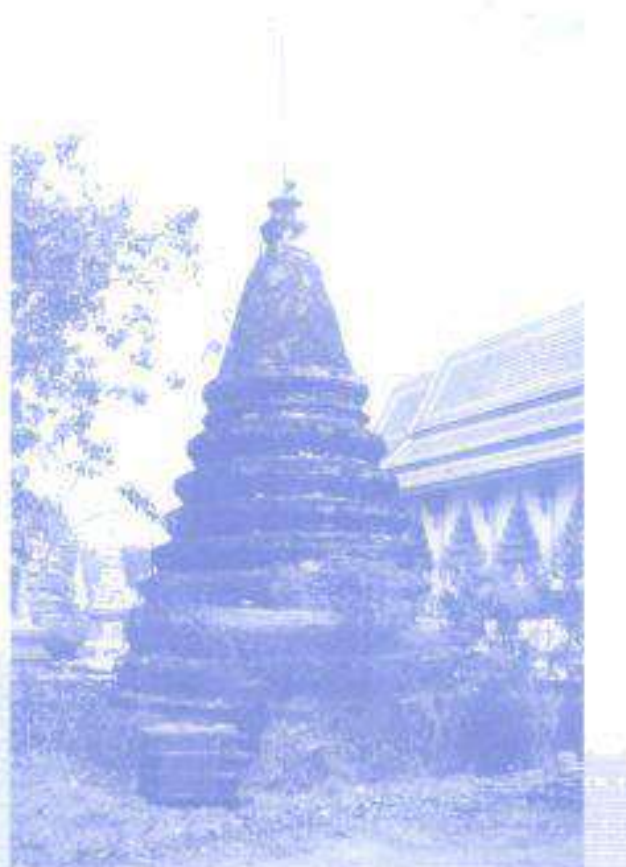
หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๕๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ หน้า ๒๐๐ - ๒๐๒

ซ้ายและขวา ภาพหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

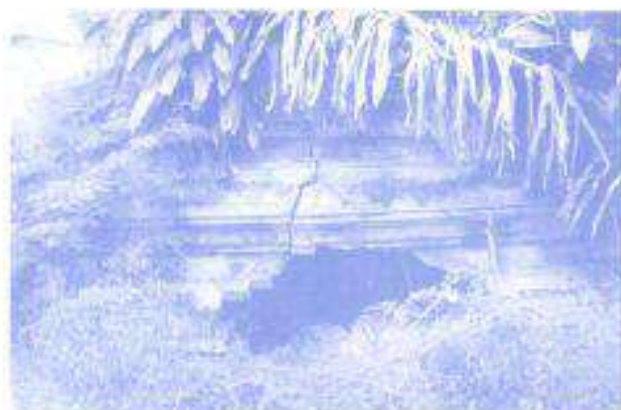

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านข้าง

ซ้ายและขวา
เจดีย์บรมมและเจดีย์ทรงระฆัง
ที่อยู่ข้างอุโบสถหลังสิมม

เจดีย์ทั้งสี่ของวัดสุวรรณคูหาและชาวตการบูรณะ

เจดีย์ทรงสูง

ศาลากลางประยัญ

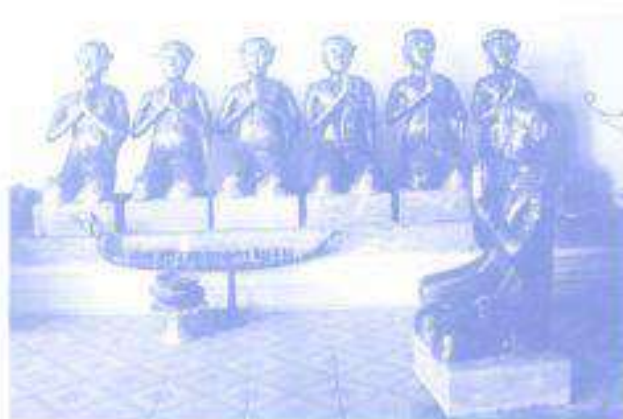
มอระพอง

ข้าวยและขวา อยู่ในลตหลังเกว้างซุในลตหลังใหม่
ปัจจุบันเป็นจิตรรประดิษฐานพระนอน

ซ้ายและขวา พระพุทธรูปปางไสยาสน์ในวิหาร

พระสาวกในวิหาร

ลายไม้ปูนเชิงชายวิหาร

พาน้ำหน้าวัดริมแม่น้ำบางปะกง

ศาลาพาน้ำด้านหน้า

ศาลาฟ่อนไม้ด้านหลัง

ศาลาทาน้ำด้านข้าง

ผู้ช่วยแปรรูปสารเคมีประเภทยา

ใจจู้ "ศาลเจ้าตระกูลจิม"

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดเขาถ้ำแรด
หนังสือ "ประวัติวัดหัวราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑๔

โรงเจต้องง่วนตึง

๕๖

โรงเจต้องง่วนตึง ตั้งอยู่ที่ ๘๕/๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางพลอง อำเภอบางค้อ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ห่างจากศาลเจ้าพระสมุทรเจดีย์ด้านหลังประมาณ ๑๐๐ เมตรเศษ

โรงเจแห่งนี้สร้างมานานแล้วยกว่าปี ด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวจีนหลายตระกูลและ ซึ่งนำโดยชาวจีนเป่จิ้น ชาวจีนไหหลำ ภายในตัวอาคารแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนหน้าประดิษฐานรูปปั้นท้าวจตุโลกบาลซ้ายปอดหรือพระพุทธรูป ๓ พระองค์ แทนโพธิ์พระจันทร์และแทนโพธิ์พระอาทิตย์ ส่วนโถงกลางเป็นที่ตั้งป้ายสถิติวิญญาณของบรรพชน ด้านในเป็นที่ประดิษฐานแท่นบูชาเจ้าแม่กวนอิม ด้านในชั้นบนประดิษฐานพระพุทธรูป เก้าเจ้าและข้าวของเครื่องใช้โบราณ

ในอดีตโรงเจแห่งนี้มีชื่อเสียงถึงความศักดิ์สิทธิ์ในด้านการขจัดปัดเป่ารักษาโรคภัยไข้เจ็บด้วยกรรมวิธีเชื่อมขี้บวบคั้น นั่นคือ ผู้เจ็บไข้จะอธิษฐานจิตแล้วเขย่าเสียมเชื่อมขี้ เมื่อได้เสียมใดก็จะมีคำทำนายโรคชะตา คำบอกการรักษาพร้อมด้วยผู้ที่ผู้ป่วยจะต้องไปซื้อหาตามปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ด้วยกรรมวิธีเชื่อมขี้บวบคั้นนี้เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของผู้เฒ่าเฒ่าในท้องถิ่นและต่างถิ่นที่เดินทางมากราบไหว้บูชากันไม่ขาดสาย (นางกิมเฮง แซ่ลิ้ จากกาการสัมภาษณ์เมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๕๐)

ปัจจุบันอาคารไม้ที่เก่าแก่และภายในที่ชำรุดทรุดโทรม กำลังจะได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูให้คืนสู่สภาพความสมบูรณ์อีกครั้งจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดใหม่บางค้อ

หนังสือ “ประวัติวัดหัวเขาอาณาจักร เล่ม ๑๙” พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๒๐๐ - ๒๐๒

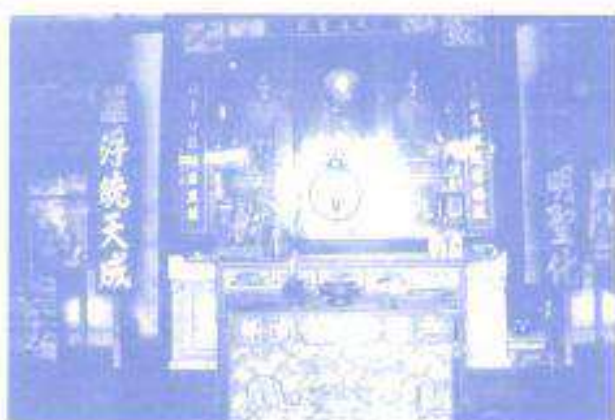
เจดีย์หน้าโรงเรียนราษฎร์ผู้สร้างสืบแก่กษัตริย์ หลวงวิภา

เทพเจ้าผู้เฒ่าประสูติ

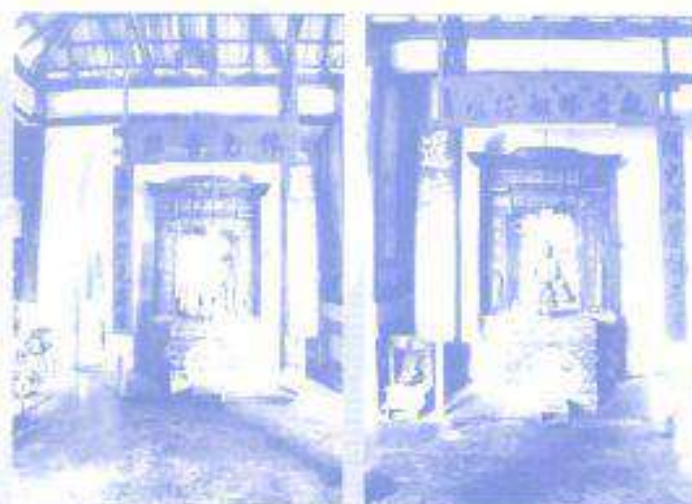
ข้าวยและธนา ท้าวจุลโลกบาลทั้งสี่

พระพุทธรูปเจ้าแก้ว ๓ พระองค์และสิ่งประดับอื่น

เทพเจ้าและเจียมวิวัฒ

ธนาและข้าวย
แทนให้พระเจ้าเทวี
แทนให้พระอาทิตย์

พระพุทธรูปและเทพเจ้า

เจ็ดแม่กวณธิม

ซ้ายและขวา แทนบ้านวัดศิริบุญญาณหลากหลายสกุลแซ่

ซ้ายและขวา ตะเกียง กลอง ระฆัง

ตำบลสาวชะโงก

๕๕

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลสาวชะโงก เป็นตำบลเก่าแก่ที่ตั้งขึ้นมานานกว่าร้อยปี พร้อมกับตำบลบางสวน เดิมประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวจีน ต่อมาชาวจีนได้อพยพเข้ามาอาศัยและยึดครองพื้นที่จนชาวจีนเริ่มตั้งอพยพไปตั้งถิ่นฐานใหม่บริเวณตำบลหัวลำโพง อำเภอแปลงยาว กระทั่งปัจจุบัน (www.thaifambon.com/fambon/fambon.asp?ID=240211)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลสาวชะโงกมีประมาณ ๓.๑ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลสาวชะโงกถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

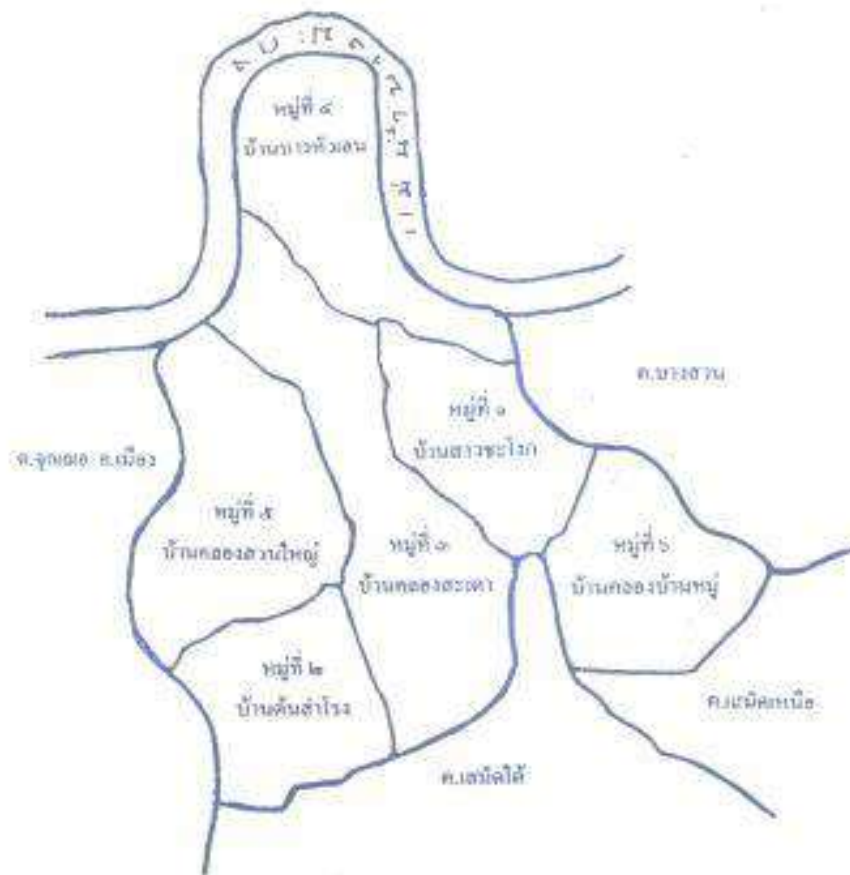
๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	แม่น้ำบางปะกง และตำบลบางเล่า อำเภอกลองเชือก จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลบางสวน และตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลจุฬา อำเภอมะเข็ญ จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลสาวชะโงกแบ่งเขตพื้นที่การปกครองแบ่งออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านสาวชะโงก
- หมู่ที่ ๒ บ้านต้นลำโพง
- หมู่ที่ ๓ บ้านคลองสระเตา
- หมู่ที่ ๔ บ้านบางหวีเลน
- หมู่ที่ ๕ บ้านคลองสวนใหญ่
- หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบ้านหมู

หมู่ที่ ๑ บ้านสาวชะโงก

หมู่บ้านนี้มีสมัยก่อนเป็นหมู่บ้านชาวเขมร มีเรื่องเล่าว่ามีลูกสาวชาวบ้านหลังหนึ่ง มีหนุ่มจากแดนไกล เข้าใจว่าเป็นหมู่บ้านสร้าง ปราจีนบุรี มาสู่ขอสาวที่ชุมชนตลาดบ้านหมู และตกลงแต่งงานกัน เจ้าสาวใช้เรือแจว ออกจากบ้านแต่เช้า ตกบ่ายชนมกับบุตร จึงมีบ้านบนมบุตรขึ้น พอมาถึงบริเวณวัดสามร่วมแต่ร้อนก็ปักร่มไว้ ๓ คัน เพื่อพัก รันประทานอาหารกัน จึงเกิดเป็นชื่อวัดสามร่วมขึ้น ครั้นถึงค่ำดที่บ้านเจ้าสาวอยู่ เจ้าสาวกับพวกก็จอดเรือนำขึ้นนมมาก ขึ้นบ้านเจ้าสาว ซึ่งเป็นเรือนใต้ถุนสูงโล่ง เจ้าสาวซึ่งอยู่บนเรือนได้ชะโงกดูเจ้าสาวที่หน้าต่าง แต่ชะโงกมากเกินไปจึงพลัด ตกลงมาถึงแก่ความตาย ชาวบ้านจึงขนานนามว่า "สาวชะโงก" เป็นชื่อเรียกหมู่บ้านแต่นั้นมา

หมู่ที่ ๒ บ้านต้นสำโรง

แต่เดิมหมู่บ้านแห่งนี้ได้ตั้งศาลเจ้าเพื่อกกราบไว้ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวบ้าน บริเวณที่ตั้งศาล อยู่ใต้ต้นสำโรงที่มีขนาดใหญ่ ต่อมาต้นสำโรงนี้ได้ตายลงตามอายุขัย แต่แล้วก็มีต้นใหม่งอกและเติบโตขึ้นมาแทนที่จุดเดิม ของต้นเก่าที่ตายไป ซึ่งก็เป็นต้นสำโรงเช่นเดิม ส่วนด้านหน้าของศาลเจ้าเป็นคลองขนาดใหญ่ ที่ชาวบ้านใช้เป็นเส้นทาง คมนาคม เรียกชื่อตามต้นไม้ใหญ่ที่แผ่ปกคลุมให้ร่มเงาแก่ศาลเจ้าว่า "คลองต้นสำโรง" จึงเรียกชื่อหมู่บ้านเช่นเดียวกัน ว่า "บ้านต้นสำโรง" หรือ "บ้านคลองต้นสำโรง" (ประวัติหมู่บ้านตำบลสาวชะโงก, ๒๕๒๗)

หมู่ที่ ๓ บ้านคลองสระเตา

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏ แต่เดิมพื้นที่บริเวณของหมู่บ้านนี้มีการปลูกต้นสะเตาไว้เป็นจำนวนมาก จะด้วยเพื่อให้เกิดความร่มเย็น หรือเพื่อเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจไม่อาจระบุชัด และมีคลองส่งน้ำที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม ขนส่งสินค้าสู่ตลาด จึงเรียกชื่อคลองส่งน้ำนี้ว่า "คลองสระเตา" และเรียกชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านคลองสระเตา"

หมู่ที่ ๕ บ้านหัวเลน

สภาพหมู่บ้านแห่งนี้แต่เดิมมีลักษณะเป็นแหลมยื่นออกไป ทำให้มีตะกอนมาตกมากตรงหัวแหลม เวลานั้นจึงเห็นตะกอนเป็นระยะทางยาว เลยเรียกชื่อหมู่บ้านตามลักษณะนี้ว่า “บ้านบางหัวเลน”

หมู่ที่ ๕ บ้านคลองสวนใหญ่

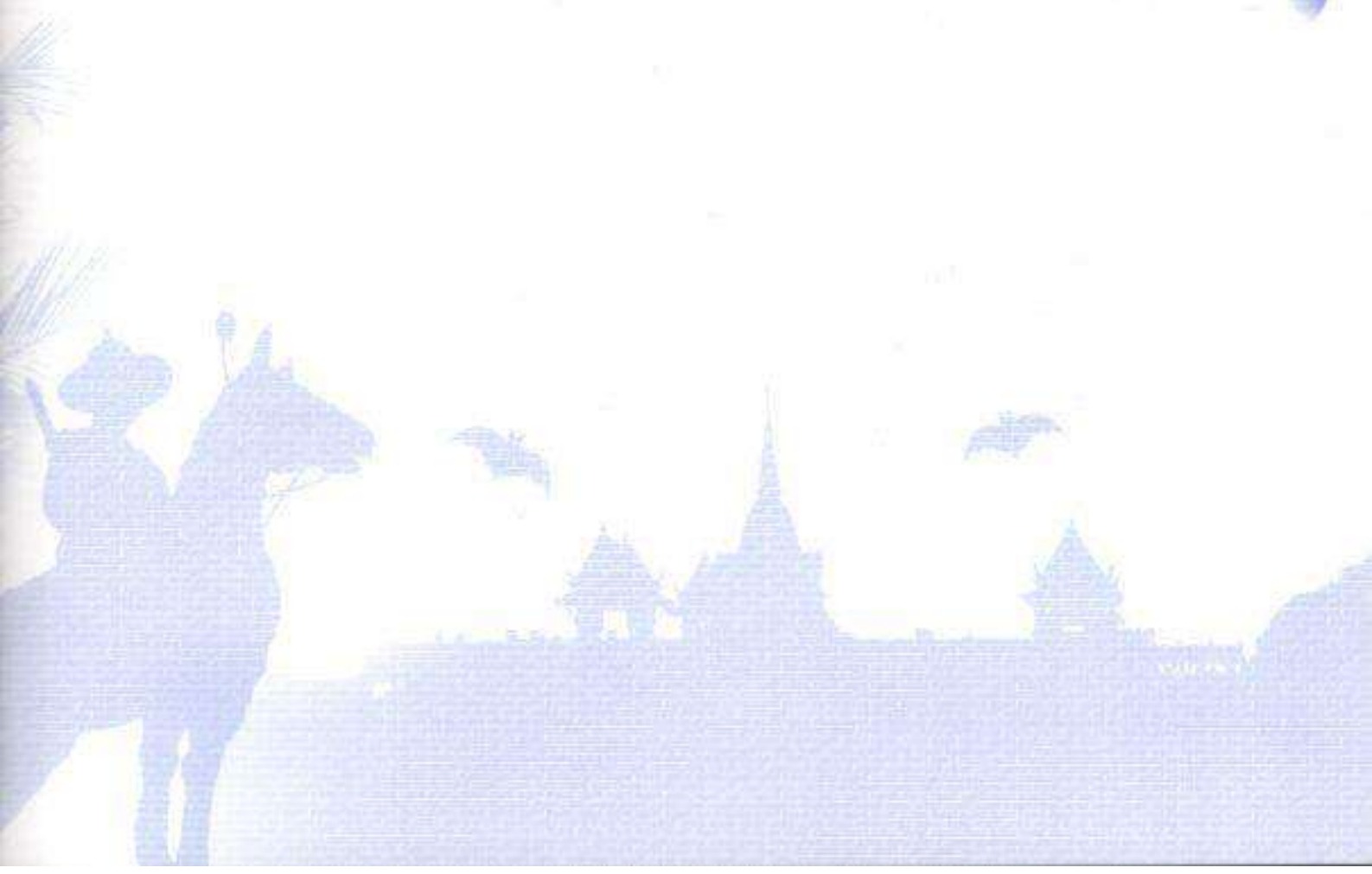
หมู่บ้านนี้พื้นที่แต่เดิมเป็นป่า ต่อมาชาวจีนได้บุกเบิกทำสวนอ้อย และขุดคลองขึ้น มีการตั้งโรงงานทำน้ำตาล อยู่บริเวณปากคลอง มีโรงหีบอ้อย ๕ โรง ปัจจุบันโรงงานเหล่านี้ไม่มีแล้ว พื้นที่บริเวณนี้ต่อมาแปรสภาพเป็นการทำสวน ซึ่งสวนแต่ละแปลงจะมีพื้นที่ขนาดใหญ่ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า “คลองสวนใหญ่”

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองบ้านหมู่

แต่เดิมพื้นที่บริเวณนี้ทำสวนและได้มีการขุดคลองส่งน้ำ ปลายคลองสุดมีร้านค้าเป็นท่าเกวียนสำหรับขนานาข้าวไร่ นำสินค้าป่า เช่น ขงป่า ถ่าน เป็นต้น มาลงเรือที่ปลายคลองแห่งนี้ ซึ่งมีเขตติดต่อกับตำบลเสม็ดเหนือ ต่อมาได้มีการขุดคลองแยกใหม่ เพื่อส่งน้ำและการคมนาคม โดยมีบ้านเรือนปลูกติด ๆ กันเป็นทางยาว ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า คลองบ้านหมู่ และเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านคลองบ้านหมู่” (นายประมุข ไกรจนต์ถัท จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๕ มีนาคม ๒๕๕๐)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดสระโวก
- โรงเจตลาดบ้านหมู่

วัดสาวชะโงก

วัดสาวชะโงก ตั้งอยู่ที่ ๑๒๓ บ้านสาวชะโงก หมู่ที่ ๑ ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตทิศเหนือจรดโรงเรียนและที่ดินเอกชน ทิศใต้จรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันออกจรด
แม่น้ำบางปะกง ทิศตะวันตกจรดที่ดินเอกชน

วัดนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๖ โดยนายบุตร สร้างขึ้นด้วยทุนทรัพย์ของตนเองในเบื้องต้น ต่อมาขุนพัล (รัง) ได้ปฏิสังขรณ์
และสร้างอุโบสถกับสำนักสงฆ์ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๗๒ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๖
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระเหมือน
๒. พระวิภ
๓. พระอิน
๔. พระครูนนทธีราจารย์ (หลวงพ่อเหลือบ)
๕. พระครูถาวรธรรมมานุวัฒน์ (จวน) พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๕๓๗
๖. พระป๋วย พ.ศ. ๒๕๓๗ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๔.๖๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔.๓๐ เมตร ยาว ๒๔.๖๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. วิหาร กว้าง ๑๐.๖๐ เมตร ยาว ๑๔.๗๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. ศาลาเอนกประสงค์ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นอาคารไม้
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๖. มณฑปพิธีประดิษฐานรูปปั้นเหมือน หลวงพ่อเหลือบ หลวงปู่จวน และอาจารย์จวน ซึ่งดัดแปลงมาจากอุโบสถ
หลังเก่าโดยเปลี่ยนหลังคาเป็นมณฑป (นายประมุข ไชยรัตน์ กำนันตำบลสาวชะโงก สอบถามเมื่อ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐)

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดสาวชะโงก

หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๓๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑๖๑ - ๑๖๒

ซ้ายและขวา ชูโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลานหน้าบ้านชูโบสถ์ด้านหน้าและหลัง

ซ้ายและขวา
มณฑปที่ประดิษฐานรูปปั้นหลวงพ่อเห็ด
หลวงปู่ขัน และอาจารย์จวน
ซึ่งแต่เดิมอาคารหลังนี้คือ ชูโบสถ์หลังเก่า

ข้าวและชาว หอระฆัง

ศาลาทำนน้ำหน้าวัดร้างศาลแม่เฒ่า

ข้าวและชาว กลุ่มเสนาสนะภายในวัด

“ศาลแม่เฒ่า” ที่กำลังกันว่ามีต้นตะเคียนใหญ่ลอยมาตามลำน้ำบางปะกงและรอพึ่งพาหลวงพ่อบุญเหลือท่านจึงสร้างศาลให้เป็นที่พักพิงเพื่อช่วยบรรเทาทุกข์แก่ผู้คนที่มากราบไหว้

ฉาปนสถาน

ศาลเจ้าปูนเก่า (อาหม่า)

๓๑๓

ศาลเจ้าอาหม่านี้ตั้งอยู่ที่โรงเจตลาดบ้านหมู (บ้านกุ่มยี่ฮั้ว) หมู่ที่ ๘ ตำบลดาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา นับเป็นศาลเจ้าที่มีอายุเก่าแก่ยิ่งกว่าปีมาแล้ว

ซึ่งแต่เดิมศาลเจ้าปูนเก่าหรือศาลเจ้าอาหม่านี้ตั้งอยู่ใกล้กับถนนฉะเชิงเทรา ต่อมาได้ย้ายมาสร้างเป็นศาลเจ้าถาวรในที่ดังปัจจุบัน จากนี้จึงได้สร้างโรงเจบ้านกุ่มยี่ฮั้ว หรือโรงเจตลาดบ้านหมูขึ้นใหม่บริเวณเดียวกัน และในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงได้สร้างศาลเจ้าเงินแปดเหลี่ยมเพื่อประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิมอวโลกิเตศวร (เจ้าแม่กวนอิมพันกร) เพื่อให้สาธุชนได้กราบไหว้บูชาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางใจอีกสิ่งหนึ่ง

ศาลเจ้าอาหม่าหรือปูนเก่า เชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพนับถือของผู้คนทั่วไป ทั้งในท้องถิ่นและต่างถิ่น โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ไฟไหม้ ในท้องถิ่นอื่นเมื่อเกิดเพลิงไหม้จะดูกล้านสร้างความปลอดภัยแก่ทรัพย์สิน บ้านเรือนของผู้คนเป็นอันมาก แต่ในพื้นที่แถบนี้คราวใดที่เกิดเพลิงไหม้ จะไม่ลุกลามไปเหมือนกับไฟไหม้ที่อื่นๆ ทั้งนี้เนื่องจากจะมีแรงศรัทธาบันดาลให้ผู้คนใกล้เคียงมาช่วยกันดับไฟได้ทุกครั้ง โดยเชื่อว่าเป็นอิทธิฤทธิ์ความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าอาหม่านั่นเองที่ทำให้ชุมชนรอดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของพระเพลิงมาตั้งแต่อดีตกาลจนปัจจุบัน (นายลวดย ปิ่นเพชร (เชื้อม) จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐)

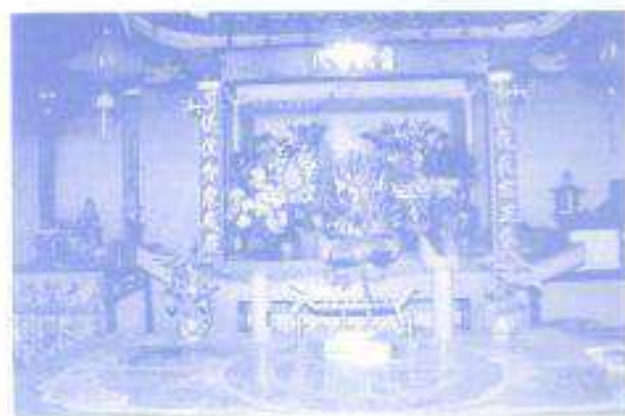
โรงเจตลาดบ้านใหญ่ (โน่นก็มียี่สิบตัว)

ศาลเจ้าปู่ในเต้าม้า (เต้าม้า)

บริเวณหน้าศาล

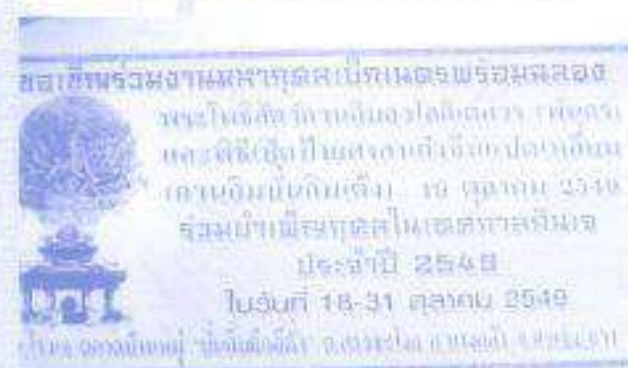
ภายในศาล

ศาลาเครื่องปั้นเคลือบ (ทวนเดิมเป็นกิมเต็ง)

พระโพธิสัตว์กวนอิมมองโลกเดือดว (พันกร)

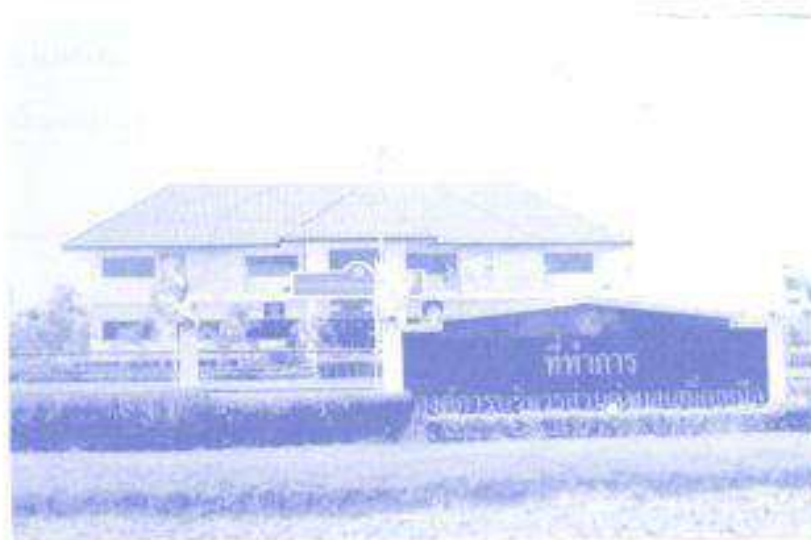
ป้ายกำหนดพิธีบิณฑบาตและเปิดป้ายศาลา

ทัศนียภาพริมแม่น้ำบางปะกง

ตำบลเสม็ดเหนือ

๑๕

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลนี้สภาพพื้นที่แต่เดิมมีคันเสม็ดขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากดูราวกับว่าเป็นทุ่งคันเสม็ด คนทั่วไปจึงเรียกพื้นที่นี้ ความชื่อคันเสม็ด ต่อมาทางอำเภอได้ขยายการปกครองออกเป็น ๒ ตำบล คือตำบลเสม็ดเหนือ และตำบลเสม็ดใต้ โดยมีคลองวังสูงเป็นเส้นแบ่งเขต ([www.thaitambon.com / tambon / ttambon.asp? ID = 240212](http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=240212))

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลเสม็ดเหนือ มีประมาณ ๒๒.๖๗ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลเสม็ดเหนือ ถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๔ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลบางสวน และตำบลท่าทองหลวง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลแปลงยาว อำเภอแปลงยาว และตำบลท่าทองหลวง อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลสาวชะโงก และตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลเสม็ดเหนือแบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านหมู่ใหญ่
- หมู่ที่ ๒ บ้านหมู่ตอน
- หมู่ที่ ๓ บ้านบางกระพ้อ
- หมู่ที่ ๔ บ้านหนองคัน
- หมู่ที่ ๕ บ้านวังสะพาน
- หมู่ที่ ๖ บ้านกระพ้อ

หมู่ที่ ๑ บ้านหนองหิน

หมู่บ้านนี้มีผู้สันนิษฐานว่าตั้งขึ้นก่อน พ.ศ. ๒๔๐๐ สภาพพื้นที่เดิมเป็นทุ่งกว้างมีป่าละเมาะและพงหญ้าทั่วไป พื้นที่เป็นที่ราบและที่ดอน ประชาชนที่มาตั้งหลักแหล่งอยู่เป็นชาวเขมร ประมาณ ๓๐ - ๔๐ หลังคาเรือน นับว่าขณะนั้นเป็นหมู่บ้านที่หนาแน่นพอสมควร ซึ่งชาวจีนที่มีภูมิลำเนาใกล้เคียงกันเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "ฮมึนเซีย" ซึ่งแปลว่า "หมู่บ้านเขมร" ทำให้ประชาชนที่อยู่ในหมู่บ้านนี้ไม่พอใจที่ถูกเรียกชื่อว่าหมู่บ้านเขมร จึงช่วยกันคิดและเปลี่ยนชื่อเรียกหมู่บ้านตนเองเสียใหม่ว่า "หมู่ใหญ่" เนื่องจากเป็นกลุ่มชนที่หนาแน่นนั่นเอง

หมู่ที่ ๒ บ้านหมื่นดอน

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นในระยะเวลาเดียวกันกับบ้านหมู่ใหญ่ และเป็นชาวเขมรเช่นเดียวกับชาวบ้านหมู่ใหญ่ สภาพพื้นที่ตั้งชุมชนเป็นที่ดอนอยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านหมู่ใหญ่ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามสภาพพื้นที่ตั้งว่า "บ้านหมื่นดอน" (ประวัติหมู่บ้านตำบลเสม็ดเหนือ, ๒๕๒๙)

หมู่ที่ ๓ บ้านบางกระพ้อ

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน อดีตสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านเป็นป่า และมีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มาก ดังจะเห็นได้จากถ้ำหรือหลุมศพกระดูก เขาสัตว์ อยู่เสมอมา ส่วนการเรียกชื่อหมู่บ้าน ถ้าเป็นคำที่ชาวบ้านทั่วไปใช้เรียกคือ "บ้านดินแอ่ง" ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ตั้งหมู่บ้านอยู่บริเวณสี่แยกให้แดงบางค้ำ คือ บริเวณจุดตัดของถนนสายฉะเชิงเทรา - พนมสารคาม กับ ถนนสายบางค้ำ - แปรังยาว ส่วนคำเรียกชื่อ "บ้านบางกระพ้อ" นั้นเนื่องมาจากพื้นที่หมู่บ้านเดิมมีต้นกระพ้อขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากนั่นเอง (นายจำลอง ตัญญะสิทธิ์ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๔ บ้านหนองตัน

หมู่บ้านนี้ไม่ปรากฏหลักฐานการตั้งหมู่บ้าน พื้นที่ตั้งหมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่ที่เรียกกันสืบต่อมาว่า "หนองตัน" ดังนั้น จึงเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อหนองน้ำใหญ่นี้ว่า "บ้านหนองตัน" (นายสุศักดิ์ ผดุงกุล จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๕ บ้านวังสะพาน

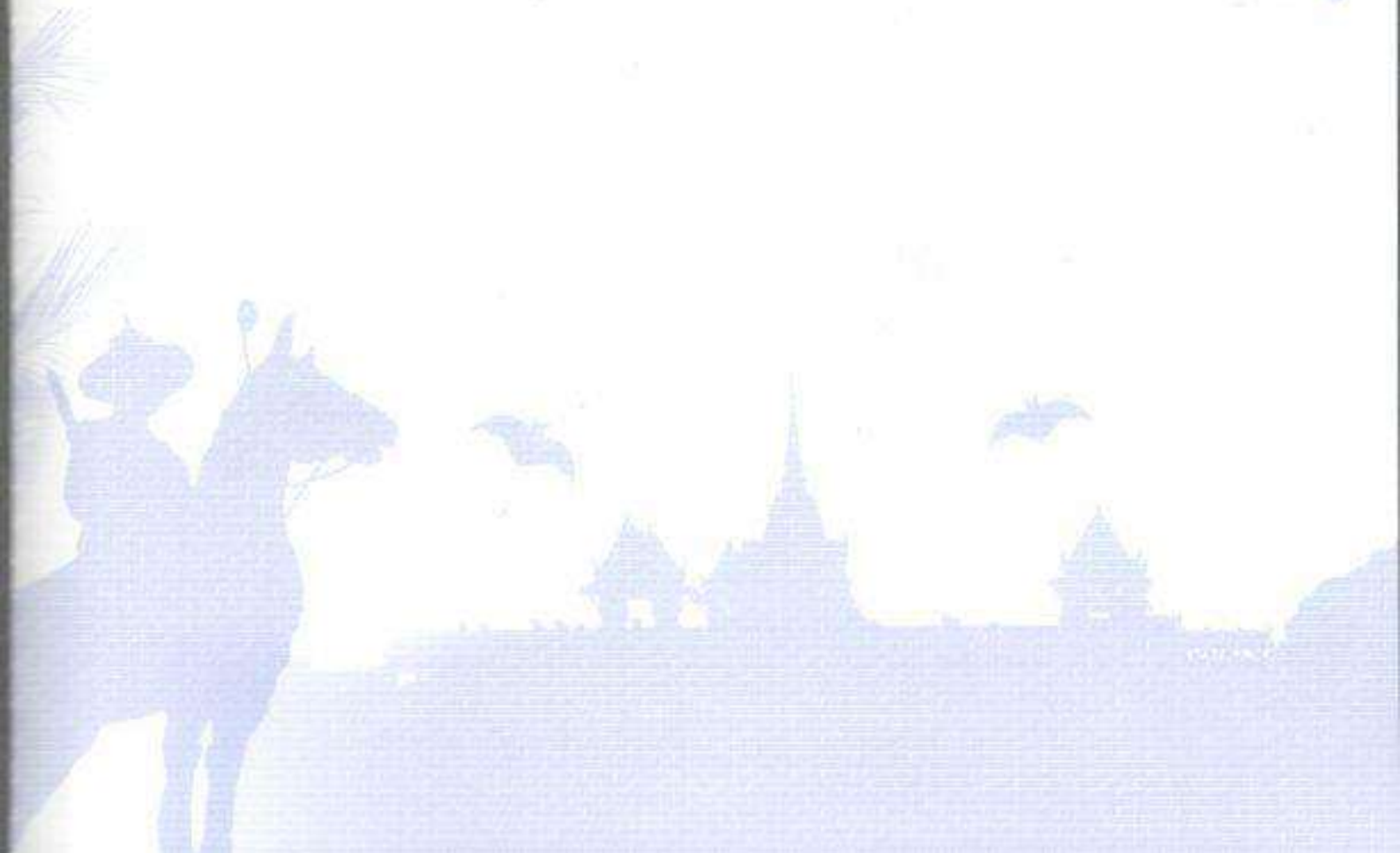
สภาพหมู่บ้านนี้เดิมเป็นวังน้ำขนาดใหญ่ มีทางน้ำจากบ้านวังเย็นไหลลงมา และจะมีคนผูกซุงล่องลงมา แล้วรวมซุงไว้ที่หมู่บ้านนี้ ประชาชนส่วนมากจึงเรียกว่า "บ้านวังซุง" มาจนปัจจุบันหมู่บ้านได้พัฒนา ประชาชนช่วยกันสร้างสะพานข้ามลำห้วยนี้ขึ้น คนรุ่นต่อมาจึงเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ใหม่ว่า "บ้านวังสะพาน" ดังนั้น "วังซุง" หรือ "วังสะพาน" ก็คือหมู่บ้านเดียวกัน

หมู่ที่ ๖ บ้านกะพ้อ

หมู่บ้านนี้เดิมคือบ้านบางกระพ้อ รวมอยู่กับหมู่ที่ ๓ ต่อมาทางราชการได้แบ่งการปกครองแยกออกไปเป็นหมู่ที่ ๖ และใช้ชื่อเรียกหมู่บ้านว่า "บ้านกะพ้อ" ให้ต่างจากหมู่ที่ ๓ เพื่อมิให้เกิดความสับสน ดังนั้นคำว่าเรียก "บ้านกะพ้อ" ก็คือ มาจาก "บ้านบางกระพ้อ" เดิมนั่นเอง (นายจำลอง ตัญญะสิทธิ์ จากสารสัมพันธ์ เมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๐)

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดเสม็ดเหนือ (ราษฎร์อินดี)
- วัดศรีสุธรรม
- วัดบางกระพ้อ

วัดเสม็ดเหนือ (ราษฎร์ยินดี)

วัดเสม็ดเหนือ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๒ บ้านหมู่ใหญ่ หมู่ที่ ๓ ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอนางค้ำ จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งก่อกองและลงนามทานิภาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๓๐ ไร่ ๓ งาน ๑๒ ตารางวา อาณาเขตทิศเหนือจรดถนนสาย ฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี ทิศใต้ จรดที่ดินนายแก้ว พิมลศรี ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจรดคลองสาธารณะ

วัดเสม็ดเหนือ ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙ เดิมชื่อวัดทุ่งเสม็ด เริ่มแรกตั้งวัดมีเนื้อที่เพียง ๓ ไร่เศษ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕ จินเล็ก กามสง่า ได้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินถวายวัด จำนวน ๔๗ ไร่ และได้ช่วยพัฒนา และอุปถัมภ์วัดมาโดยตลอด ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๙ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระเตา	
๒. พระกวย	
๓. พระจำรัส	
๔. พระครูบริรักษ์วรเขต	พ.ศ. ๒๔๗๗ - พ.ศ. ๒๕๓๙
๕. พระครูฤทธิกิจจานุกุล	พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๔ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นอาคารไม้
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียนเรื่องประวัติวัดเสม็ดเหนือ

หนังสือ "ประวัติวัดหัวรารอาณาจักร เดิม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๓๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ. หน้า ๑๖๙

ซ้ายและขวา ปุ่มประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา คูโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา ลวดหน้าบันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

อุโบสถหลังใหม่

อุโบสถหลังเก่า

ซ้ายและขวา อุโบสถหลังเก่าด้านหน้าและด้านหลัง

ศาลาการเปรียญ

วิหารประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อดำ วัด กัญตสีโร
อดีตเจ้าอาวาส

ศาลาเอนกประสงค์

กลุ่มเสนาสนะภายในวัด

ศาลาเจ้าชีและตำหนักเจ้าแม่แก้ว

ศาลเจ้าพ่อดำ

กลุ่มเสนาสนะภายในวัด

ศาลาเอนกประสงค์

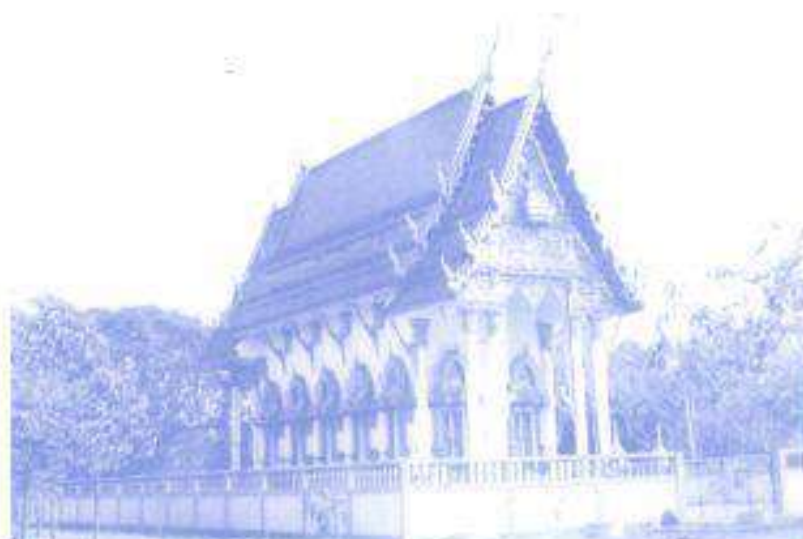
ศาลาบำเพ็ญบุญและฌาปนสถาน

มณฑปประดิษฐาน

วัดบางกระพ้อ

วัดบางกระพ้อ ตั้งอยู่เลขที่ ๕๐ บ้านบางกระพ้อ ๖ หมู่ที่ ๖ ตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ๓ งาน ๑๔ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๐๙๗๔ อาณาเขต ทิศเหนือจรดคลองชลประทาน ทิศใต้ ทิศตะวันออก และทิศตะวันตกจรดที่ดินเอกชน

วัดบางกระพ้อ ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ ผู้ดำเนินการก่อสร้างวัดคือ พระย้อย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านต่อกระดูก ได้ชักชวนชาวบ้านที่มีจิตศรัทธาช่วยกันก่อสร้างเสนาสนะสงฆ์ ผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัด คือ นายฮาน นางจิว ไช่จวน ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๓๑ พระสมุห์วิบูลย์ สมปณฺเณ ได้ก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่ ได้รับการสมทบทุนจาก นายหลิม นางเอื้อน หนูเจริญ และผู้มีจิตศรัทธา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระแดง

๒. พระขาว

๓. พระจัน

๔. พระจุ่ม

๕. พระโท

๖. พระรอด

๗. พระย้อย

๘. พระสมุห์วิบูลย์ สมปณฺเณ

พ.ศ. ๒๕๒๖ - พ.ศ. ๒๕๒๗

๙. พระครูสุวิทย์ อนุตฺตโร

พ.ศ. ๒๕๒๗ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับสนามส่นภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๓๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ๓. หอระฆัง กว้าง ๕ เมตร ยาว ๑๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ๔. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑๒ หลัง เป็นอาคารไม้ ๒ หลัง ครึ่งตึกครึ่งไม้ ๑๐ หลัง
 ๕. วิหาร กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๑๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗
- นอกจากนี้ยังมีอาคารเสนาสนะต่าง ๆ ดังนี้ คือ ฉาปนสถาน ๑ หลัง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดบางกระบือ

หนังสือ "ประวัติวัดที่พระราชอาณาจักร เล่ม ๑๓" พ.ศ. ๒๕๓๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ, หน้า ๘๓

พยุหะ

วิหารสมเด็จพระโต

เจ้าชายและชายา ภูมิพล

เจ้าชายและชายา ศาลเจ้าพ่อคำและศาลเจ้าแม่บัวหลวง

ฉาปนสถาน

มรดกบุตึงสถาน

ตำบลเสม็ดใต้

๑. ประวัติความเป็นมา

ตำบลนี้สภาพพื้นที่เดิมเป็นเช่นเดียวกับตำบลเสม็ดเหนือ คือ มีต้นเสม็ดขึ้นเป็นจำนวนมาก ภายหลังอำเภอได้ขยายการปกครอง แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ ตำบล คือ ตำบลเสม็ดเหนือและเสม็ดใต้ โดยให้คลองวังรุ้งเป็นเส้นแบ่งเขต (www.thaitambon.com/tambon/tambon.asp?ID=240213)

๒. ขนาดและที่ตั้ง

พื้นที่ตำบลเสม็ดใต้ มีประมาณ ๓๓.๓๙ ตารางกิโลเมตร ระยะทางจากตำบลเสม็ดใต้ถึงอำเภอบางคล้า ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร

๓. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับ	ตำบลสาวชะโงกและตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลคลองขุด อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลปลองช้าง อำเภอบางปลองช้าง และตำบลเสม็ดเหนือ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

ปัจจุบันตำบลเสม็ดใต้แบ่งเขตพื้นที่การปกครองออกเป็น ๖ หมู่บ้าน คือ

- หมู่ที่ ๑ บ้านวังสีทอง
- หมู่ที่ ๒ บ้านหนองโสน
- หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโพรง
- หมู่ที่ ๔ บ้านสนามช้าง
- หมู่ที่ ๕ บ้านวังโสน
- หมู่ที่ ๖ บ้านดอนห้วยไผ่

หมู่ที่ ๑ บ้านวังลึกทอง

บ้านวังลึกทอง หรือบ้านสาตปลาเค็มเดิมมี ตั้งขึ้นราวปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยมีนายอำเภอในสมัยนั้นเป็นผู้ตั้งสภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นทุ่งนา มีหนองน้ำธรรมชาติอยู่ตามพื้นที่ราบลุ่มทั่วไป และเป็นที่นิยบล่าค้าลูกซุ่มกว่าที่แห่งอื่น คนทั่วไปจึงเรียกบริเวณนี้ว่า "บ้านสาตปลาเค็ม" ส่วนชื่อบ้านวังลึกทอง นั้นเล่ากันว่าตามหนองบึงนั้นเต็มไปด้วยหญ้า คนที่มาล่าปลาจะทำการจับปลาต้องตกหญ้าขึ้นมากองรวมกันเป็นกอง ๆ ตามมุมหนอง รวม ๕ กอง จึงมีชื่อเรียก "วังลึกทอง" ต่อมาดกลายเป็น "วังลึกทอง" และเป็น "วังลึกทอง" ในปัจจุบัน

หมู่ที่ ๒ บ้านหนองโสน

หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏ มีเพียงคำเล่าสืบต่อกันมาถึงชื่อเรียกหมู่บ้านว่า พื้นที่ตั้งในหมู่บ้านมีหนองน้ำ และในหนองน้ำนั้นเต็มไปด้วยต้นโสน จึงเรียกชื่อหนองน้ำในหมู่บ้านว่า "หนองโสน" และเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อหนองน้ำว่า "บ้านหนองโสน"

หมู่ที่ ๓ บ้านหนองโพรง

หมู่บ้านนี้ใกล้เคียงกับหมู่บ้านอื่น คือไม่ปรากฏหลักฐานว่าตั้งขึ้นเมื่อใด สภาพเดิมบริเวณหมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่เรียกกันว่า "หนองโพรง" และเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อหนองน้ำนั้นว่า "บ้านหนองโพรง" (นายสมศักดิ์ เปี่ยมเจริญ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๔ บ้านสนามช้าง

หมู่บ้านนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน สภาพหมู่บ้านเดิมเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีบ้านเรือนตั้งกระจายอยู่ตามริมคลองไม่กี่หลังคาเรือน ที่ใกล้หมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่ลึกมากมีน้ำขังตลอดปี บริเวณริมหนองน้ำมีผู้พบเห็นรอยเท้าช้างและที่ช้างมากมาย คนทั่วไปเลยเรียก "หนองดินช้าง" บ้าง "หนองที่ช้าง" บ้าง ต่อมาได้เปลี่ยนคำเรียกชื่อหนองน้ำและหมู่บ้านใหม่ว่า "หนองสนามช้าง" และ "บ้านสนามช้าง" ด้วยคำเรียกเดิมไม่สุภาพ

หมู่ที่ ๕ บ้านวังโคก

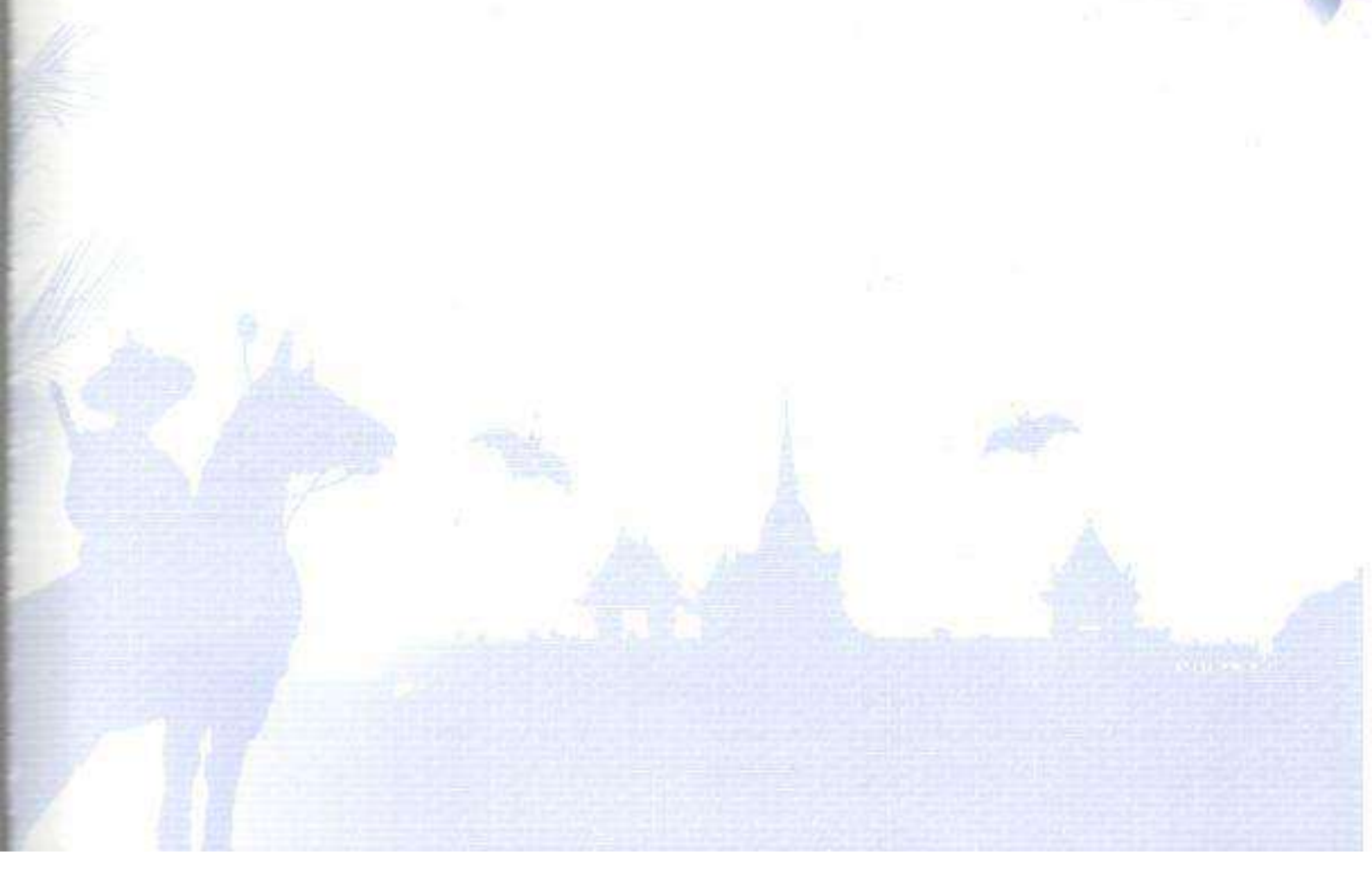
หมู่บ้านนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐาน สภาพเดิมบริเวณใกล้หมู่บ้านมีวังน้ำใหญ่ เมื่อถึงหน้าแล้งน้ำจะแห้งลงเป็นโคลนตมไปทั่ว จึงเรียกกันว่า "วังโคลน" และเรียกชื่อหมู่บ้านตามชื่อวังน้ำว่า "บ้านวังโคลน" ต่อมาคำเรียกเขียนเพี้ยนมาเป็น "บ้านวังโคก" (นายวัฒนา สิตราเนติ จากการสัมภาษณ์ เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐)

หมู่ที่ ๖ บ้านดอนทับโก

หมู่บ้านนี้มีการก่อตั้งมานานนับร้อยกว่าปี ส่วนชื่อเรียกหมู่บ้านสัมพันธ์กับตำนานพื้นบ้านที่คนรุ่นก่อนเล่าสืบต่อกันมาว่า พระรอดซึ่งอยู่ที่เมืองพนัสนิคมรอบการชนโก ต้องเดินทางผ่านหมู่บ้านนี้เพื่อไปชนโกที่เมืองปราจีนบุรี มักจะมาแวะพักที่บริเวณหมู่บ้านนี้ ชาวบ้านโกได้เคยจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า "ดอนพักโก" ต่อมาเพี้ยนเป็นหมู่บ้าน "ดอนทับโก"

๕. สิ่งที่น่าสนใจของตำบล

- วัดเสม็ดใต้
- วัดชนามช้าง
- วัดหัวสวน

วัดเสม็ดใต้

วัดเสม็ดใต้ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๖ บ้านวังสีทอง หมู่ที่ ๑ ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอวังคัล จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๔๐ ไร่ ๑ งาน ๑๖ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๖๒๒, ๑๗๐๕๗ อาณาเขต ทิศเหนือจรดลำห้วยเสม็ด ทิศใต้จรดที่ดินนายมีง มีคง ทิศตะวันออกจรดถนนลำธารณะ ทิศตะวันตกจรดที่ดิน นายมีง มีคง

วัดเสม็ดใต้ ตั้งเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๓ ผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัด คือ นางสงวน ยัมประยูร ผู้ดำเนินการก่อสร้างวัด คือ นายกลิ่น ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระทองดี	
๒. พระภักดี	
๓. พระแก้ว	
๔. พระเดิม	พ.ศ. ๒๕๐๓ - พ.ศ. ๒๕๐๔
๕. พระพิมพ์ ผาสู่ไกล	พ.ศ. ๒๕๐๔ - พ.ศ. ๒๕๑๖
๖. พระครูบุญธงชัย อธิโต	พ.ศ. ๒๕๑๗ - พ.ศ. ๒๕๒๖
๗. พระครูวิริยญาณอรรณ	พ.ศ. ๒๕๒๖ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่นำไปเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. หอระฆัง กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๔.๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๒ หลัง เป็นตึก ๒ หลัง
- นอกจากนี้ มีฌาปนสถาน ๒ หลัง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๓

เอกสารที่ใช้ในการประกอบกาขึ้นคำว่าเรียบเรียงประวัติวัดเสม็ดใต้

หนังสือ "ประวัติวัดที่พระราชทานจักร เล่ม ๑๙" พ.ศ. ๒๕๓๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ หน้า ๑๖๔-๑๖๕

ซ้ายและขวา: อุโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ศาลาการเปรียญ

พระอุโบสถ์

พระวิหาร

ศาลเจ้าแม่แก้ว

ฉาบปูนสถาน

พระอุโบสถ์สถาน

วัดสนามช้าง

วัดสนามช้าง ตั้งอยู่เลขที่ ๗๓ บ้านสนามช้าง หมู่ที่ ๔ ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๒๕ ไร่ อาณาเขต ทิศเหนือจรดถนนฉะเชิงเทรา-กบินทร์บุรี ทิศใต้จรดโรงเรียนวัดสนามช้าง ทิศตะวันออก จรดถนนสายบ้านหนองโสน ทิศตะวันตกจรดที่ดินนายเริ่ม คำพานิช และนายอึ้ง วิไลพันธ์

วัดสนามช้าง ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕ เดิมเป็นที่เลี้ยงช้าง ชื่อเดิมคือ วัดช้างอารมณี ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

๖๖

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระแก้ว	
๒. พระท่อม	
๓. พระเรียน	
๔. พระแชก	
๕. พระเพน	
๖. พระเจียม	
๗. พระทอง	
๘. พระเทียม	
๙. พระครูประดิษฐ์สุตาคม	พ.ศ. ๒๔๘๒ - พ.ศ. ๒๕๓๐
๑๐. พระครูประสาทสีมานคุณ	พ.ศ. ๒๕๓๐ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเสนาสนะภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
๓. กุฏิสงฆ์ จำนวน ๙ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ๙ หลัง
๔. วิหาร กว้าง ๘ เมตร ยาว ๘ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐
๕. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดสนามช้าง

หนังสือ "ประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๔๓ โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ, หน้า ๑๕๙-๑๕๕

ซ้ายและขวา ชุมประตูปากทางเข้าวัดด้านนอกและด้านใน

ซ้ายและขวา ชุมประตูกำแพงวัดทางทิศเหนือทั้งด้านนอกและด้านใน

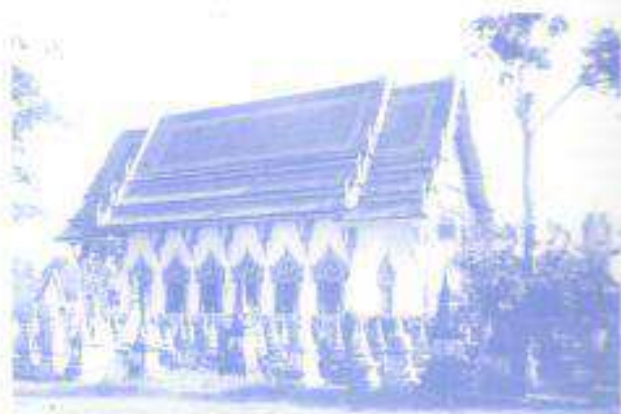

พระสิวลีบริเวณหน้าชุมด้านทิศเหนือ

ชุมประตูกำแพงวัดด้านทิศตะวันออก

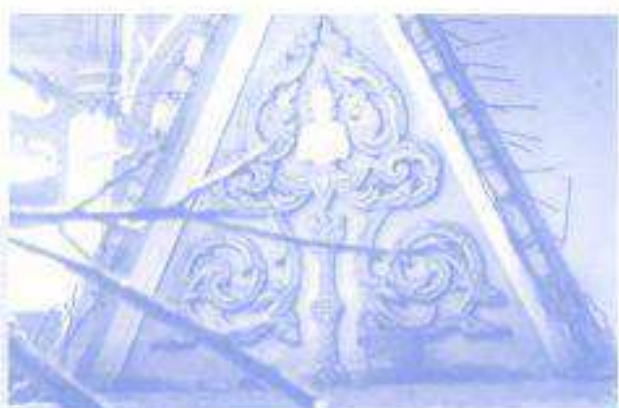
ซ้ายและขวา คูโบสถ์ด้านหน้าและด้านหลัง

ซ้ายและขวา อุโบสถด้านข้างทั้งสองด้าน

ซ้ายและขวา ลอยน่านันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ซ้ายและขวา ลอยน่านันอุโบสถด้านหน้าและหลัง

ศาลาการเปรียญ

หอสมุดมณี

วิหารพระครูประดิษฐ์สุตาคม (หลวงพ่อดึก)

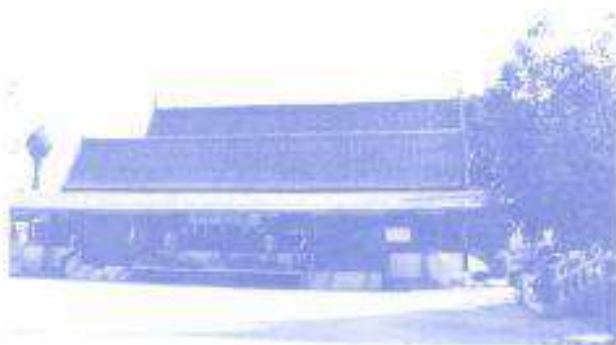

หอระฆัง

ซ้ายและขวา กลุ่มเสนาสนะภายในวัด

โรงเรียนวัดบ้านนง

บ้านวัดบ้านนง

รูปปั้นช้างคู่พระพุทธรูปวัดบ้านนง

ศาลนิรนามหน้าวัดบ้านนง

ศาลาบำเพ็ญและฌาปนสถาน

มรณานุสติสถาน

วัดหัวสวน

๑๑

วัดหัวสวน ตั้งอยู่ที่ ๑๔ หมู่ที่ ๔ ตำบลเสม็ดใต้ อำเภอบางเสา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อาณาเขตที่ดินเคยจัดโรงเรียนวัดหัวสวน ทิศใต้จรดถนนหลวง ทิศตะวันออกจรดที่ดินเอกชน ทิศตะวันตกจรดคลองหัวสวน

วัดนี้ตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมีนายแดง นายทอง นายแดง และนายปิ่น ร่วมกันบริจาคที่ดินให้สร้างวัด และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

สรุปรายนามเจ้าอาวาสเรียงตามลำดับมีดังนี้

๑. พระสาธิต
๒. พระใบ ชูศรีโม
๓. พระครูวิสุทธิกิจโกศล พ.ศ. ๒๕๖๕ - ปัจจุบัน

รายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับแผนผังภายในวัด

๑. อุโบสถ กว้าง ๓ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๒. ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๓. พระสงฆ์จำพรรษา ๔ รูป กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๔. ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๔ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
๕. ศาลาบำเพ็ญกุศล จำนวน ๑ หลัง

เอกสารที่ใช้ในการประกอบการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติวัดหัวสวน

หนังสือ "ประวัติวัดหัวสวนอำเภอฉะเชิงเทรา เล่ม ๑๔" พ.ศ. ๒๕๖๓ โรงพิมพ์การศาสนา กรุงเทพฯ. หน้า ๑๑๖

หมู่ประตูปากทางเข้าวัด

อุโบสถ

ช้ายและธรรมา กลุ่มสถาปัตยกรรมภายในวัด

ช้ายและธรรมา หูโอบส่วนหน้าและด้านหลัง

ศาลาการเปรียญ

พระปิ่นเกล้า

ศาลเจ้าแม่ตาริกา

หอนาฬิกา

ภาพปกิณกะ

๙๕

ชาวประมงทำ ระบบการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่พบเห็น
ของคนงานไร่ไม้
ข้างที่ว่าการอำเภอบางคล้า
เมื่อ ปี ๒๕๒๕

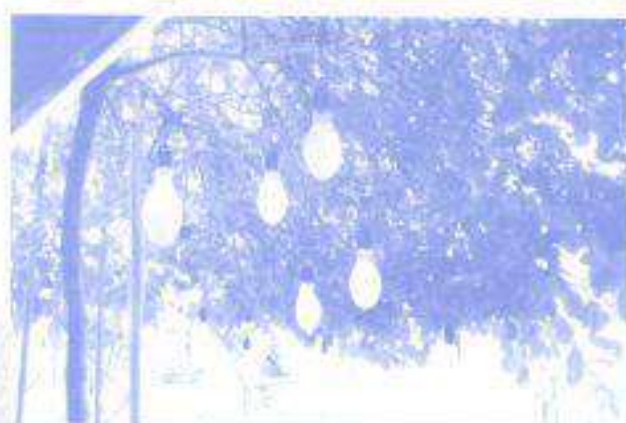
บ้านหินตั้ง

จักที่ใหม่เชิงบนพื้นวีเนตต์และแปดแปด

บนและล่าง พายน้ำและการซ่อมแซมพวงพระ
ที่หาได้ยากในปัจจุบัน ภาพที่วัดใหม่บางคล้า

บนและล่าง ต้นเทียนหยด ที่ทำกรร ครอบบางสวน
จัดใหม่บางคล้า

ข้าว ปัสตเกชัน
ธูป สอกรวดั้ง
ภาพจากวัดปากน้ำ

ศตวรรษร้อนจากวัดปากน้ำ
เมื่อ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๐

เทียนธูปและสิ่งปลูกหาพิทักษ์
เมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐

ความหวังและการขอที่วัดปากน้ำ
เมื่อ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๐

ศาลที่เขนเอียงไม่เที่ยงตรง ที่วัดสนามช้าง

สิ่งเรที่ไม่เที่ยงที่หน้าวัดศาลบวรราช

บรรณานุกรม

กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติวัดที่พระพุทธศาสนาจักร เจม ๑๙

กรมศาสนา : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๔๑.

นางกิมเซ่ง แซ่สี, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายเจริญไทย ศิริพุทธ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐.

นายจำพอง ตัญญาธิปไตย, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายจำพอง กุมภักดิ์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐.

นางจิราภรณ์ ศิริภูธร, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐.

นางจุลลิต ลือเจริญ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายจำนงค์ บำรุงสถิต, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๙.

นายชุมพล พิมพ์ฤทธิ์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐.

นายสุศักดิ์ ผดุงภูธร, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายบุญชวน พงษ์สุศักดิ์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๙.

นายประมุข ไชยเสนนท์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๕ มีนาคม ๒๕๕๐.

ประวัติวัดบ้านในอำเภอบางคล้า, รายงานต่อจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. ๒๕๒๗

นายพูน พิมพ์แก้ว, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๗ มกราคม ๒๕๕๐.

พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา เล่มที่ ๒, เจริญธรรม : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๒๖

สมาคมชาวบางคล้า, บางคล้า ๑๐๐ ปี, ม.ป.ท., ๒๕๔๔

นายวิมลมา สิริภานนท์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายศิริสวัสดิ์ พูลทรัพย์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายสุบิน นพภรณ์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายสมจิตต์ ศิริภานนท์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายสมชาย ธีระเย็น, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายสุพล โกศาจารย์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๙.

นายสุศักดิ์ อภิธยานนท์, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นางสมยศ อินทร์สุวรรณ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐.

นายสมศักดิ์ จาญ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๙.

นายสมศักดิ์ เป็ดยานเจริญ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายสมบัติ เชาว์ประเสริฐ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายฉะนารถ ขัยชนะพาส, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

นายฉวย ปิ่นเพชร, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๐.

นายสมเจตน์ พมสุท, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐.

นายวิญญู ธรรมวิธนากร, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพ, ที่ระลึกในพิธีเปิดกิจการองค์การบริหารส่วนตำบลหัวโพ, ม.ป.ท., ๒๕๔๔

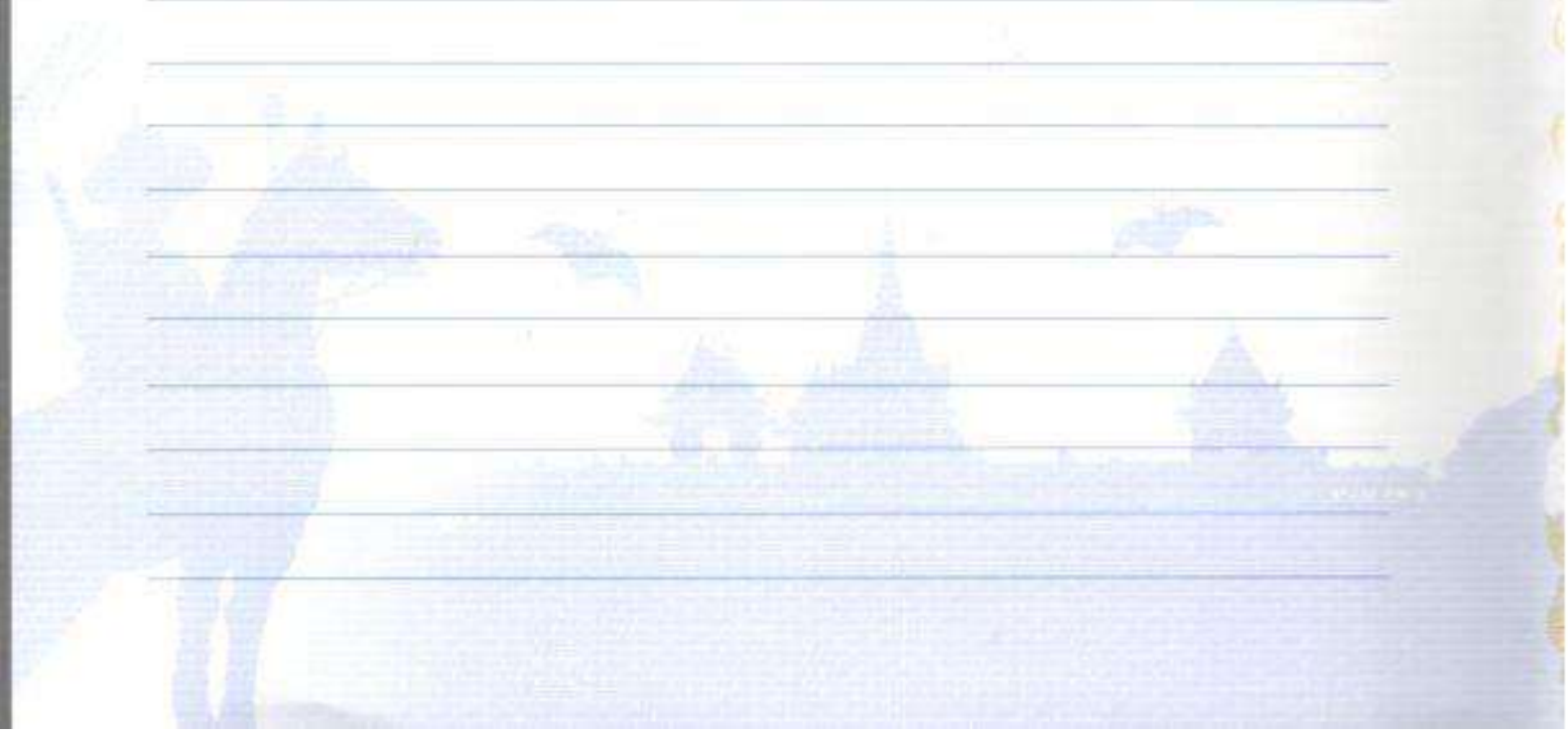
นายสุกฤษ เจริญใจ, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๐.

นางอนงค์ ไบบังจิต, จากการศึกษาภาษาจีน : เมื่อ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐.

อำเภอบางคล้า, บรรยายสรุปอำเภอบางคล้า, เล่ม ๒, พ.ศ. ๒๕๓๓, วันทนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในการตรวจราชการอำเภอบางคล้า, ม.ป.ท., ๒๕๔๗.

www.thaitombon.com / tombon / tombon.asp ?

CHACHOENGSAO

